
ERMITTIAKO PLAN ZUZENTZAILEA

PLAN DIRECTOR DE ERMITTIA

SUSTATZAILEA: Debako Udal

TALDE IDAZLEA: Debegesa

DATA: 2022ko abendua

Financiado por:

A. TXOSTENA:

- I. Aurrekariak, lantaldea eta parte-hartza.
- II. Irizpideak eta helburuak.
- III. Analisia eta diagnostikoa.
- IV. Hirigintza justifikazioa.
- V. Proposamen orokorra.
- VI. Jarduketa-plana eta aurrekontu zenbatsia.

B. MEMORIA:

- I. Antecedentes, equipo de trabajo y participación.
- II. Criterios y objetivos.
- III. Análisis y diagnóstico.
- IV. Justificación urbanística.
- V. Propuesta general.
- VI. Plan de actuación y presupuesto estimado.

C. ERANSKINAK / ANEJOS:

- **Eranskina I: Parte-hartza /Participacion:**
-Metodología
-Bileren aktak eta eranskinak (aurkezpenak) /Actas de las reuniones y anejos(presentaciones):
- **Eranskina II:** Informe de reconocimiento y espeleometría de Ermittia

E. ERANSKINAK / ANEJOS:

- **Eranskina I: Parte-hartzea /Participación:**
 - Metodología /Metodología**
 - Bileren aktak eta eranskinak (aurkezpenak) /Actas de las reuniones y anejos(presentaciones)**
- **Eranskina II: Informe de reconocimiento y espeleometría de Ermittia**

ERANSKINA I PARTE-HARTZEA / ANEJO I PARTICIPACION:

-**Metodología /Metodología**

-**Bileren aktak eta eranskinak (aurkezpenak) /Actas de las reuniones y anejos(presentaciones):**

-2022-06-21: Bilera eta bisita Arrikutzeko kobazuloan (Oñati) / Reunión y visita a la cueva de Arrikutz (Oñati)

-2022-06-28: 1. lantaldearen bilera / 1ª Reunión Equipo de trabajo

-2022-07-18: 2. lantaldearen bilera / 2ª Reunión Equipo de trabajo

-2022-09-20: 3. lantaldearen bilera / 3ª Reunión Equipo de trabajo

-2022-10-21: Bilera Gipuzkoako Foru Aldundian (Donostia) / Reunión en la Diputación Foral de Gipuzkoa (Donostia)

-2022-11-09: 4. lantaldearen bilera / 4ª Reunión Equipo de trabajo

METODOLOGÍA:

Desde el Ayuntamiento de Deba y Debegesa, como promotor y equipo redactor respectivamente, se propone la redacción del Plan Director de Ermittia con la participación de todos los agentes implicados, hecho que deberá garantizar su desarrollo y puesta en marcha.

Desde el principio del desarrollo de la propuesta, dicha participación se ha concretado en un equipo de trabajo que se ha reunido periódicamente y otro consultivo, para poder resolver cuestiones concretas, que han consensuado la propuesta objeto del plan.

En el equipo de trabajo han participado representantes de las siguientes entidades:

- Ayuntamiento de Deba: Equipo de Gobierno, Depto. de Turismo y Depto. de Urbanismo.
- Geogarapen.
- Dirección General de Cultura del Departamento de Cultura, Juventud y Deporte de la Diputación Foral de Gipuzkoa.
- Sociedad de Ciencias Aranzadi.
- EHU-UPV
- Debegesa: Depto. de Turismo y Depto. de Urbanismo como equipo redactor.

En el equipo consultivo han participado representantes de los siguientes agentes implicados bien, mediante la celebración de reuniones, bien, mediante la resolución de consulta concretas:

- Diputación Foral de Gipuzkoa: Dirección de Medio ambiente y Servicio de Flora y Fauna de la Dirección de Montes y Medio Natural.
- Grupo de espeleología Felix Ugarte.
- Propiedad de la cantera.

En total han sido 19 el número de personas que han participado en ambos equipos con la celebración de 6 reuniones. Cuatro reuniones han sido del equipo de trabajo, una reunión del equipo redactor con la dirección de Medio Ambiente y el servicio de Flora y Fauna de la Diputación Foral de Gipuzkoa y otra reunión del equipo redactor, representantes del Ayuntamiento y Geogarapen con un representante de la propiedad de la cantera.

Además, antes del inicio del plan (2022-06-21), representantes del equipo de trabajo han realizado una visita con reunión previa a la cueva de Arrikutz (Oñati) con los promotores de la visita e instalaciones de dicha cueva. El objetivo ha sido conocer de primera mano el desarrollo de dicho proyecto desde su inicio, dificultades, lecciones aprendidas y su resultado.

Asimismo, en julio del 2022, de modo previo a la reunión del equipo de trabajo, se presenta en el ayuntamiento, tanto a representantes políticos como técnicos, así como a otros agentes, el proyecto Valle de la Prehistoria-Historiaurreko Bailara-HAB, comentando también sobre el desarrollo del presente plan.

El calendario de actuaciones propuesto ha sido concretado tras la última reunión con representantes municipales.

ACTAS DE LAS REUNIONES Y ANEJOS(PRESENTACIONES):

A continuación se recogen las actas de las reuniones y sus presentaciones como anejos.

GAI ZERRENDA - ORDEN DEL DIA:

- ✓ Arrikрутzen proiektuaren diseinuan parte-hartzaileak
- ✓ Ekimena martxan ipintzeko gako-nagusiak

<u>DEIALDIA/CONVOCATORIA</u>	<u>KONBOKATURIKO KIDEAK/MIEMBROS CONVOCADOS</u>	<u>ETORRIAK - ASISTE</u>	<u>EZ ETORRIAK / AUSENTE</u>
<u>DATA/FECHA:</u> 2021-03-03	1. DEBEGESA – Turismo (Aitziber, Ane)	X	
<u>HASIERA ORDUA/HORA INICIO:</u> 10:00	2. DEBEGESA – Hirigintza (Esther, Eider)	X	
<u>AMAIERA/FINAL:</u> 14:25	3. Debako Udal – Jasone Galdona	X	
<u>TOKIA/LUGAR:</u> Arrikрутzen kobak	4. Debako Udal – Gilen Garcia	X	
	5. Oñatiko Udal – Ikerne Altube	X	

LANDUTAKO GAIEN LABURPENA/ RESUMEN DE LOS TEMAS TRATADOS:

Bileraren hasieran Ermitiako Plan Zuzentzailearen nondik norakoak azaltzen zaizkio Ikerneri:

- Debako proiektuaren azalpena
 - Debako Udal eta Geoparkearen arteko elkarlana
 - Prehistoria Deba bailaran balioan jartzea da proiektuaren helburua
 - Kobazulo asko Deba inguruan: Praileaitz, Landatxo, Ermitia...
 - 2020an aurreproiekta prehistoria balioan ipintzeko, 5-6 guneren proposamena
 - Irisgarriena den kobazuloa Ermitia da – hau garatzeko aukerak azterten
 - Proiektuaren helburua – barrualdea interpretatzea prehistoriarekin lotzeko
- Proiektuaren diseinurako eta martxan jartzeko gako nagusiak
 - Erronka handiena bertako espeleologo eta biztanleria. Aranzadik egin zuen proiekta, herritar askok ez zuten ondo hartu. Jarraipen batzorde bat sortzea erabaki zen.
 - Geoparkean espeleologoekin eta EHUREkin lankidetza egin da hasieratik.
 - Jarraipen batzordea: alderdi politiko guztiak, arkeologoak, historialariak, turismo teknikaria, espeleologoak. Egin behar ziren lanak eta ikerketak erabakitzeko ardura zuten. Proiektu jasangarria eta inguruan inpaktu gutxikoa sortzea zen helburua.
 - Ikerketak: klimatikoak (temperatura eta hezetasuna), arkeologia industketak, radon ikerketa (radioaktibitatea eta CO2a neurtzeko, kondentsazioa kontutan hartuta. Legeak eskatzen du), flora eta faunaren ikerketa bisitari zentrua eta aparkalekua non jarri erabakitzeko, koba aztertu sarrerak eta ibilbidea zehazteko (topografía), materialaren azterketa.
 - Bisita nolakoa izango zen zehaztu: elementu geologikoak, elementu arkeologikoak, inguruko historia eta

kondairak. Heitzeko gunea sortu, kobaren balioa ezagutzera emateko.

- Espazioa nolakoa den eta zer kontatu nahi den, zenbat jende hartzeko aukera duen zehaztu. Taldeak gehienez 25 pertsonakoak dira.
- Ibilbidea: barruan 8 interes puntu. Iparraldeko empresa batek egin zuen. Museistika LKS enpresak egin zuen. Proiektua neurriira eginda, bertako ezaugarriak kontutan hartuta. Luzeagoa egitea aurreikusi zen baina inpaktoa handiegia zenez azkenean mugatu egin zen.
- Bisita: ordubete baino gehiagokoa ez, ez da jarraitzen. Frantziako koden esperientzia jarraituz.
- Materiala: koba nolakoa den.
- Argiteria kontutan izan behar da: berotasuna. Argitasun dinamikoa.
- Pasarela instalatzeko HEURELEC empresa gomendatzen dute. Mantenimendua egiten dute.
- Harreragunea Jarraipen Batzordean non jarri erabaki zuen. Harreragunearen diseinua geroago egin zen.
- Harreragunea oso txikia da, inguruan inpaktu handirik ez izateko.
- Finantzazio gehiena Oñatiako Udaletik. GFAtik dirualguntzarik ez.
- Bisitariak: 6000 inguru. Eskoletatik 1/3 gehienak aste barruan, beste guztiak bisitariak.
- Arrikutzera iristen da Arantzazu ezagutzen ez duen jendea, Arrikutzek badu izaera propioa baliabide turistiko bezala.
- Diskursoaren garapena: zer kontatu, eta timing-a : geldiuneak eta bakoitzean zer kontatu. Jende asko datorrenean bideo bat jartzen da. Diskurso gabeko bat ere badago, azalpenak gida batek ematen ditu.
 - Bisitatzen 3 modu: finkoa, dinamikoa gidari batekin, eta grabaketarekin talde handientzako.
 - Kontutan izateko: Timinga, zer kontatu nahi duzun, eta zein publiko daukazun
 - Espeleoturismo bisitak ere egiten dira: galerien interpretazioa. Galeria lehor baten, ohiko zirkuitotik kanpo.
 - Bisita zerbitzua: pliego bidez ateratzen da. Esplotatzeko sarrerak, bisita gidatuak, espeleoturismoa, tailerrak, etab.
 - Gai desberdinengi inguruko bideoak: geología, historia, arkeología... taldeen arabera moldatzen da.
 - Talde handiak badira ere ordu eta erdian bisita egiteko aukera dago, taldea bitan zatituta.
- Gastuak: argia da gastorik altuena.
- Hezetasuna: ez dago kontrolatzeko modurik. Ez daukate arazorik.
- Inbertsioaren erdia pasarelaren instalazioa izan zen, 500m distantzia handia delako. Proiektua konplikatua zen.
- Sareak: EHUREkin lankidetza hasieran indusketak eta ikerketak egiteko.
 - Koben sareak: proiektua hasterakoan nondik hasi jakiteko sartu ziren. Kudeaketa nola egin, zein material erabili... zalantzak argitzeko.
 - Hitzarmena Euskal Herriko Kobakekin, promozioa egiteko.
 - Geoparkearekin hitzarmen bat egin nahi da geoturismoa bultzatzeko.
- Irisgarritasuna da Ermitiaki zaitasun handiena.
- Gaur egungo sarrera irekitzeko “petardazo” batez baliatu ziren, ireki gabeko gune bat baitzen. Koba barneko hezetasun maila eta koba beraren mantenerako, sarrera honetan aurrekamara moduko bat sortzen dute. Hori dela-eta, koba barrura sartzeko 2 ate igaro behar dira. Kobazuloko gainontzeko irekidurak itxi egin zituzten.

Behin hau guztia azalduta, kobak bisitatu egiten dira.

Sinadura/Aprobado por:

GAI ZERRENDA - ORDEN DEL DIA:

- ✓ Ermittiako Plan Zuzentzailearen lehen urratsak
- ✓ Plan Zuzentzailearen parte-hartzaileen adostea
- ✓ Plan Zuzentzailearen helburuen identifikazioa

<u>DEIALDIA/CONVOCATORIA</u>	<u>KONBOKATURIKO KIDEAK/MIEMBROS CONVOCADOS</u>	<u>ETORRIAK - ASISTE</u>	<u>EZ ETORRIAK / AUSENTE</u>
<u>DATA/FECHA:</u> 2022-06-28	1. Aitziber Cortazar (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>HASIERA ORDUA/HORA INICIO:</u> 12:00	2. Ane Osoro (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>AMAIERA/FINAL:</u> 14:25	3. Esther Zarrabeitia (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
<u>TOKIA/LUGAR:</u> Debako Udala	4. Eider Etxegarai (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
	5. Gilen Garcia (Debako Udala – Alkatea)	X	
	6. Jasone Galdona (Debako Udala – Turismo)	X	
	7. Saioa Zuazubiskar (Debako Udala – Arkitekta)		X
	8. Leire Barriuso – (Geoparkea)	X	
	9. Asier Hilario – (Geoparkea)		X
	10. Mertxe Urteaga – (Gipuzkoako Foru Aldundia)	X	
	11. Xabier Peñalver (ARANZADI)		X
	12. Joxean Mugika (UPV)		X

LANDUTAKO GAIEN LABURPENA/ RESUMEN DE LOS TEMAS TRATADOS:

Bileraren hasieran hurrengo egunetan formulario bat bidaliko zaiela aipatzen da, xedea da bileran zehar sortutako eta planteatutako zalantzak idatziz erantzutea. Honi jarraiki, Estherrek prestatutako aurkezpena azaltzeari ekiten dio:

- Ermittiako Plan Zuzentzailearen jatorria
 - Aurrekarien azalpena: Karst eta Gizakia – Proyecto de musealizacion del Valle de la Prehistoria – Historia Aurreko Bailara (HAB)
- Lan taldearen eraketa
 - Plan Zuzentzaile honetako lan-taldeko kide bezala hurrengo elkartea proposatzen dira, bakoitzak bere papera zein izango den azalduz:
 - Debako Udala: buru eta sustatzailea
 - Debegesa; proiektuaren talde- idazlea
 - Geoparkea: turismo alorraz gain, berme zientifikoa emango duena
 - Gipuzkoako Foru Aldundia:- cultura. Berme zientifikoa, zilegitasuna eta kultur araudiaren bermea

- Gainontzeko elkarrean : Aranzadi eta UPV berme zientifikoa– ezagutza akademikoa. Xabier Peñalverrek eta Joxean Mujika.
- Jasonek Eusko Jaurlaritzaren etorrera eza justifikatzen du, hauekin izan dituen elkarritzeten ostean, Eusko Jaurlaritza, proiektuaren finantzatzalea den aldetik ez du egokia ikusten bere burua lan taldearen parte izatea. Edonola, proiektuaren garatzen doan heinean Etrekin informazioa partekatzen joango gara.
 - Faltan botatzen diren partaideak honako hauek dira: espeleologoak.
 - Jarraian, kronograma aurkezten da eta hurrengo bilera datak adosten dira.
 - Alkateak herritarrei ahalik eta lehen proiektuaren berri emateko beharra azpimarratzen du, egunkari-aldirizkari bidez edo bestelako medioen bidez.
- Erbilitako aurkezpenean jasotako diagnostikoren inguruko ekarpenak:
 - ,Donejakue Bidearen Dekretua aintzat hartzeko gogorarazten du.
 - Praileaitz eta Ermittia ingurua jendearen erabilpena dela eta naturak sortzen dituen itzal eta babes-engatik nahiko ondo mantentzen dela azpimarratzen da.
 - Kobazuloaren barnealdeari dagokionez 40km-ko lurpeko-sarea duela komentatzen du Estherrek, baina Mertxek Ermitiakoa soilik ez dela dio, baizik eta Aixaren konplexura lotu ezkero lor daitezkeela dimentsio horiek. Ermitia 1 eta Ermitia 2 gaur egun ez daudela lotuta dio. Gainera, Era berean, autopistaren obren ondorioz ondoratutako gunean zabor ugari pilatuta dagoela komentatzen da eta bertan zeozer egin ahal izateko, dena atera beharko litzatekeela. Aixaren konplexua izugarrizkoa dela komentatzen du, oraindik topografia guztia atera gabe dutela eta espeleología taldeak eremu guztia topografiatzen dabiltzatela.
 - Mertxeren ikuspuntutik Ermittia oso aztarnategi potentea da, orain dela 60-70 urte hartutako aztarnak oraindik testuingurutik kanpo daudela gordailuan, aztarna horiek jaso ziren metodoarekin ezin baita kontestu batean kokatu. Animalien aztarnategia oso-oso handia dela dio. Jarraian, bi zundaketa egin direla, erantzun oso baikorrekiko, eta estratigrafia nahiko ondo mantentzen dela. Horren harira, aztarnategiak aukera asko ematen dituela dio, ikerketak egiteko.
 - Leirek bi txosten gehiago daudela komentatzen du, bata, plano zehatzago batekin, eta bestea, espeleologoek egin duten planimetriarena. Ea pasa ahal dien galdezen dio Estherrek, eta Leirek bidaliko dielakoan geratzen da.
 - Benchmarking ikerketa horren ostean Ermittiaren ezaugarriak aztertuta turistikoko balioa ipinitako kobazuloekin lehiatzeko erronka handia da. HAB ibilbide guztian ematen diguten informazioa eta gero, koba azken "kolofoi" moduan ikusten duela azaltzen du, non zerbait esperientziala planteatu beharko liratekeela azpimarratzen da.
 - Jasonek HAB ibilbidearen osagarri moduan ikusten duela komentatzen du, behin ibilbide guztian zehar historiareneko berri ematen gaituztela, kobazuloan gizakia nola bizi zen erakutsi daitekeela. Artea beste koba batzuetan ikus daitekeela azaltzen du, baina posible ikusten duela jendea erakartzeko helburuarekin, Ermittiako koban arkeologoen lana balioan jartzea eta beraien ikerketak nola egiten diren "in situ" ikustea.
 - Produktua norentzako den galderari, Leirek Geoparkeko erabiltzaile antzerakoarentzako uste duela dio, non profil ezberdinak jendea datorren. Multzo honen barruan bertako jendea ere ikusten duela. Honi jarraiki Gilenek bertako jendeak "grin" a sortu behar duela, maitatu behar duela, balioan jarri behar duela..... Beraz, norentzako galderari bertako jendearentzako eta bisitarientzako bideratutako proposamena izan behar dela adosten da.

- Bigarren galderari dagokionez, zertarako den produktua, Estherrek, helburua konkretatze aldera, LAG/DOT-ean agertzen den “recreo extensivo”aren definizioa irakurtzen du, bileran dauden partaide guztiak kontzeptu hori jarraitzearekin ados daudela ulertzen da.
- Planaren helburuak zeintzuk diren definitze aldera, zenbait galdera planteatzen zaie bileraren parte hartzaleei:
 - Kobak HAB ibilbideari amaiera emango dio, eta hasiera baita ere? Bi aukerak ikusten dituztela aipatzen dute parte-hartzaleek. Horren harira, kobak beti erakargarriak izan direla komentatzen da. Era berean, baliteke bisitari batzuk ibilbidea egin eta haitzulora igotzea, beste batzuk soilik ibilbidea egingo dutela eta beste batzuk soilik haitzuloa ikusiko dutela.
 - Bisitagarria imajinatzen al_dute? Guziok ados agertzen dira koba bisitagarria izan daitekeen ikuspegiarekin. Zentzu horretan, Mertxek Ondarearen zabalkuntza helburua izanik, ez duela oztoporik jarriko dio.
 - Eremuak dituen “mugak/zailtasunak” komentatzen ditu Estherrek, oso harrera estua dagoela, igoeraren inklinazioa nabarmena dela... bisitari-kopuruaren arabera Ermittiarra sartzeko zailtasunak azpimarratzen ditu. Adostasuna dago bisitari talde txikiak beharko luketeela. Mertxek agian kobazuloaren sarrerako atea atzeratu daitekeela aipatzen du, azterzeko gauza bat dela. Gilenek eta Jasonek balkoi-miradore moduko pasarela bat planteatu daitekeela diote. Gerturatutakoak Arrikutzeko kobak bezala ikusten ez duela azaltzen dute, beraien instalakuntza, argiteria eta pasarelarekin. Gilenek “kobazuloan” sartzearen fetitxeak berak erakar dezakeela dio. Eta kantera aipatutako “relato” horren barruan sartuko lukeela. Aitziberrek jarraian instalakuntza horiek behar dituzten espazioak-azpiegiturak kontuan hartu behar direla azaltzen du, instalakuntza gela baten beharra, adibidez.
 - Arrikutzen sarrera-ahoa irekitzeko egin zen “petardazoa” komentatzen da eta kasu honetarako baliagarria izan daitekeelakoan ideia elkar banatzen duela. Mertxek aztertu beharreko interbentzio bat izan daitekeela aipatzen du, ez duela ideia erabat baztertzen, esaterako, kobazuloaren egonkortasuna eta segurtasuna bermatu behar dela lehenbizi eta horretarako planoak eta egituraketa ikusi beharko lituzkeela.
 - Sasiolarekin konektatzek aukera mahaiaren gainean jartzen da. Autobus-geltokia baliatuz, ibilgailu publikoarekin lotura bermatu daiteke. Ildo horretatik, parte-hartzileen guztien adostasuna ikusten da. Jasonek konektatzea beti haien buruetan egon dela azaltzen du, baina pixkanaka, faseka egin daitekeen proiektu honetan, 2.fase baterako utziko lukeela.
 - Mertxek Sasiolako Monastegiarekin hor bertan dagoela gogorarazten du. Gilenek erantzuten du monastegiarekin zer egin eztabaidea iturri izan dela beti , baina, ez zaiola irtenbiderik eman. Monastegiaren jabegoa elizarena da konkretuki apezpikuena. Mertxe GFA , kultura departamentuan, Sasiolaren gaia mahaigaineratzen konprometitzen da. Gilenek udalerriaren jabegokoa izatearen aukera ez du baztertzen, beti ere, eskaintza hori GFAk eta Udalak elkarlanean garatutako proiektu baten eskutik badator. Alkatearen joera bertan zerbait martxan jartzea delako. Sasiolarekin jarraituz, Gipuzkoan arkeologia museorik existitzen den galdetzen du Jasonek. Mertxek , arkeologia museoa egotekotan ,dibulgazio kulturala izanik helburu nagusia, pertsona kopuru handienera irizteko Donostian egon beharko lukeela erantzuten dio, berez, nitxoko turismoa da eta bisitari % txikia duela interesa horretan. Jasonek Sasiola uholdegarria dela kontuan hartu behar dela dio.

- Ingurumen Saileko norbait egon beharko litzatekeela baloratzen da.
- Horren ostean hurrengo bileretarako datak adosten dira:
 - 2. Bilera: Uztailaren 18an, 12:00etan
 - 3.Bilera: Irailaren 20an, 12:00etan
 - 4.Bilera: Azaroaren 8an, 12:00etan
 - Jende aurreko aurkezpena urria-azaroa artean

Honekin guztiarekin, bilera amaitutxat ematen da.

Eranskin gisa, bileran aurkeztutako aurkezpena aurki daiteke.

Sinadura/Aprobado por:

ERMITTIAKO PLAN ZUZENTZAILEA / PLAN DIRECTOR DE ERMITTIA

1.BILERA / 1º REUNION

SUSTATZAILEA: Debako Udala

TALDE IDAZLEA: Debegesa

DATA: 2022/06/28

AURKIBIDEA

0. Aurrekariak
1. Lan taldearen eraketa
2. Diagnostikoa
3. Helburuen identifikazioa

0. AURREKARIAK

Karst eta Gizakia:

Proyecto de musealización del Valle de la Prehistoria (Paleoymas):

Ermittiako Plan Zuzentzailearen jatorria

HAB: Historia Aurreko Bailara

Ermittiaren inguruan:

1. Zer egin nahi dugu?
2. Nola?

1. LAN TALDEAREN ERAKETA

Bilera hauen zergatia : *Denon artean adostutako proposamen bat garatzeko.*

DEBAKO UDALA

Euskal Kostaldea - Costa Vasca

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Kultura, Turismo, Gazteria
eta Kirol Departamentua

Zein izango da elkarteko bakoitzaren rol-a?

Norbait falta al da?

KRONOGRAMA

	EKAINA	UZTAILA	ABUZTUA	IRAILA	URRIA	AZAROA	ABENDUA
FASEAK							
Lan taldearen eraketa, diagnostikoa eta helburuen identifikazioa							
Denon artean adostutako proposamenaren garapena		1.proposamenaren aurkezpena		2.proposamenaren aurkezpena	Proposamen definitiboaren aurkezpena		
Plan Zuzentzailearen erredakzioa						Dokumentazioaren ematea	
BILERAK							
Lan taldea		18-22		19-23	24-28		
Herritarrei aurkezpena: Ondarearen European jardunaldiak							

Inguruaren azterketa

AZPIEGITURA OROKORRAK

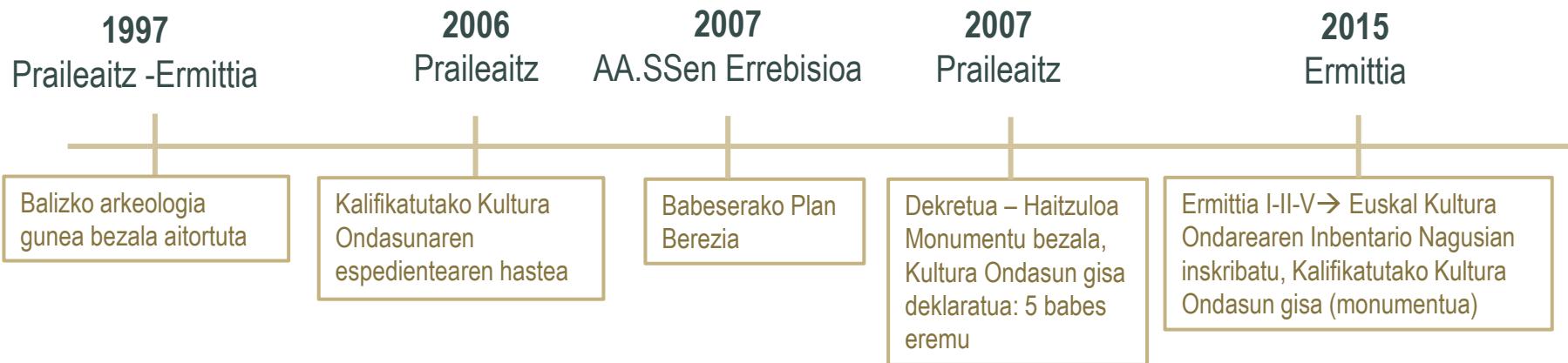
- KOBAZULOEN KOKAPENA
- DEBA IBAIA
- AUTOPISTA (A-8)
- ERREPIDE SARE OROKORRA (N-634)
- PARTZELEN MUGAPENA
- CORREDOR ARNO-IZARRAITZ
- LINEA SERVIDUMBRE DE PROTECCION
- LINEA SERVIDUMBRE DE TRANSITO
- ANTIGUO VERTEDERO

KOBAZULOEN BABES EREMUAK

- Calificado como Bien Cultural con la Categoría de Monumento
- Inscrito como Bien Cultural con la Categoría de Conjunto Monumental

2. DIAGNOSTIKOA: Kobak eta babes eremuak

Paisaiaren Ekintza Plana (PAP-2017)

61 partehartzaile → hauetako 5, elkarte ezberdinaren ordezkariek

Lerro estrategikoak eta helburuak: Jarduketak

1.2.2 – PRAILEAITZEKO ZABORTEGIAREN IRAGAZKETA ETA/EDO ZIGILATUA

1.2.3 – ESPEOLOGIA ZIENTIFIKOA SUSTATZEA → KARST-AREN IKERKETA

1.2.4 – ZULOEN BABESA BERMATZEKO PROGRAMA BATEN DISEINUA ETA ABIARAZTEA

2.1.1 - INTERPRETAZIO PLANAREN ERREDAKZIOA: *KARST ETA GIZAKIA*

2.1.2 – OINEZKO BIDEA BALIOAN JARTZEA ETA INTERES GUNEEN INTERPRETAZIOA

2.1.6 – APARKALEKU GUNEEN EXEKUZIOA

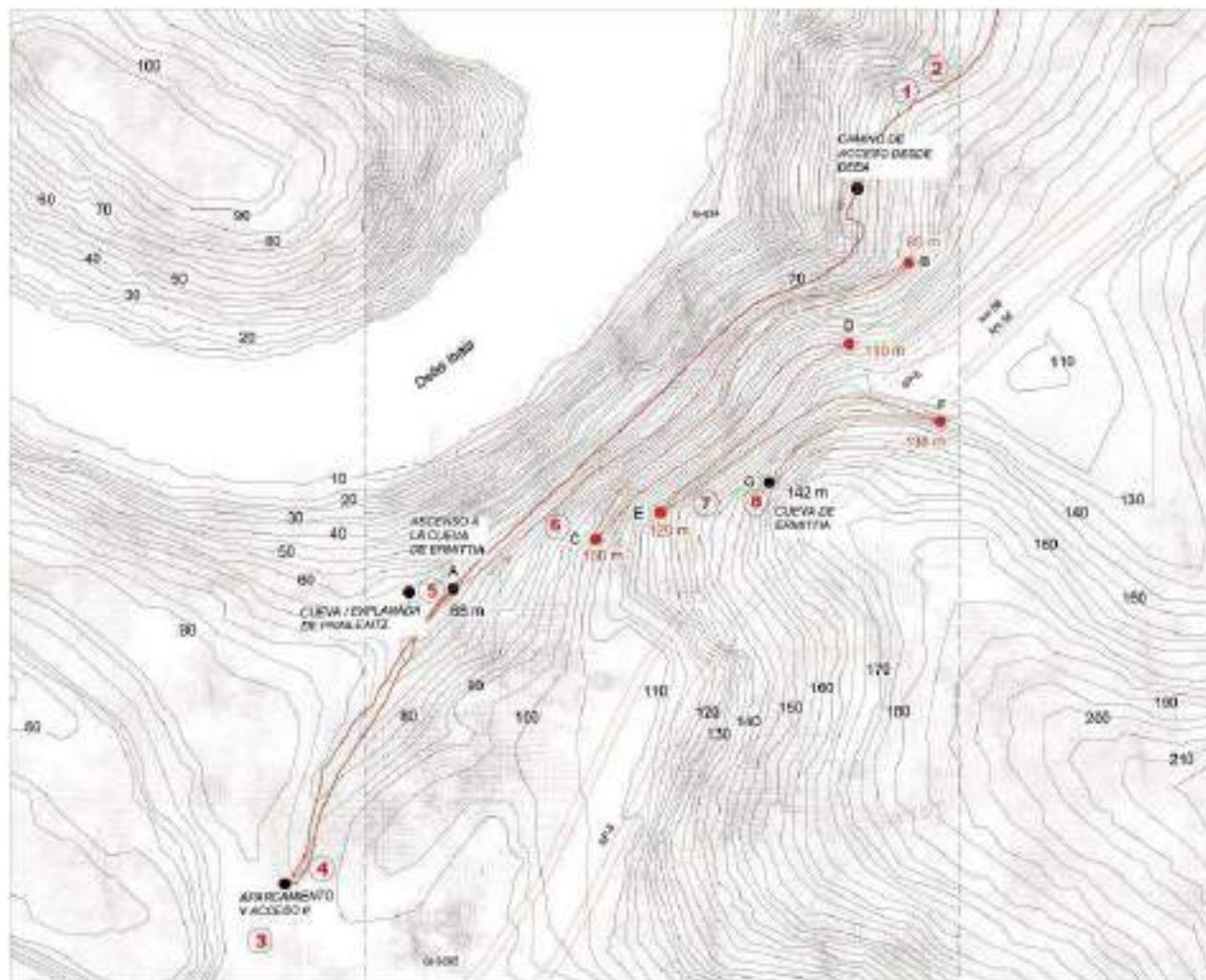
2.3.2 – ESPELEOLOGIA “RECREO EXTENSIVO” GISA BULTZATU

3.4.3 – KANTERAREN ATZEALDEKO EREMUAREN BERRESKURAPEN ETA HOBEKUNTZA

Karst eta gizakia

Historiaurreko Bailara musealizatzeko proposamena 2020: PALEOYMAS

- Ondare kulturala eta naturala balioan jartzea, enfoke turistikoarekin
- Oinarrizko proposamen museologiko-museografikoa, aurrerapen arkitektoniko batekin, non:
 - Praileitz eta Ermittiako lehendabiziko proposamenak
 - Plan Zuzentzailearen beharra

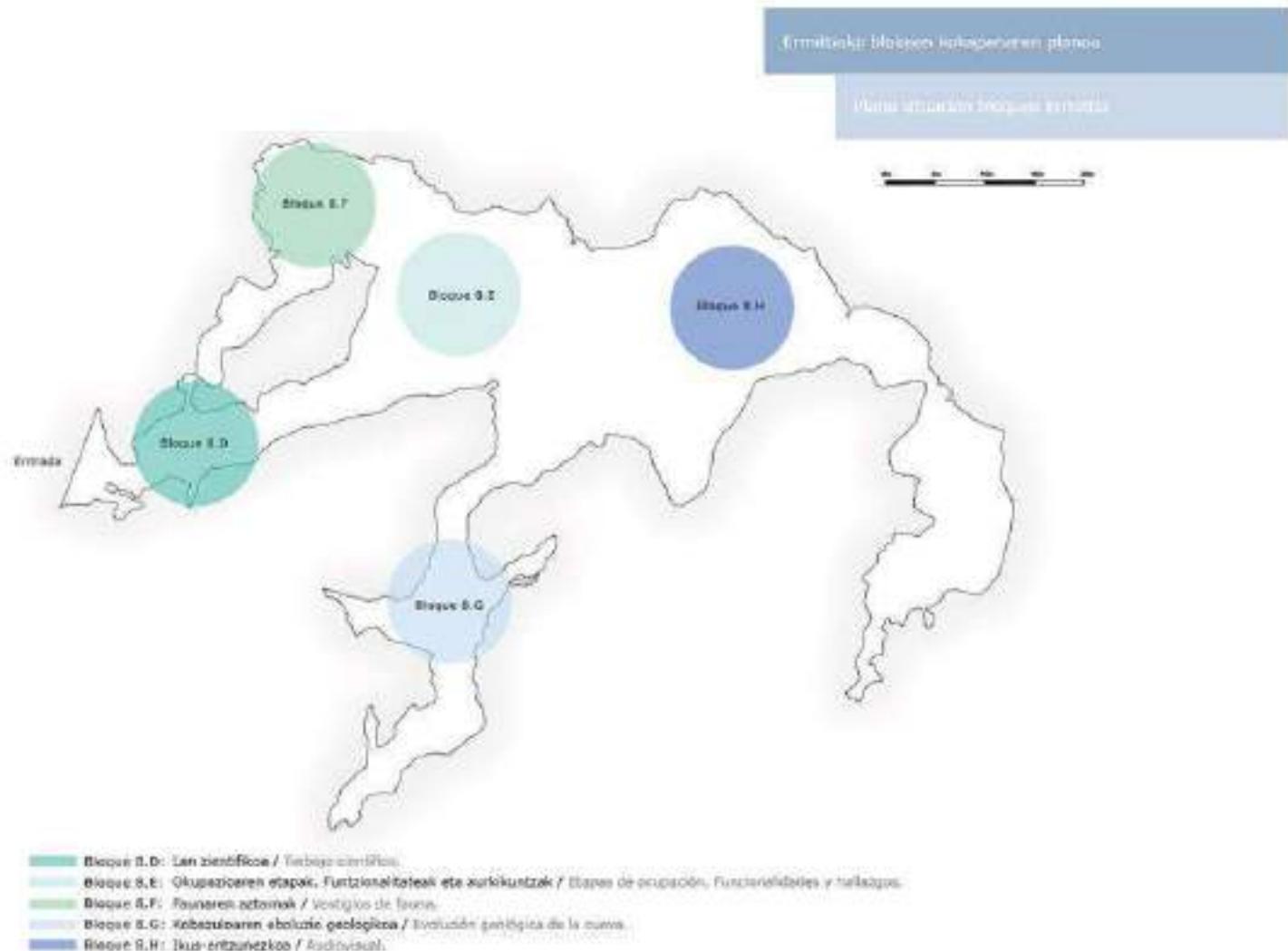
PUNTO DE PARTIDA (+85 m) - PUNTO DE ACCESO CUEVA (+142 m) - DESNIVEL 77 m
APROXIMADAMENTE 1km DE RECORRIDO

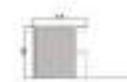
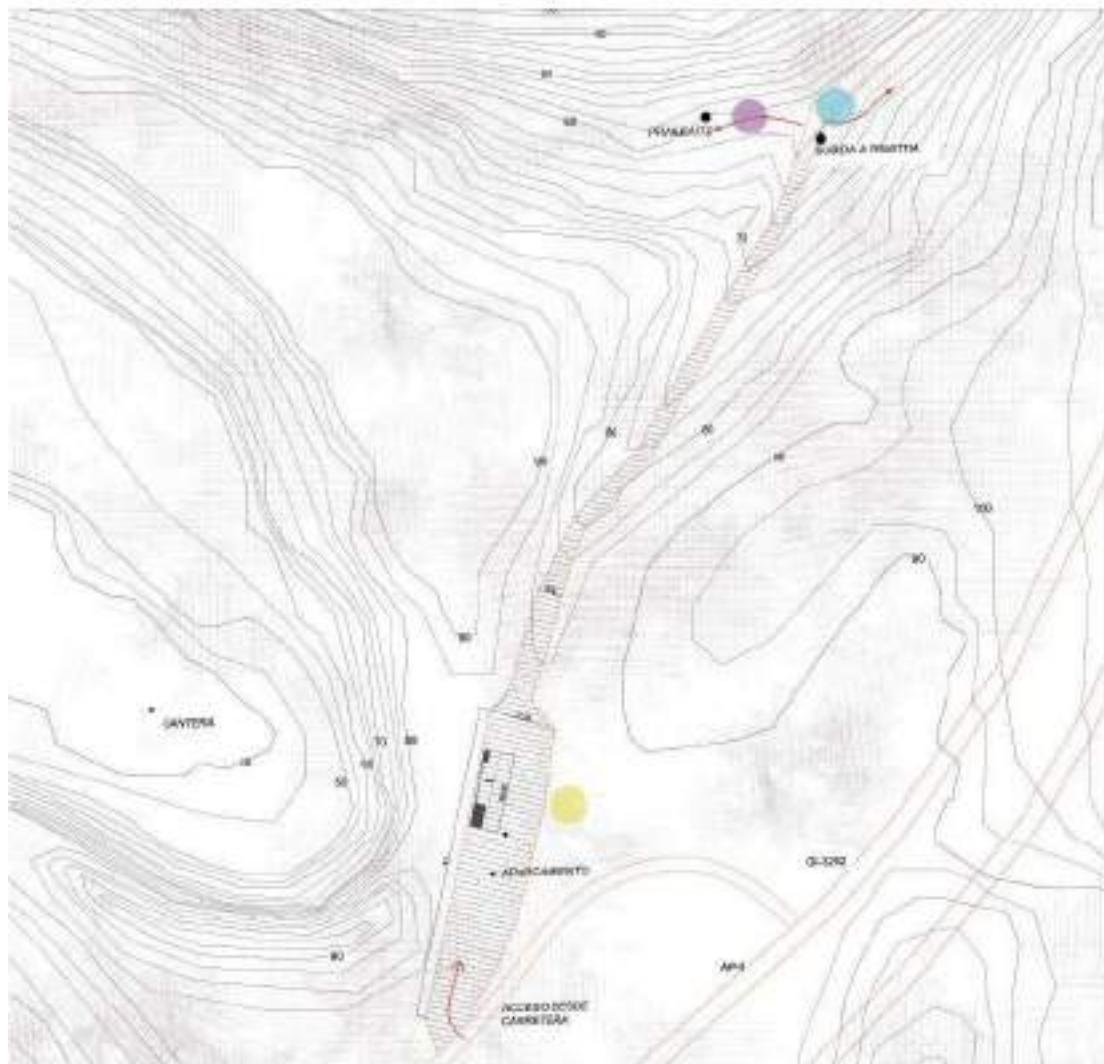
2022/06/28

AB - 277 m - 7,56%
BC - 206 m - 7,17 %
CD - 158 m - 6,33%
DE - 124 m - 8%
EF - 152 m - 11,8%
FG - 95 m - 4,2%

DETALLES Y DESCRIPCIONES FISICAS	CONSIDERACIONES CEDRERALES - AVITOS MIGRATORIOS	MATERIALES RECUPERADOS	CONSIDERACIONES PLEONASTICAS
DETALLES Y DESCRIPCIONES FISICAS	CONSIDERACIONES CEDRERALES - AVITOS MIGRATORIOS	MATERIALES RECUPERADOS	CONSIDERACIONES PLEONASTICAS
 PLANOS DE SITUACION. PROPUESTA DE CAMINO	 PLANOS DE SITUACION. PROPUESTA DE CAMINO	 PLANOS DE SITUACION. PROPUESTA DE CAMINO	 PLANOS DE SITUACION. PROPUESTA DE CAMINO

ZONAS DE PABELLÓN INFORMATIVO
ZONA DE APARCAMIENTO

- Zona de aparcamiento - punto de información
- Explorada - cueva del Primitivo
- Acceso a la subida hacia cueva de Ermittia

N

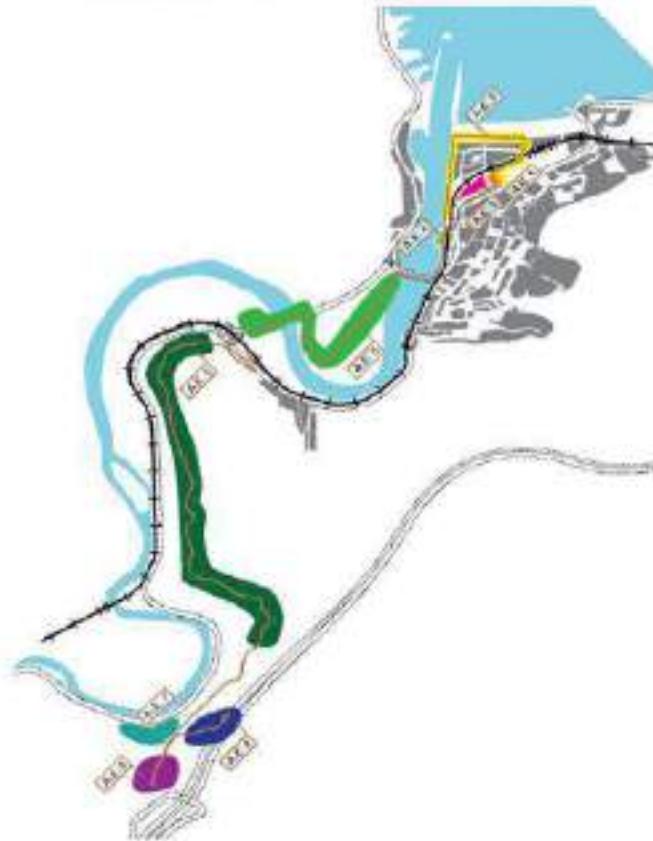
TIPO Y DURACIÓN DE LA EXCURSIÓN	PERÍODO RECOMENDADO	EDAD RECOMENDADA	PERIODOS PENSADOS
EXCURSIÓN CON NIÑOS	VERANO - 01/06/2024	03/06/2024	
EXCURSIÓN CON ADULTOS	VERANO - 01/06/2024	03/06/2024	
EXCURSIÓN CON GIMNASIAS	VERANO - 01/06/2024	03/06/2024	

08

HAB- Historia Aurreko Bailara : Ibilbidearen exekuzio projektua (2021-2022)

Historiaurreko
bailara
Valle de la
prehistoria

HAB

Inguruaren azterketa

Praileaitzeko harrera gunea

Bi elementuen arteko lautada

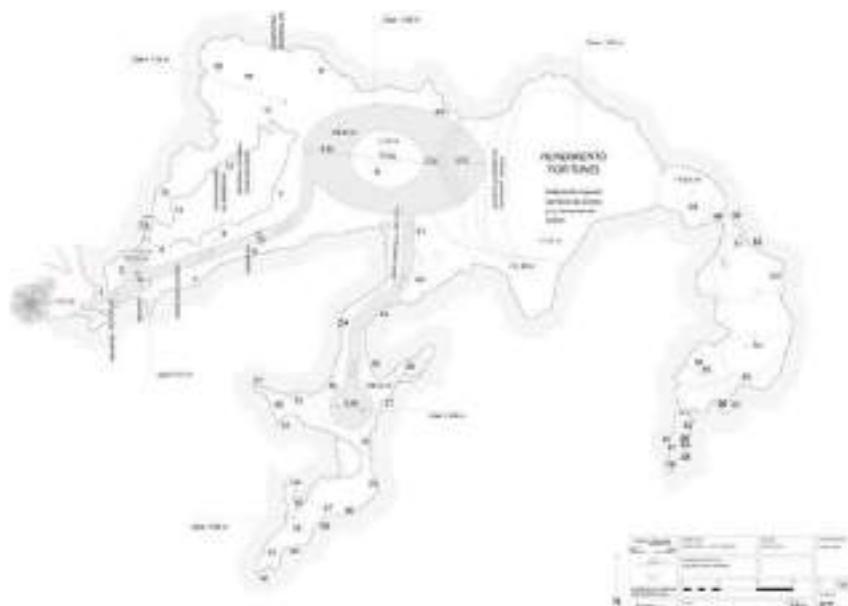
Ermittiara iristeko gaur egungo ibilbidea

Datu orokorrak:

- 75m-tako kota aldaketa
- Inklinazioa >50%
- Begetazio ezberdineko eremuak
- Autobidearen zarata- soinu akustikoa

KOBAZULOAREN BARNEALDEA

- **Interes geologikoko elementuak:** - Gipuzkoako lurpeko-sare zabalena (40km)
- Espeleotemak
- **Interes arkeologiko eta/edo paleontologikoko elementuak:** Basahuntzaren, sarrrioaren, oreinaren, elur-orein eta leizeetako hartzaren arrastoak

Informazio-iturria:Paleoymas

Intereseko dokumentazio gehiagorik?

BENCHMARKING – ANTZEKO BALIABIDEEKIN KONPARATZEA

- 2-3 orduko gehieneko distantziara dauden leizeak
- Lehiakide zuzenak
- Kantabria, Nafarroa, Burgos, Asturias
- Gehienak leize karstikoak dira
- Haitzuloen baliabide nagusia historiaurreko aztarnak dira, bai aurkikuntza arkeologikoak, bai pinturak edo grabatuak.
- Ia guztiekin bisita gidatuak baino ez dituzte eskaintzen
- Bisitak 45 minututik 2,5 ordura arte irauten du.
- Gehienek museo edo interpretazio zentro bat dute

ERMITIAKO PLAN ZUZENTZAILEA

- *Diagnostikorako elementu gehiago daudela uste al duzue?*

3. HELBURUEN IDENTIFIKAZIOA

HAB PRODUKTUAREN HELBURUAK

- Norentzako da produktua?

HAB ibilbidearen erabiltze berdinarentzako

- Zertarako da produktua?

Ondare kulturala eta naturala balioan jartzea, aisialdia eskaintza gisa (*recreo extensivo*)

PLANAREN HELBURUAK

- HAB ibilbideari amaiera eman, non?
eta hasiera?
- Praileitzeko hurbilketaren definizioa
- Ermittiako hurbilketaren definizioa, bai igoera, baita sarrera ere: goiko aldetik (Ermittia I-II)
eta beheko aldetik (Ermittia V)
- Bisitagarria
- HAB produktuaren barnean, kobazuloa osagarria bat da ala elementu nagusia?

3. EZTABAINA GAIAK

NOLAKOA IZAN DAITEKE BISITA?

Aldez aurretik pentsatutako ideiarik ba al ditugu?

*Zelan imajinatzen dugu? Zertan zentra gaitezke **interesa** izan dezan?*

Interbentzio mota: *irisgarria, bisitagarria?*

*Zer **eskaini** dezake kobak bere barnealdean?*

*Zer **ikusi** dezakegu kobaren barnealdean?*

*Zer **egin** dezakegu kobaren barnealdean?*

....?

GAI ZERRENDA - ORDEN DEL DIA:

- ✓ Lan taldearen definizioa
- ✓ Orain arte jasotako dokumentazioaren azterketa
- ✓ Galdetegietatik eratorritako informazioaren azalpena
- ✓ Lehen proposamenen aurkezpena
- ✓ Ikerketa gehiagoren beharra

<u>DEIALDIA/CONVOCATORIA</u>	<u>KONBOKATURIKO KIDEAK/MIEMBROS CONVOCADOS</u>	<u>ETORRIAK - ASISTE</u>	<u>EZ ETORRIAK / AUSENTE</u>
<u>DATA/FECHA:</u> 2022-07-18	1. Aitziber Cortazar (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>HASIERA ORDUA/HORA INICIO:</u> 12:00	2. Ane Osoro (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>AMAIERA/FINAL:</u> 14:45	3. Esther Zarrabeitia (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
<u>TOKIA/LUGAR:</u> Debako Udala	4. Eider Etxegarai (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
	5. Gilen Garcia (Debako Udala – Alkatea)	X	
	6. Jasone Galdona (Debako Udala – Turismo)	X	
	7. Saioa Zuazubiskar (Debako Udala – Arkitekta)	X	
	8. Leire Barriuso – (Geoparkea)	X	
	9. Asier Hilario – (Geoparkea)	X	
	10. Mertxe Urteaga – (Gipuzkoako Foru Aldundia)	X	
	11. Xabier Peñalver (ARANZADI)	X	
	12. Joxean Mugika (UPV)	X	

LANDUTAKO GAIEN LABURPENA/ RESUMEN DE LOS TEMAS TRATADOS:

- Bilera hasi baino lehen Xabier Peñalverri eta Joxean Mujikari aurreko bileran komentatu zena azaltzen zaie.
- Jarraian bileran erabilitako aurkezpenean jasotakoari egindako ekarpenak deskribatzen dira:
 - Estherrek Ermitia behekoaren inguruko informazio zehatzik ez daukagula aipatzen du. Honi, Mertxek Ermitia goikoa eta behekoaren barne-konexioa ezinezkoa dela gehitzen dio. Konexioa egon ezean, balio arkeologikoa duen koba Emittia goikoa izanik ez duka zentzurik behekoan interbentzioa planteatzea. Xabierrek, Ermitia behekoan sartzea goikoa interpretatu nahian oso arraroa izango zela dio. Leirek, Ermitia behekoak dagoeneko espeleología esperientzia eskatzen duela dio eta goikoan producto desberdina garatu daitekeela, ondorioz, gerturatuak ados agertzen dira beheko sarrera baztertzeko planteamenduarekin.

- Aparkalekuaren dimentsionaketa dagokionez, kobazulora sartuko diren perfil berriaz gain, urtero sartzen diren espeleologia taldeak ere kontuan hartuko duela mahaigaineratzen da. Plan Zuzentzaileak jasotzen du, exekuzioaren 2.fase batean emango da.
- Harrobiari dagokionez, aktibo mantentzen den bitartean Praileaitzera hurbiltzea zaila ikusten dutela azaltzen dute Xabierrek eta Mertxek. Edonola, bertaratutakoek interesgarria ikusten dute Praileitzeko ahora hurbiltzeko aukera planteatzea. Zentzu horretan lehenbailehen harrobiko arduradunarekin, Hectorrekin, gelditzea komenigarritzat jotzen da.
- Kobazuloaren ahoraino igoera definitzerako garaian, aurkeztutako proposamenen harira naturaltasun maila handiena aurkezten duena egokiena ikusten da. Igoera horrek bisitari mota baldintzatzen duela onartzen da.
- Interbentzioaren dimentsioa definitzeko orduan, instalazioen mailaren inguruko hausnarketa ateratzen da. Xabier Peñalverrek gunea argitasun puntu batekin (*tenue*) ikusten duela dio, lehen bizi zirenek ere, hala biziko zirela uste baita. Ondo iruditzen zaio “penumbra”, “semiluntasuna”rekin jokatzea. Kobazuloa paleolitikora heltzeko forma bezala ikusten duela dio. HAB ibilbide guztian zehar erabiltzen zituzten tresnak eta arrastoen erreplikak ikusi ondoren, kobazuloaren barnealdean lehengo bizitzaren eszenatokia topa dezakegula, “sala de exposiciones” baten antzekoa. “Chaman”aren tronuaren inguruan ez duela bertan ikusten dio, bere funtzioa Praileitzen dagoela, ez dutela paper berdina jarraitzen... Mertxek ideia/adibide gisa, lehengo gizakiaren tailerra imitatu dezakeen koba izan daitekeela komentatzen du, non erramintak eta erreplikak ikus daitezkeen. Joxeanek arkeologoen lana balioan jartzeko, metodologiaren azalpena egiteko 2x2m-inguruko eremua utzi daitekeela aipatzen du. Guztiak ados daude inbertsio eta interbentzioaren arteko oreka bilatzeko xedearekin.
- Diskurtsoa eratzeko planteatzen diren aukerak azaltzen dira, zentzu horretan, diskurtsoaren sorrerarako ikerketa arkeologikoaren beharra azaltzen du Joxean Mujikak, bai sarrerako gunekoa, baita barne esparrukoa ere. Hala ere, ez dakite ziur perfilatzeko zenbat denbora beharko duten eta sarrera garbitu arte ez dakitela zer aurkituko duten. Bi indusketa kanpainen beharra azaltzen dute (urte batekin nahikoa). Gilenek aurrekontuen aurreikuspena egin ahal izateko Aranzadiri aurrekontua eskatzen dio, Mertxek DFGen diru-laguntzak eskatu daitezkeela azpimarratzen du (20.000 €ra arte), beraz, 2023ko urtarilean lanean hasi daitezkeela. Era berean, Joxeanek gordailuan dauden aztarnen egoeraren inguruko ardura azaleratzen du.
- Estherrek Plan zuzentzaileak bere bidea jarraituko duela azpimarratzen du eta 2022 urte bukaera baino lehen definituta egotea espero da.
- Diskurtsoaren oinarria Paleoymasen proposamena dela kontuan hartuta, horren inguruko ekarpenak egitea eskatzen zaio Xabierri eta Joxean. Dokumentua astean zehar bidaliko zaie.
- Bisitari dagokionez, ezinbestekoa ikusten da gidariaren eta behin-betiko euskarrien arteko oreka bat bilatzea. Taldeen tamainaren inguruan talde txikiak izango dira eta 10 laguneko taldera mugatzea aurreikusten da.
- Praileitzen izandako zabortegiaren lurren berreskurapenari dagokionez, Gilenek erabaki bat hartu behar duela mahaiaren gainean jartzen du eta horretarako erabaki hori hartzeko irizpideak behar dituela dio.
- Amaitzeko, “hay que divulgar para valorar” dio Mertxek. Ezinbestekoa ikusten duela Dibulgazio Programa zehaztea. Gilenek herritarrekin lan egitea beharrezkoa ikusten duela aipatzen du.
- Horren ostean hurrengo bilerako data gogorarazten da: Irailaren 20an 12:00etan, leku berean.

Honekin guztiarekin, bilera amaitutzat ematen da.

Eranskin gisa, bilera honetan aurkeztutako aurkezpena gehitzen da.

Sinadura/Aprobado por:

ERMITTIAKO PLAN ZUZENTZAILEA / PLAN DIRECTOR DE ERMITTIA

2.BILERA / 2º REUNION

SUSTATZAILEA: Debako Udala

TALDE IDAZLEA: Debegesa

DATA: 2022/07/18

AURKIBIDEA

0. Lan taldearen definizioa
1. Bildutako dokumentazioa
2. Galdetegietatik eskuratutako emaitzak
3. Lehen proposamenak
4. Ikerketa gehiagoren beharra

0. LAN TALDEAREN DEFINIZIOA

Lan taldea

DEBAKO UDALA

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Kultura, Turismo, Gazteria
eta Kirol Departamentua

Kontsulta taldea

Ingurumen
teknikaria

Kultura
GV

Harrobiaren
jabegoa

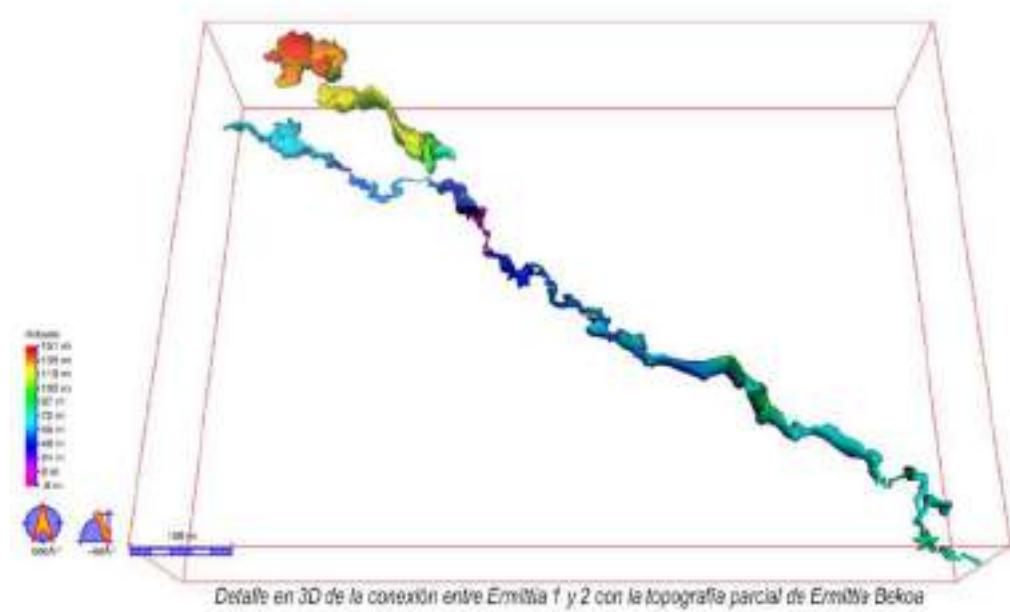
Felix Ugarte
espeleología taldea

Zestoako
Udala

Mutrikuko
Udala

1. BILDUTAKO DOKUMENTAZIOA

- **Informe de reconocimiento y espeleometria de Ermittia**
Idazlea: Felix Ugarte elkartea
 - Oztopoak kentzeko lanak eta beste topografia batzuk egin behar dira, Ermittia eta Ermittia bekoa lotzeko elkargunearen kokapen espaziala identifikatzeko.
 - Hondoratzearen ondorioz ikus daitezkeen sedimentuen potentzialaren ondoriozko interes arkeologiko garrantzitsua
 - Ermittia Bekoaren konexioarekin interes geologikoa(10km galeria) Aixa-Ibarrengoa-Ermittia Bekoa(40 km) lurpeko sistemaren parte izatera pasatuz
- **Ermittiako kuadrikulazioa**

2. GALDETEGIETATIK ESKURATUTAKO EMAITZAK

- ✓ **Sasiolarekin (autobus-linearekin) harremana bermatzea** egokia ikusi da
- ✓ **HAB-aren parte + bakarrik** funtziona dezakeen errekurso bat izango da
- ✓ Interbentzio handirik **ez**
- ✓ **Gidaria** izango da aktibo nagusia → diskurtsoa eta gidariaren errekurtoak ezinbestekoak
- ✓ Bisitak: Talde **txikiak**
- ✓ **Espektatibak** dimentzionatu behar dira → Jarduketa eta hasierako inbertsioa aintzat hartu
beharreko alorrak dira
- ✓ **Arkeologikoki garrantzi handikoa, baina geologikoki ez**
- Ikusten diren **zaitasunak:**
 - ✗ Kobaren ahoraino sarbidea
 - ✗ Kobaren sarreraraino ibilgailurik sartzearen ezinezkoa

2. LEHEN PROPOSAMENAK

Historiaurreko
bailara
Valle de la
prehistoria

PRAILEAITZ – LAUTADA –APARKALEKUA

AZPIEGITURA OROKORRAK	
●	KOBALOEN KOKAPENA
—	DEBA IBAIA
—	AUTOPISTA (A-8)
—	ERREPIDE SARE OROKORRA (N-634)
- - -	PARTZELEN MUGAPENA
■	CORREDOR ARNO-IZARRAITZ
- - -	LINEA SERVIDUMBRE DE PROTECCION
.....	LINEA SERVIDUMBRE DE TRANSITO
■	ANTIGUO VERTEDERO
KOBALOEN BABES ERTEAK	
■	Calificado como Bien Cultural con la Categoría de Monumento
■■■	Inscrito como Bien Cultural con la Categoría de Conjunto Monumental

PRAILEAITZ – LAUTADA

- Zurezko pasarela jarraia lautadatik Praileaitzeraino, baranda batekin segurtasuna bermatuz (inklinazio handiko guneen existentzia)
- Aurretiko lautadan interpretazio gunea (kobek eskaintzen digutenaren arabera egituratua)
- HABaren irizpide berdinak jarraitzea, bateratasun bat lortzeko

Praileitz-lautada
(2022-06-03)

Bidearen estutasuna eta arrisku puntuoa
(2022-06-03)

Praileitzeko harrera gunea
(2022-06-03)

HARROBI ATZEKALDEKO GUNEA: APARKALEKUA

- Aparkalekua proposamenarekiko dimentsionatua egongo da

ERMITTIAKO KOBAZULORAINO SARBIDEA

2 alternatiba baloratzen:

- **HAB ibilbidetik: Ermittia Bekoa:** Dokumentazio falta

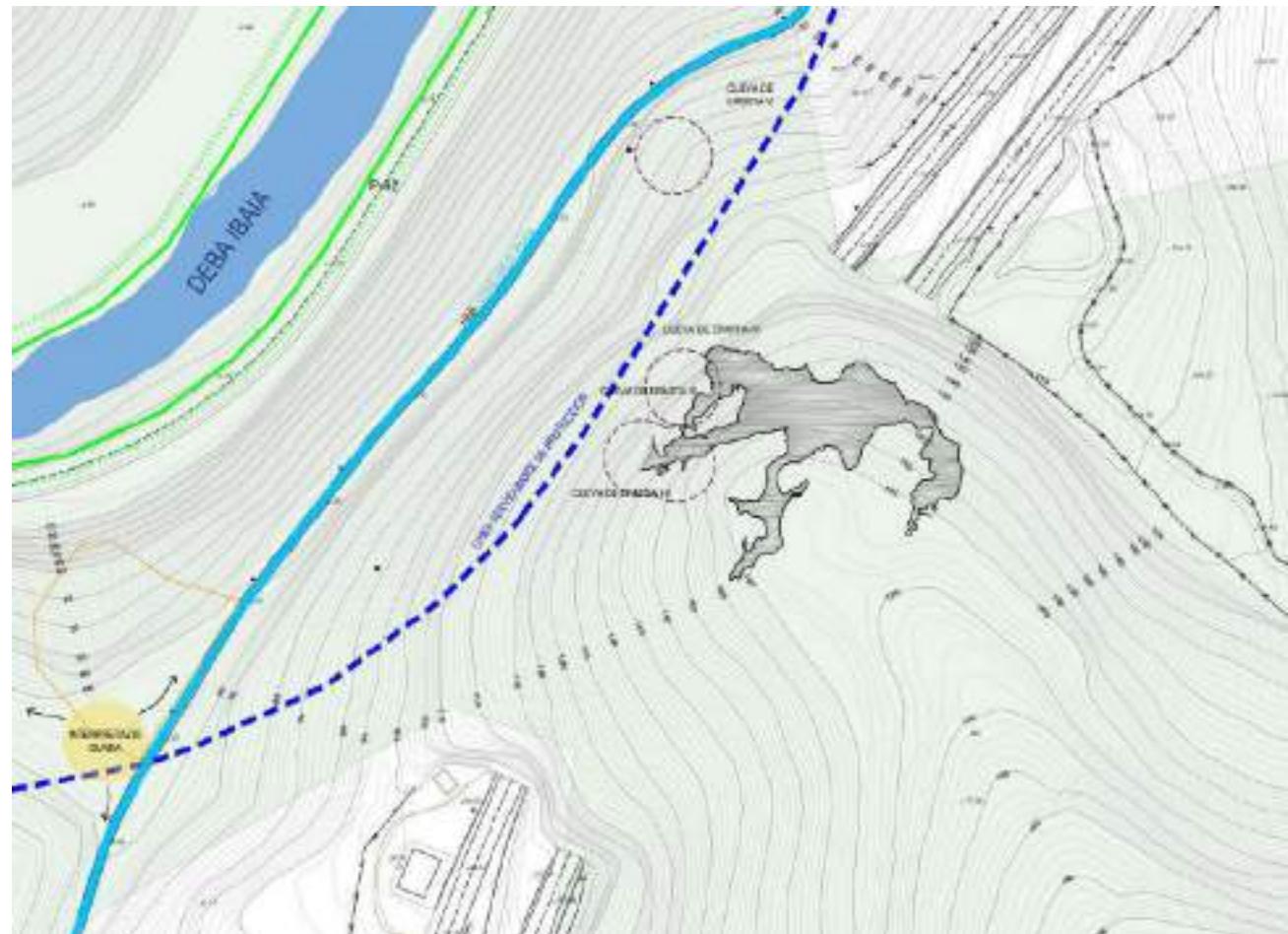
Ingurumen-balorazioa:

- Saguzar-ren ikerketa faunistiko baten beharra.
- Ingurumen irizpideen araberako alternatiben ikerketa

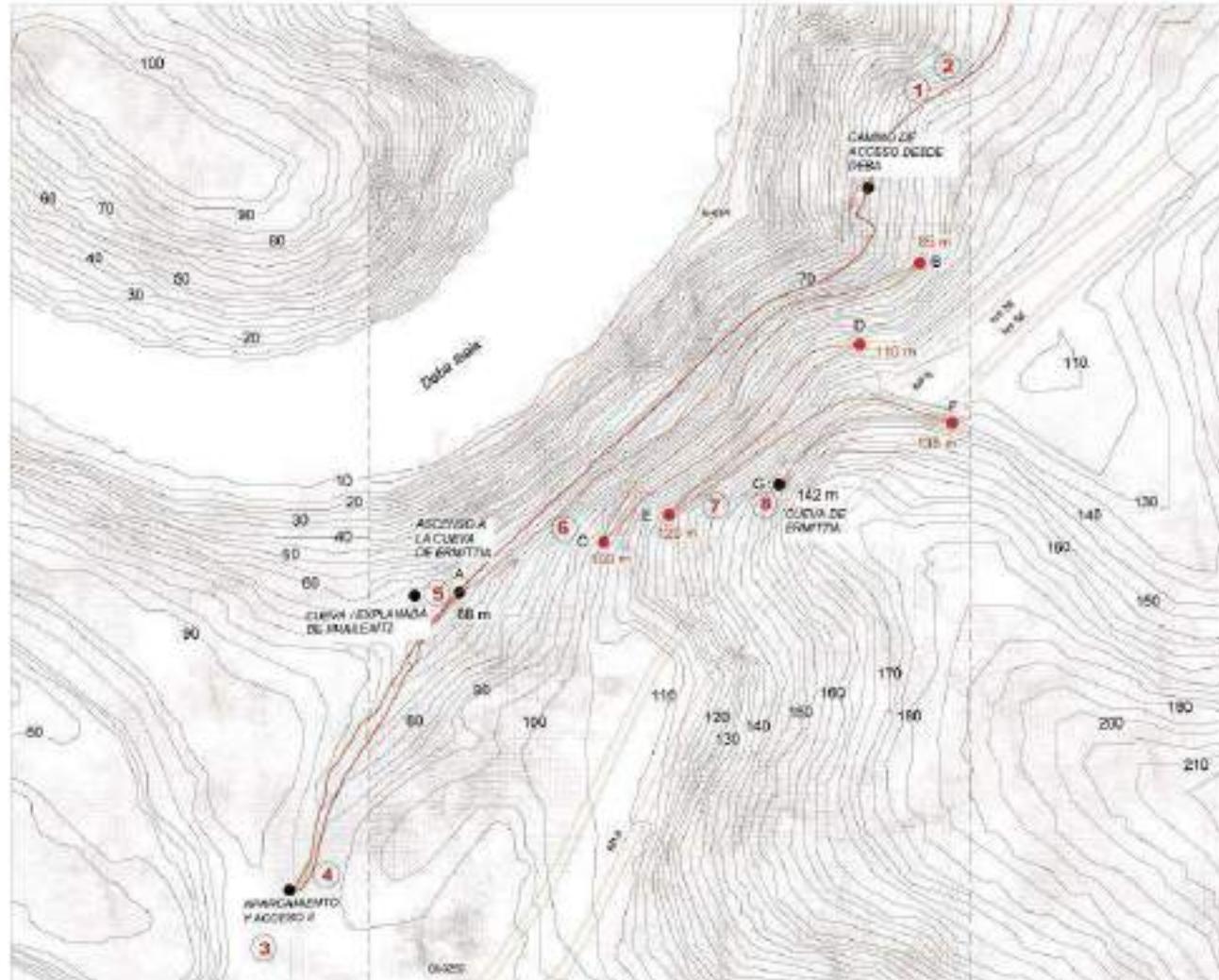
Arno-Izarraitz korridorea

Servidumbre de Costas-en barne

- **Kobazulo-ahoraino igoera**

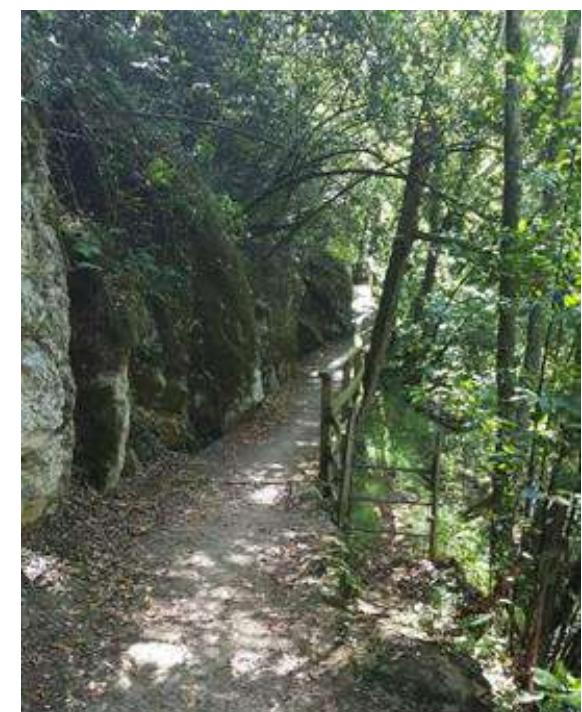
ERMITTIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

ERMITTIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

Gaur egungo ahokoa: Alternatiba ezberdinak:

- Egurrezko pasarela jarraia goraino geraleku batzuekin, interpretazio panelekin
- Gaur egungo ibilbidearen hobekuntza, trazatu berriarekin (mendi ibilbidea): egurrezko pasareladun tramoekin eta interpretazio panelak dituzten geraleku batzuekin, beste tramo batzuk naturalak mantenduz edo trabiesa batzuekin planteatuz
- Instalazio mekanikoak

KOBAZULOAREN GERTURATZEA : 1. Proposamena

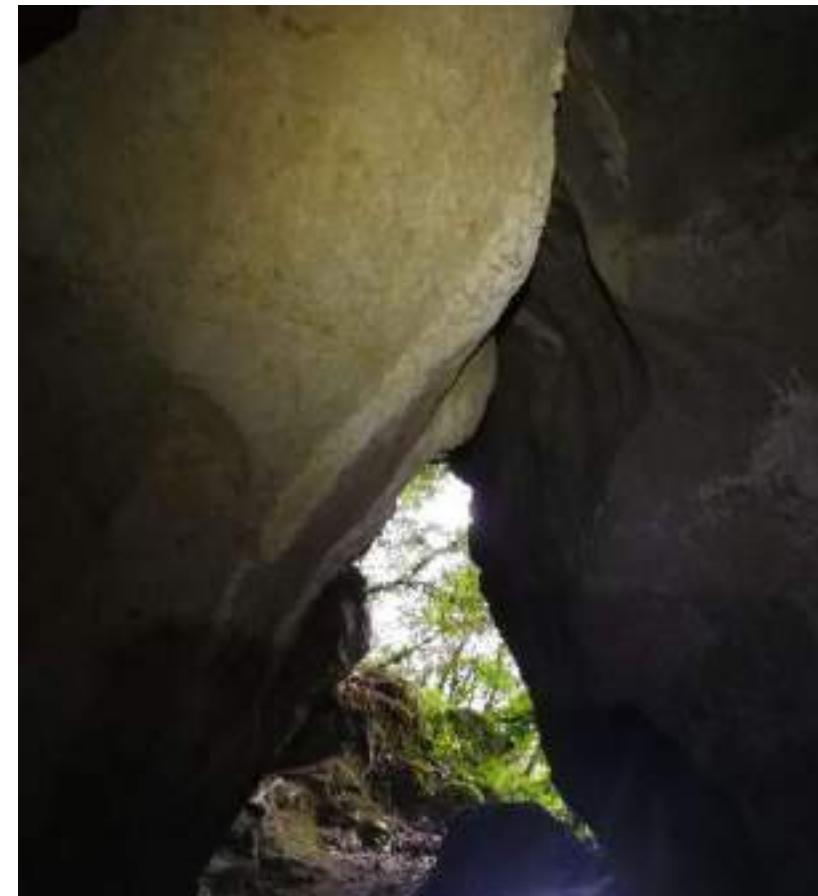
- 10 pertsonako taldeak
- Bi burdin langa (cancela): Bata kanpokoa egurrezko geraleku txiki batean eta bestea, barnekoa, gaur egungo itxitura atzeratuz.

Sortzen den aterpe horretan, garaiko eguneroko bizitzaren eszena

Ilunpean sartzea → historiaurreko sentsazio bera mantenduz

ERMITIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA: 1. proposamena

Iluntasunean frontalekin sartzea eta argiarekin jolastea diskurtsoaren arabera **barnean gune ezberdinak deskubritzen**:

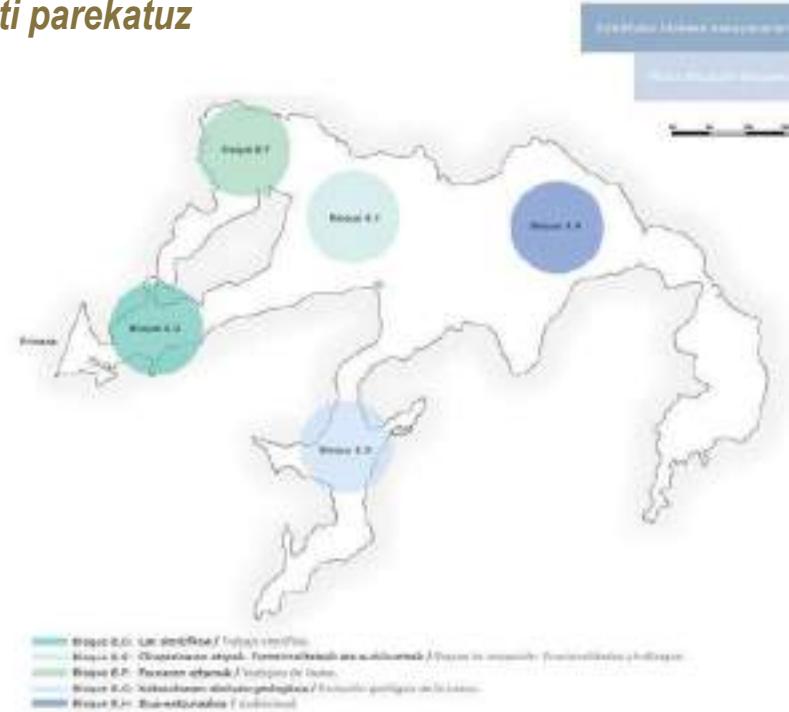
ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

II- A. Gutxieneko instalakuntza , bisita espeleologiko bati parekatuz

- Eremuak:
 - Sutondoen arrastoak
 - Oserak
 - Chaman-aren tronoa
 - Kobazuloaren garapen geologikoa, eta abar
- Lurperatutako salan: **Arkeologia lana balioan jartzea.**
Estatigrafien ikerketa.

Momentu puntualetan lanean aurki daitezke

ABANTAILAK:

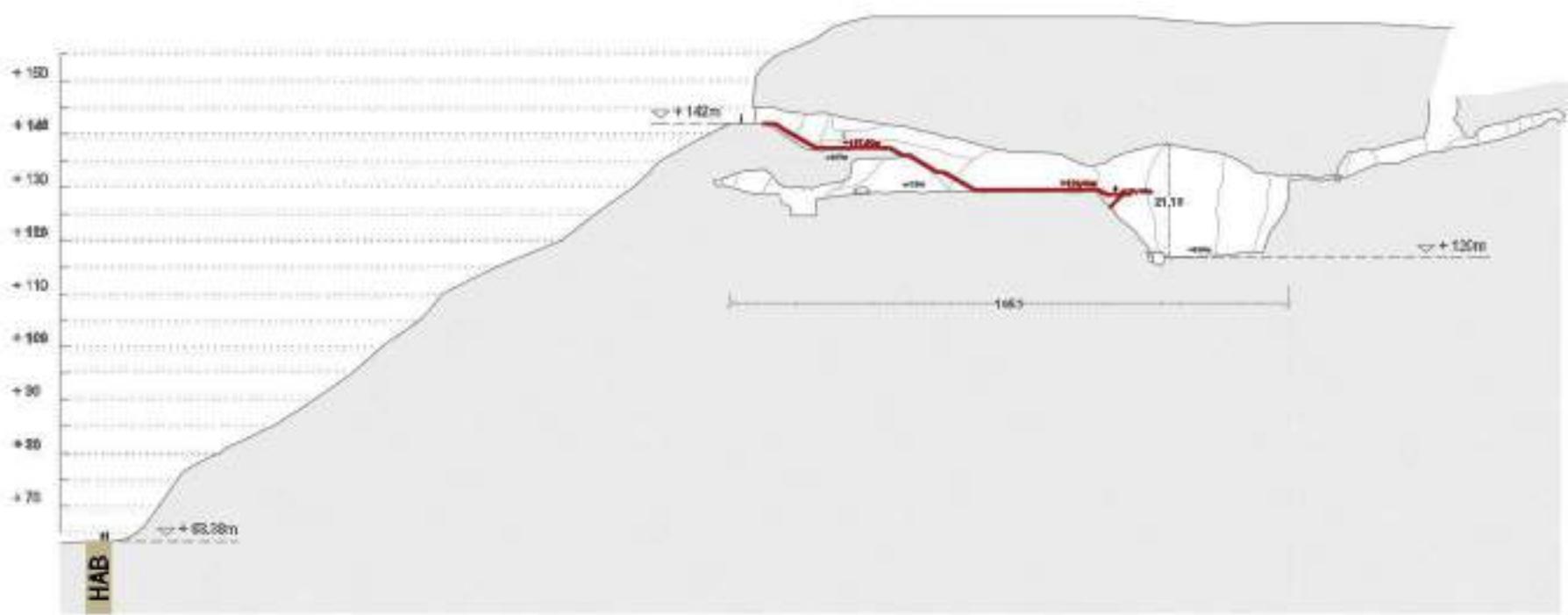
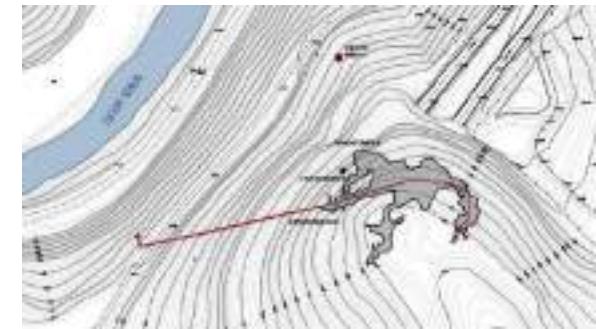
- Mantenimendu gutxiago bat
- Kostu apala

DESABANTAILAK:

- Publiko objektibo txikiago bat

ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

- **Luzera:** 82m (plataformak)
- **Kota aldaketa :** +142m tik – +129,30m-ra (**12,7m**)
- **Malda:** % 15,48.

ERMITTIAKO KOBASULOAREN BARNEALDEA:

II- B. Instalakuntza guztiekin

- Arrikrutzen ezarri ziren instalakuntzak aipatzen dira (adibide gisa):
 - **Argiztapena eta soinua:** Argiztapen eszenikoa eta soinu-aparatuak, sistema informatiko batez kontrolatuak. Ibilbidearen argiztapena. Larrialdietako argiztapena.
 - Komunikazio **telefonikoa** (kanpo-barne konexioa)
 - Argiztapen **sorgailuak**, bateriadunak
 - Koadro elektriko nagusia (**instalakuntza gelu**)
 - Asistentziarako gutxieneko **materiala** (botikina, larrialditarako materiala..)

ABANTAILAK:

- Publiko objektiboa lortzeko
ahalmen handiagoa

DESABANTAILAK:

- Instalakuntzaren exekuziorako eta obrako **sarbidea?**
Mantenimendurako **sarbidea?**
- **Instalakuntza gelaren kokapena?**
- Exekuzioaren eta mantenimenduaren **kostua?**

IKERKETA GEHIAGOREN BEHARRA?

Arrikutzen egin ziren azterlanak (adibide gisa):

- Levantamiento topográfico exterior
- Levantamiento topográfico interior
- Estudio Bioespeleológico
- Estudio de la Flora Interior
- Estudio de cerramiento de cavidades
- Estudio de los murciélagos de la cavidad de Arrikutz
- Estudio climático y de ventilación
- Estudio geológico para el establecimiento de las condiciones de tallado del túnel de acceso definitivo a la Galería 52
- Impacto medioambiental según distintas propuestas

3. BILERA: Irailaren 20an 12:00etan Debako udaletxean

	EKAINA	UZTAILA	ABUZTUA	IRAILA	URRIA	AZAROA	ABENDUA
FASEAK							
Lan taldearen eraketa, diagnostikoa eta helburuen identifikazioa							
Denon artean adostutako proposamenaren garapena		1.proposamenaren aurkezpena		2.proposamenaren aurkezpena		Proposamen definitiboaren aurkezpena	
Plan Zuzentzailearen erredakzioa						Dokumentazio aren ematea	
BILERAK							
Lan taldea		18 (12:00h)		20 (12:00h)		8 (12:00h)	
Kontsulta taldea							
Parte-hartzea		Udaleko politiko eta teknikoei aurkezpena				Ondarearen Europear jardunaldiak	

Eskerrik asko!

GAI ZERRENDA - ORDEN DEL DIA:

- ✓ Lan taldearen definizioa. Ekarpen berriak.
- ✓ Proposamena
- ✓ Ikerketa gehiagoren beharra
- ✓ Proposatutako jarduera plana
- ✓ Egutegia

<u>DEIALDIA/CONVOCATORIA</u>	<u>KONBOKATURIKO KIDEAK/MIEMBROS CONVOCADOS</u>	<u>ETORRIAK - ASISTE</u>	<u>EZ ETORRIAK / AUSENTE</u>
<u>DATA/FECHA:</u> 2022-07-18	1. Aitziber Cortazar (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>HASIERA ORDUA/HORA INICIO:</u> 12:00	2. Ane Osoro (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>AMAIERA/FINAL:</u> 14:45	3. Esther Zarrabeitia (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
<u>TOKIA/LUGAR:</u> Debako Udala	4. Eider Etxegarai (DEBEGESA – Hirigintza)	X	X
	5. Gilen Garcia (Debako Udala – Alkatea)	X	
	6. Jasone Galdona (Debako Udala – Turismo)	X	X
	7. Saioa Zuazubiskar (Debako Udala – Arkitekta)	X	
	8. Leire Barriuso – (Geoparkea)	X	X
	9. Asier Hilario – (Geoparkea)		X
	10. Mertxe Urteaga – (Gipuzkoako Foru Aldundia)		X
	11. Xabier Peñalver (ARANZADI)		X
	12. Joxean Mugika (UPV)		X

LANDUTAKO GAIEN LABURPENA/ RESUMEN DE LOS TEMAS TRATADOS:

- Bilera hasi baino lehen Aitziber Cortazar, Mertxe Urteaga, Xabier Peñalver eta Joxean Mugika ezingo direla etori komentatzen da.
- Jarraian bilieran erabilitako aurkezpenean jasotakoari egindako ekarpenak deskribatzen dira:
 - Estherrek Aldundiko ingurumen teknikariarekin eta harrobiko jabegoarekin kontaktuan jarri dela komentatzen du. Lehendabizikoarekin elkartu ostean, konsulta taldearen parte izateko eskaera formal bat egin zaiola azaltzen du eta honen baiezkoa jaso duela, bai konsulta baita proposamenak egiteko. Ingurumen teknikariaren esanetan, Ermitiako kobazulo hontan saguzar batzuk topatu dituztela mahaigaineratzen du, besteak beste ferra-saguzar mediterranearra, Rhinolophus euryale, eta baso-saguzarra, Barbastella barbastellus, Euskal katalogoa galtzeko arriskuan dauden 2 espezie direla. Beraz, galtzeko arriskuan dauden bi espezie egoteak oso delikatua egiten

dituela zenbait interbentzio. Edozein proiektu onartu aurretik, GFAko Basa Animalien eta Landareen Zerbitzuarekin adostea komeniko litzateke. Zerbiltzu honen buru Iñigo Mendiola daukagula. Bide batez, harrobiaren inguruan Hectorrekin Praileaitzera gerturatzeko aukeraren inguruan bilera bat izan dutela azaltzen du. Hector erantzun bat emango dielakoan geratzen da.

- Hondakindegiai dagokionez, Gilenek, Aitziberrek eta Idoiak honen inguruko bilera bat izan dutela azaltzen da. Aitziberrek Estherreri komentatu zioenez, hondakindegiairekin ebazteko zaila den prozesu baten aurrean gaude.
- Edozein modutan, Praileitzera hurbildu baino lehen interpretazio puntu bat proposatzen da. Puntu honen kokalekua jartzearako orduan, ez dugula zertan “hondakindegia – Suelos contaminados” sartu beharrik azaltzen du Estherrek. Eraikin edo txabola bat jartzear beharra baztertzen da bertaratutako guztiion iritziz.
- Bestalde, Estherrek Joxeaneri Debako Udalak enkargatu zion indusketa lanaren ondorioak eskatu dizkiola komentatzen du, honek landa-lana egina izan arren, oraindik konklusiorik atera ez dutela erantzuten du.
- 20 aparkaleku plazako aparkaleku bat proposatzen da, non gaur egungo erabilera (apeak) mantentzeko aukera utziko den. Aparkalekuaren izaerari dagokionez, harri koskorrez eta zurezko elementuekin egokituko dela komentatzen du Estherrek. Esandakoaren inguruan denon adostasuna ageri da. Aparkalekua partzela bakarrean proposatzen den arren, ibilbidea harrobiaren partzela- eremuan sartzen dela azpimarratzen da. Hectorrekin argitu beharreko gai bat dela komentatzen du Estherrek. Bertan proposatzen den informazio puntuaren inguruan HABaren ibilbidea markatzen duen mapa bat autobus ordutegien QR batekin planteatzen duela dio. Jasonek puntu hau ibilbidearen hasiera gisa, askoz ere adierazgarriagoa den seinaleztapen bat imajinatzen duela aipatzen du. Bide batez, Sasiolara dagoen bidearen inguruko zalantzak daudenez, Jasoneri planoaren gainean ibilbidea definitzeko eskatzen zaio.
- Ermitiarainoko ibilbide berria proposatzen da. Honen lerrokadura bi irizpide jarraituz diseinatu dela azaltzen da: Autobidearen zaratatik urrunzeko nahiarekin eta ahalik eta malda leunena sortzeko intentzioarekin.
- Ermitia gutxienekoarekin egokitzeko proposamenaren inguruan, koban bisita espeleologiko batekin parekatzen dena, honek izan dezakeen arriskua mahaigaineratzen da. Leirek “La rasa mareal”en izandako esperientzia azaltzen du, non askoz ere eremu arriskutsuago baten zauden inolako heldulekurik gabe. Bertara doazen pertsonen adinak mugatu dituztela azaltzen du eta bisita erreserbatzerako orduan eremu arriskutsua dela ohartarazten zaiela. Hala ere, bere ustetan, sarreran eskailera batzuen beharra ikusten du, eta gutxienez, helduleku batzuk jarri beharko liratekeela. Hala ere, argi geratzen da, bertaraino doazen bisitariak nork bere gain hartzen duela gutxieneko arrisku hau.
- Arrikрутzen egin ziren azterlanen zerrenda aztertu dela komentatzen da eta hauetatik agian beharrezkoak izan daitezkeenak zerrendatzen direla. Honen inguruan “Estudio Bioespeleológico, estudio de los murciélagos, Estudio de la Flora Interior” -arena ea elkarrekin egin daitezkeen galdeztzen da. Honi Zulaika eta Mendiolarekin kontaktuan jarriko direla azaltzen du Estherrek. Hauei proposamena azalduko zaie eta beraiek argitu beharko digute zeintzuk diren beharrezkoak. “Estudio de cerramiento de cavidades” egitearen zalantza planteatzen du Estherrek. Ikerne Altuberekin kontaktuan jarri dela dio Estherrek eta beraren erantzunaren esperuan dagoela.
- Proposatutako jarduera planaren inguruan denon adostasuna jasotzen da.
- Ermitiako Plan Zuzentzailearen egutegiarekin amaitzeko, hurrengo bilera-data aldatzeko aukera galdeztzen du Estherrek, honela Saioa bilerara etor dadin. Azaroaren 9ra aldatzen da.

Honekin guztiarekin, bilera amaitutzat ematen da.

Eranskin gisa, bilera honetan aurkeztutako aurkezpena gehitzen da.

Sinadura/Aprobado por:

ERMITTIAKO PLAN ZUZENTZAILEA / PLAN DIRECTOR DE ERMITTIA

3.BILERA / 3º REUNION

SUSTATZAILEA: Debako Udala

TALDE IDAZLEA: Debegesa

DATA: 2022/09/20

AURKIBIDEA

0. Lan taldearen definizioa: Ekarpenean berriak
1. Proposamenak
2. Ikerketa gehiagoren beharra
3. Proposatutako jarduera plana
4. Egutegia

0. LAN TALDEAREN DEFINIZIOA

Lan taldea

DEBAKO *U*DALA

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Kultura, Turismo, Gazteria
eta Kirol Departamentua

Kontsulta taldea

Ingurumen
teknikaria

Kultura
GV

Harrobiaren
jabegoa

Felix Ugarte
espeleología taldea

Zestoako
Udala

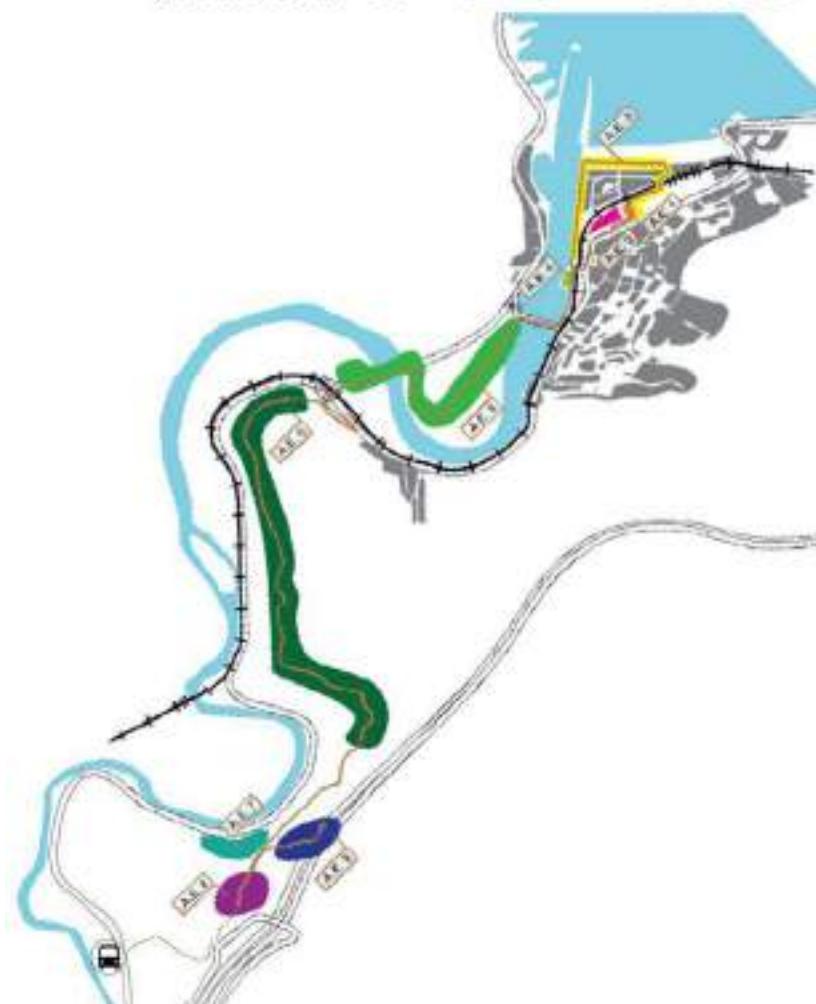
Mutrikuko
Udala

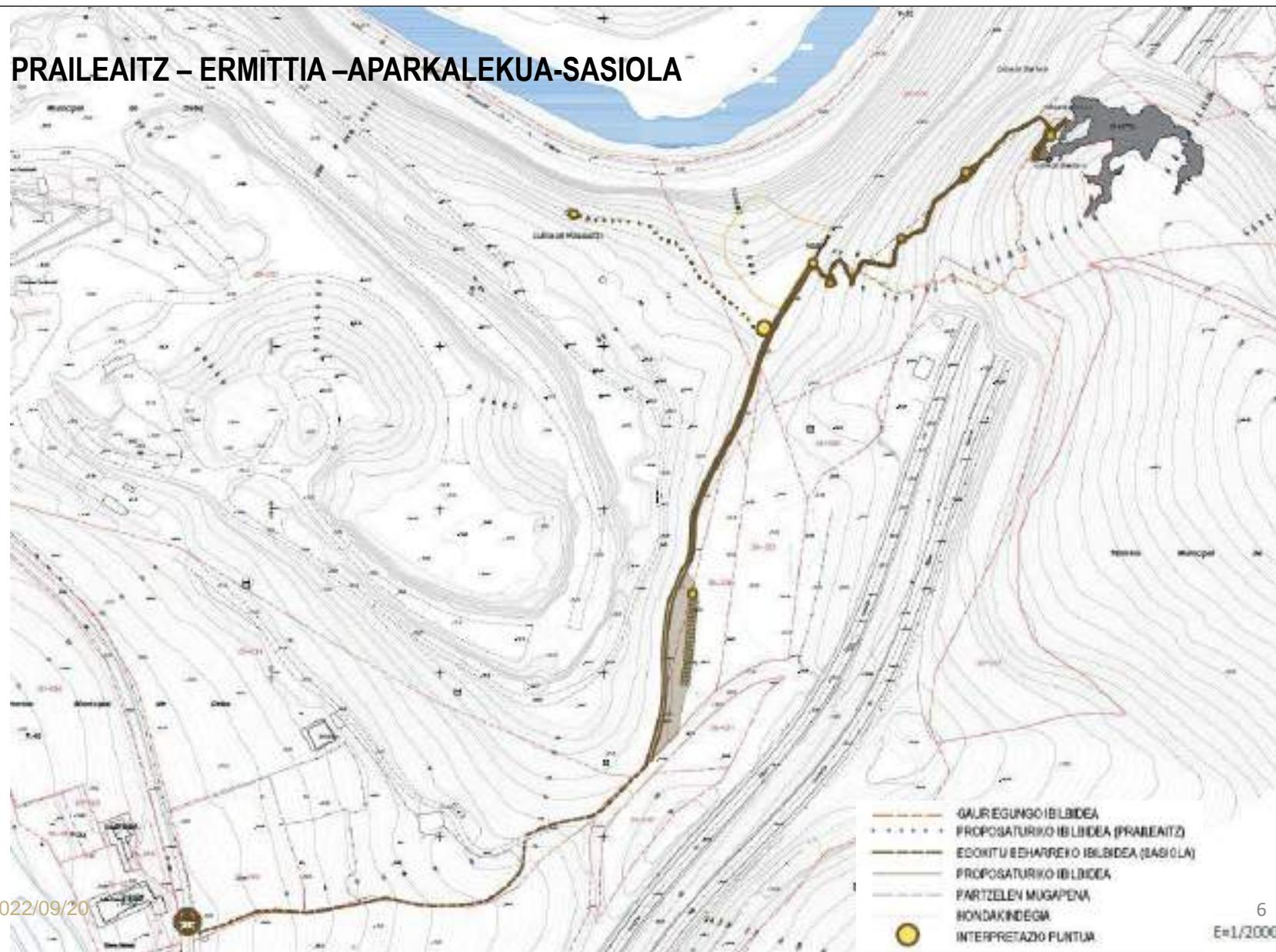
0. EKARPEN BERRIAK

- **GFA: Ingurumeneko Zuzendaritza**
 - Basa Animalien eta Landareen Zerbitzua
- **EJ: Ingurumena: Vertedero**
- **Harrobia: ?**
- **Aranzadi: Indusketaren ondorioak ez dago oraindik**

1. PROPOSAMENA

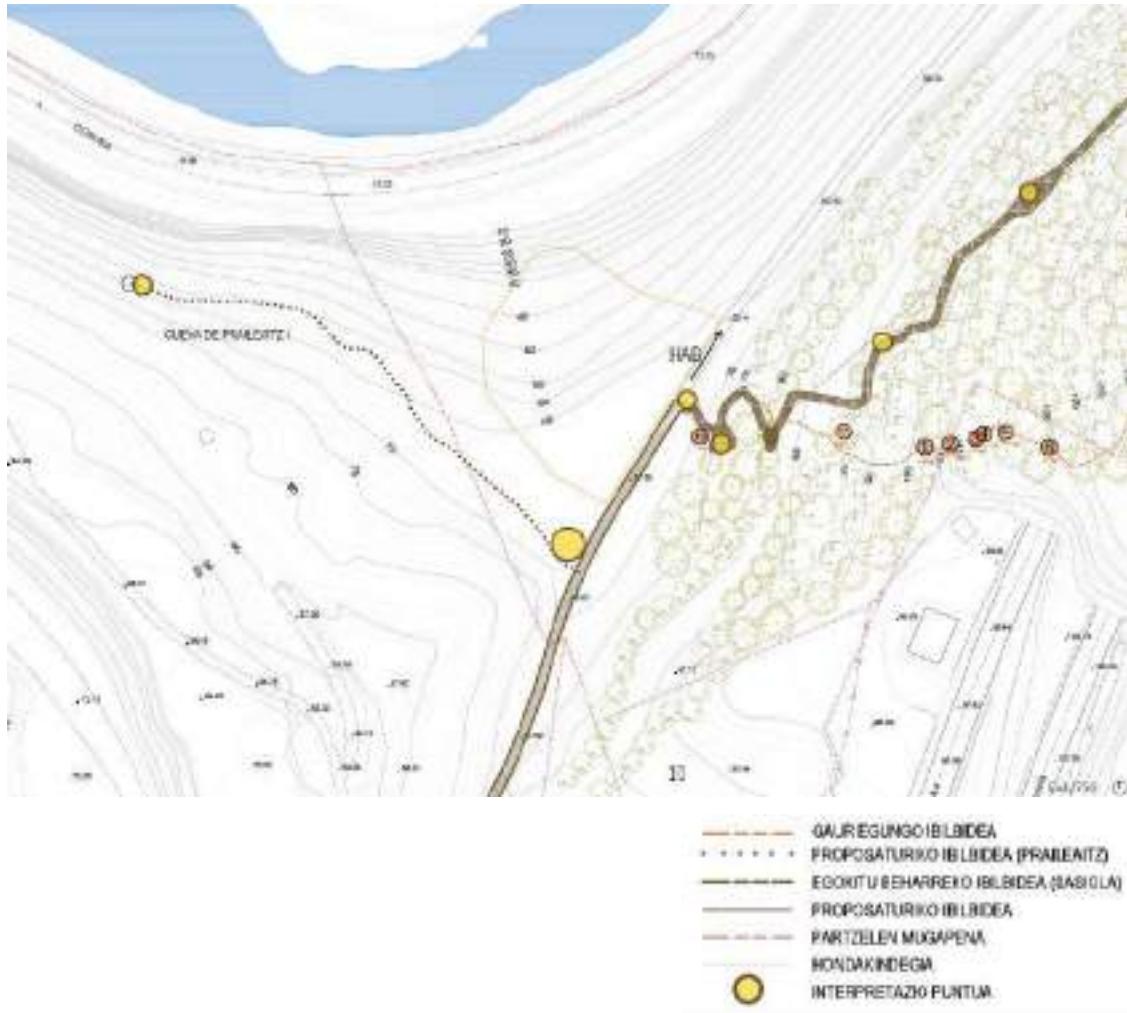
Historiaurreko
bailara
Valle de la
prehistoria

PRAILEAITZ

- Bidea Praileaitzeraino, baranda batekin segurtasuna bermatuz (inklinazio handiko guneen existentzia)
- Interpretazio puntuak (kobek eskaintzen digutenaren arabera egituratua)
- HABaren irizpide berdinak jarraitzea, bateratasun bat lortzeko

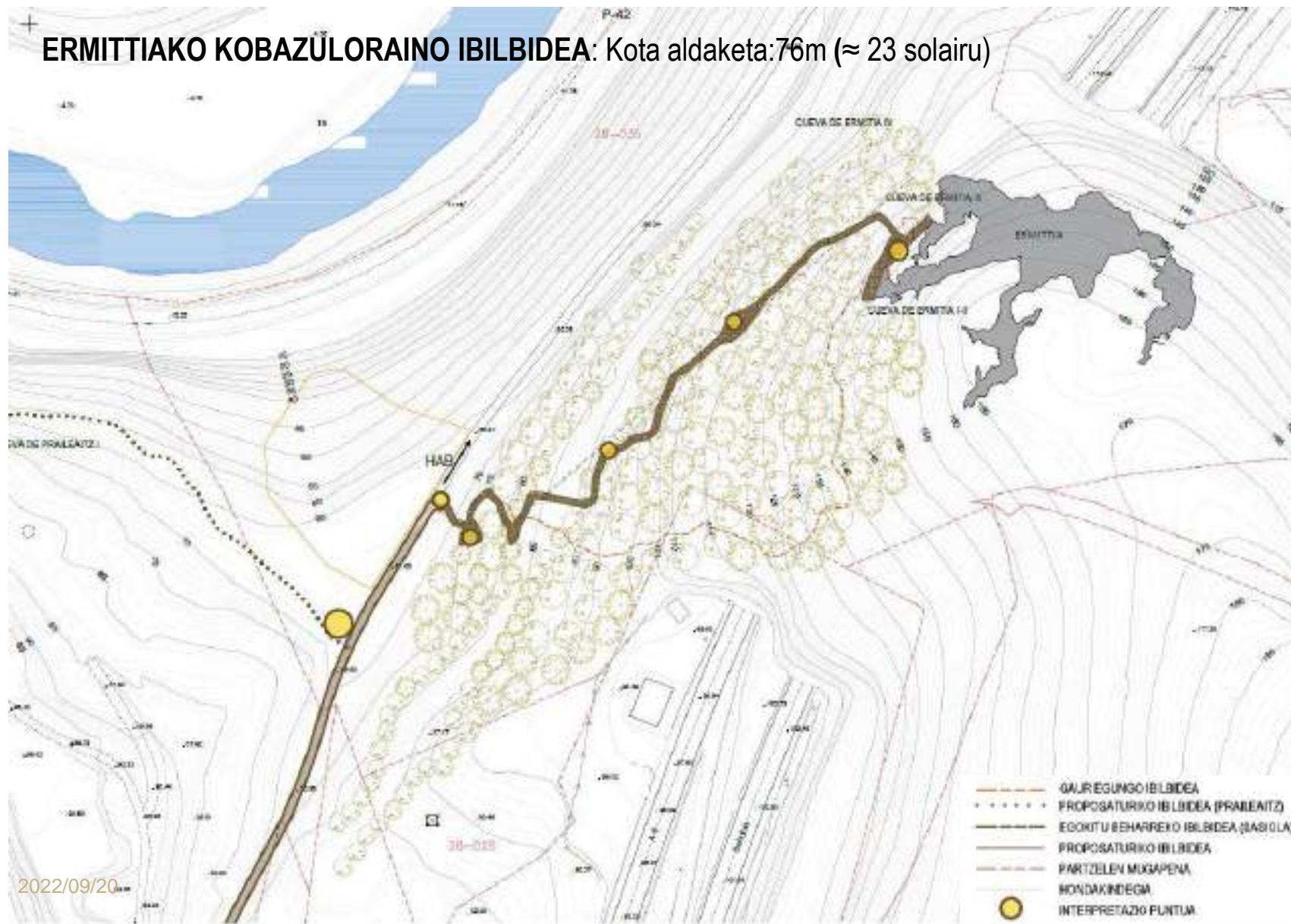
Bidearen estutasuna eta arrisku Praileitzeko harrera gunea
puntuak
(2022-06-03)

HARROBI ATZEKALDEKO GUNEA: APARKALEKUA

20 aparkaleku-plaza

ERMITTIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

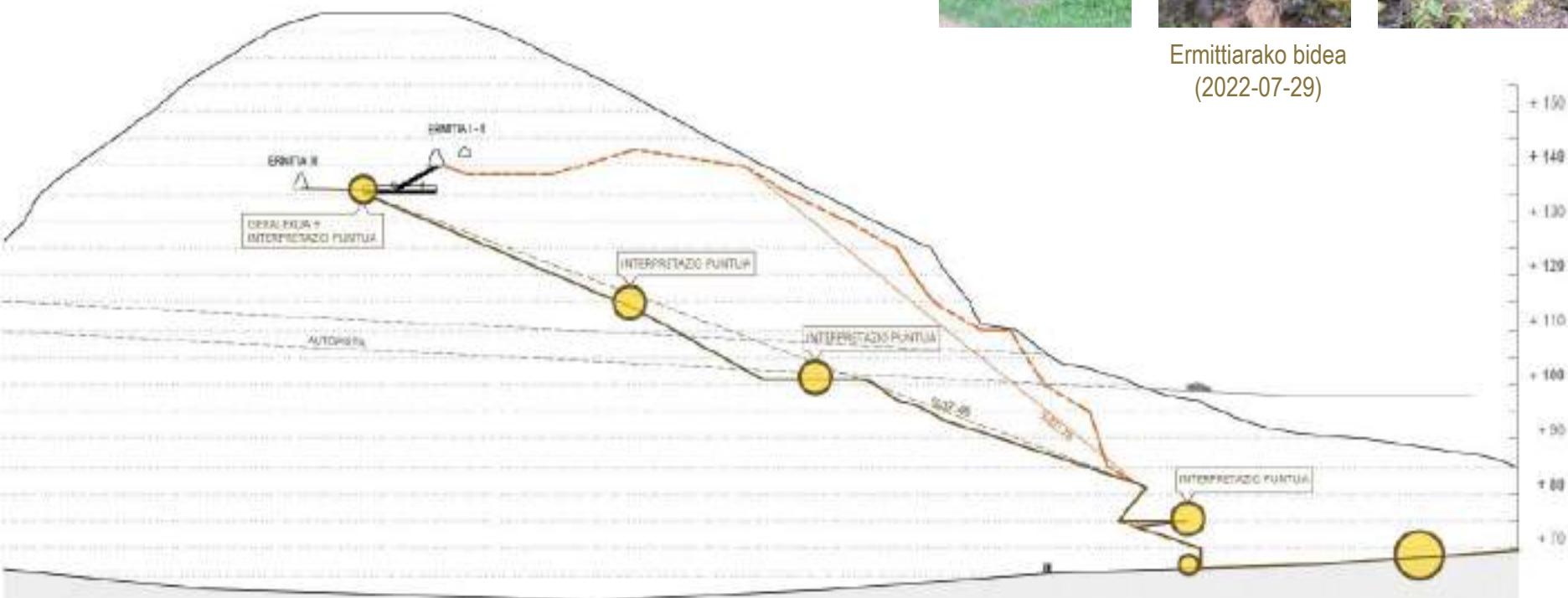

ERMITTIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

- Gaur egungo ibilbidearen hobekuntza, trazatu berriarekin (mendi ibilbidea)
- Hiru geraleku: Interpretazio puntuak: Paleoymasen dokumentuaren proposamenak

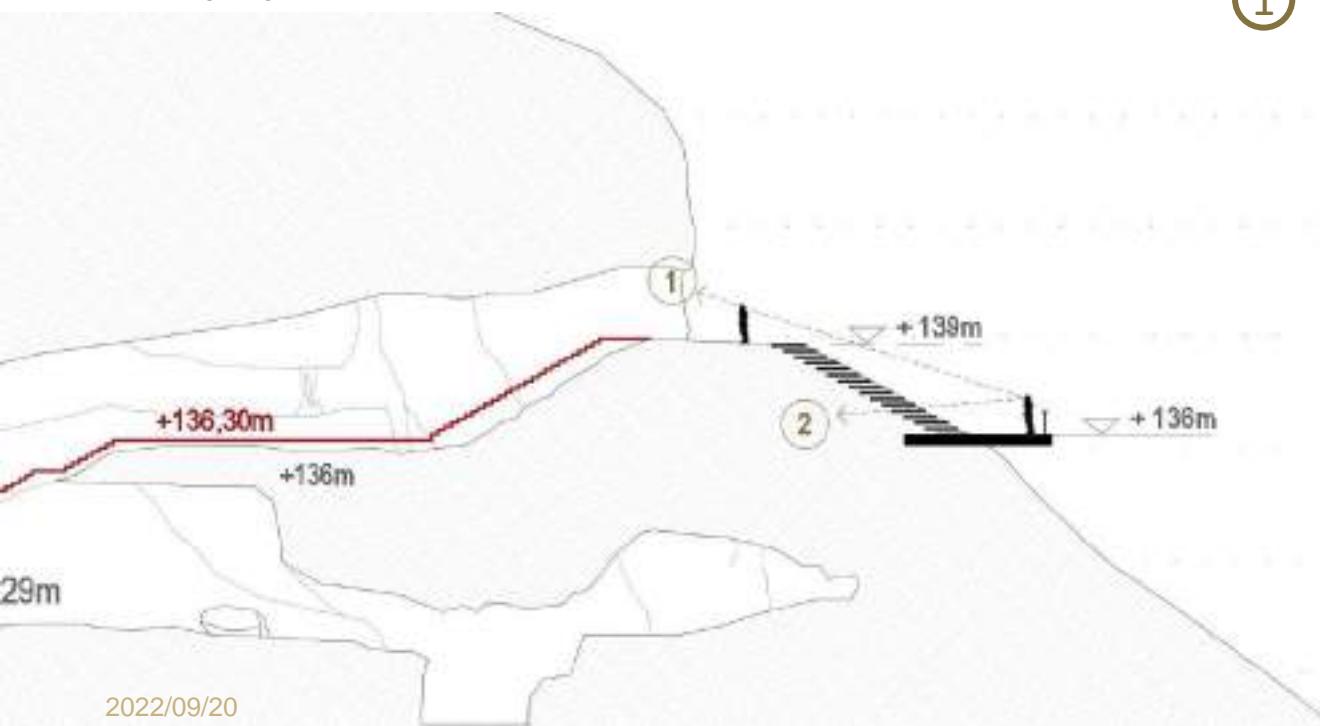

Ermittiarako bidea
(2022-07-29)

KOBAZULOAREN GERTURATZEA :

- Bisitaren hasierako puntu: Koba-ahotik 3-4m-tara beheruntz aurkituko da, zurezko geraleku batean. Bertan interpretazio puntu bat aurkituko da, non lehendabiziko kantzela bat aurkituko den, zurezko eskailerak baino lehen.
- Bi burdin langa (cancela): Bata kanpokoa egurrezko geraleku txiki batean eta bestea, barnekoa, gaur egungo itxitura atzeratuz.

KOBAZULOAREN GERTURATZEA :

②

①

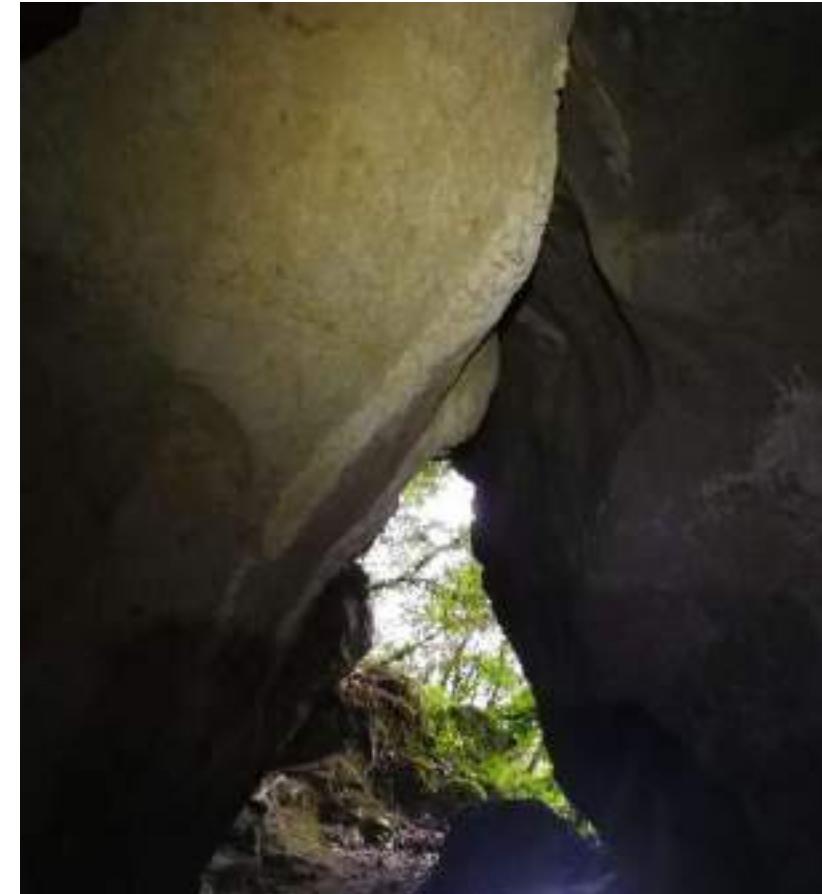

- 10 pertsonako taldeak
- Kobazuloaren sarrerari (bi aho) garrantzia eman. Kobazuloen bizitegi- bizitza. Sarrera bisitaren parte izango da.
- Sutondoen arrastoak eta abar.

ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

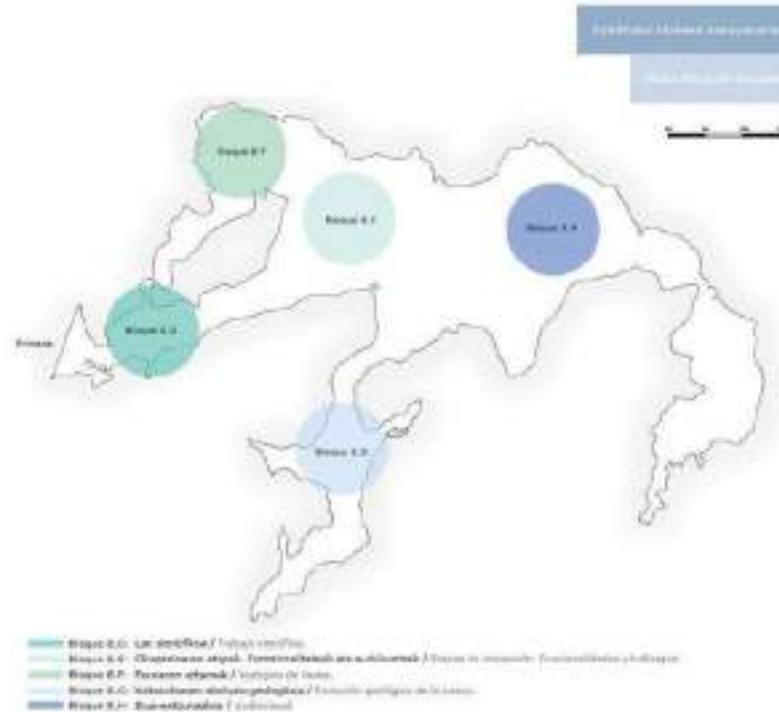
Gutxieneko instalakuntza , *bisita espeleologiko bati parekatuz*

Iluntasunean frontalekin sartzea eta argiarekin jolastea diskurtsoaren arabera **barnean gune ezberdinak deskubritzen**:

ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

- Behin betiko diskurtsoa egiteke: Paleolitoko bizitzaren biziategi-eszenatokia kobazuloen **ahoan eta barrualdean**
- Faunaren aztarnak: Oserak...
- Kobazuloaren garapen geologikoa
- Lurperatutako salan: **Arkeologia lana balioan jartzea.**
Estatigrafien ikerketa.

2. IKERKETA GEHIAGOREN BEHARRA

Arrikrutzen egin ziren azterlanak (adibide gisa): Proposamena

- Levantamiento topográfico exterior
- Levantamiento topográfico interior (ya tenemos)
- Estudio Bioespeleológico (fauna): DFG
- Estudio de los murciélagos: DFG
- Estudio de la Flora Interior: DFG
- Estudio de cerramiento de cavidades ???
- Estudio climático (equipo de espeleología): Antes de la apertura y tras la apertura: Instalación de Estaciones climáticas: Análisis de la influencia exterior en el interior de la cueva y parámetros: Capacidad de carga
- Impacto medioambiental
- **BESTERIK?**

3. PROPOSATUTAKO JARDUERA PLANA:

	1. SEIHILEKO 2023	2. SEIHILEKO 2023	1. SEIHILEKO 2024	2. SEIHILEKO 2024
FASEAK				
Investigacion arqueologica (2 campañas 1 año)		Discurso definitivo del interior de la cueva (museologia definitiva)		
Otros estudios: Estudio bioespeleológico (fauna) /Estudio de murciélagos /Estudio de flora interior, etc				
Sendero (aproximacion) a Ermittia				
Proyecto y ejecucion de la museografia, acceso y acondicionamiento del interior/ Guion de la visita / Plan de emergencia y autoprotección				
Tema vertedero	?			
Aproximacion Praileitz	?			
Punto interpretacion Praileitz				
Gestion parcela aparcamiento				
Acondicionamiento aparcamiento				
Acondicionamiento sendero hasta Sasiola				
Programa de divulgacion				
JARRAIPEN BILERAK				
Lan taldea	1 reunion/trimestre	1 reunion/trimestre	1 reunion/trimestre	1 reunion/trimestre
Parte-hartzea				

4. BILERA: Hurrengo bilera data aldatu dugu: Azaroaren 9an 12:00etan Debako udaltxean

	EKAINA	UZTAILA	ABUZTUA	IRAILA	URRIA	AZAROA	ABENDUA
FASEAK							
Lan taldearen eraketa, diagnostikoa eta helburuen identifikazioa							
Denon artean adostutako proposamenaren garapena		1.proposamenaren aurkezpena		2.proposamenaren aurkezpena		Proposamen definitiboaren aurkezpena	
Plan Zuzentzailearen erredakzioa						Dokumentazioaren ematea	
BILERAK							
Lan taldea		18 (12:00h)		20 (12:00h)		9 (12:00h)	
Kontsulta taldea							
Parte-hartzea		Udaleko politiko eta teknikoei aurkezpena				Ondarearen European jardunaldiak	

Eskerrik asko!

GAI ZERRENDA - ORDEN DEL DIA:

- ✓ Lan taldearen definizioa. Ekarpen berriak.
- ✓ Proposamena
- ✓ Ikerketa gehiagoren beharra

<u>DEIALDIA/CONVOCATORIA</u>	<u>KONBOKATURIKO KIDEAK/MIEMBROS CONVOCADOS</u>	<u>ETORRIAK - ASISTE</u>	<u>EZ ETORRIAK / AUSENTE</u>
<u>DATA/FECHA:</u> 2022-10-21	1. Aitziber Cortazar (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>HASIERA ORDUA/HORA INICIO:</u> 9:00	2. Esther Zarrabeitia (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
<u>AMAIERA/FINAL:</u> 12:00	3. Eider Etxegarai (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
<u>TOKIA/LUGAR:</u> Gipuzkoako Foru Aldundia (Donostia – Gipuzkoa Plaza)	4. Iker Zubimendi (DFG - Ingurumena, Mendi eta natur ingurunearen zuzendaritza)	X	
	5. Jon Zulaika (DFG - Flora eta Fauna, Mendi eta natur ingurunearen zuzendaritza)	X	
	6. Iñigo Mendiola (DFG - Flora eta Fauna, Mendi eta natur ingurunearen zuzendaritza)	X	

LANDUTAKO GAIEN LABURPENA/ RESUMEN DE LOS TEMAS TRATADOS:

Jarraian bileran erabilitako aurkezpenean jasotakoari egindako ekarpenak deskribatzen dira:

- Proposatzen den interbentzioa gutxienekoa dela ikusita, ez da Ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa (Evaluacion de Impacto Ambiental) egin behar.
- Saguarren presentzia aztertzea beharrezkoa dela komentatzen dute Ikerrek, Jon-ek eta Iñigok. Saguarren presentzia azterketa baten bitarteaz aztertuko da, eurek enkargatuko dute azterketa hau. Azterlan honek ematen dituen emaitzen arabera, saguarren bizitzaren eta bisita espeleologikoaren arteko bateragarritasuna aztertu beharko da. Azterketa hau 2023ko 1.seihilabeterako egina egongo dela komentatzen dute DFGtik.
- Interbentzioa egiteko, Ingurumen Saietik eta Flora eta Fauna sailetik, eurek baimenik ez dutela ematen azaltzen dute, baina bai euren oniritzia eduki beharko dela. Behin proiektua definitua dagoenean Debako Udalak eskaera formal bat egin beharko diola Flora eta Faunako Sailari dagokion Flora eta Fauna (espezie babestuak) txostenetan egin dezan.
 - Honekin guztiarekin, bilera amaitutzat ematen da.

Eranskin gisa, bilera honetan aurkeztutako aurkezpena gehitzen da.

Sinadura/Aprobado por:

ERMITTIAKO PLAN ZUZENTZAILEA / **PLAN DIRECTOR DE ERMITTIA**

SUSTATZAILEA: Debako Udala

TALDE IDAZLEA: Debegesa

DATA: 2022/10/21

0. LAN TALDEA

Lan taldea

DEBAKO UDALA

Euskal Kostaldea - Costa Vasca

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Kultura, Turismo, Gazteria
eta Kirol Departamentua

Kontsulta taldea

GFA: Ingurumen
teknikaria
eta Basa Animalien eta
Landareen Zerbitzua

Kultura
GV

Harrobiaren
jabegoa

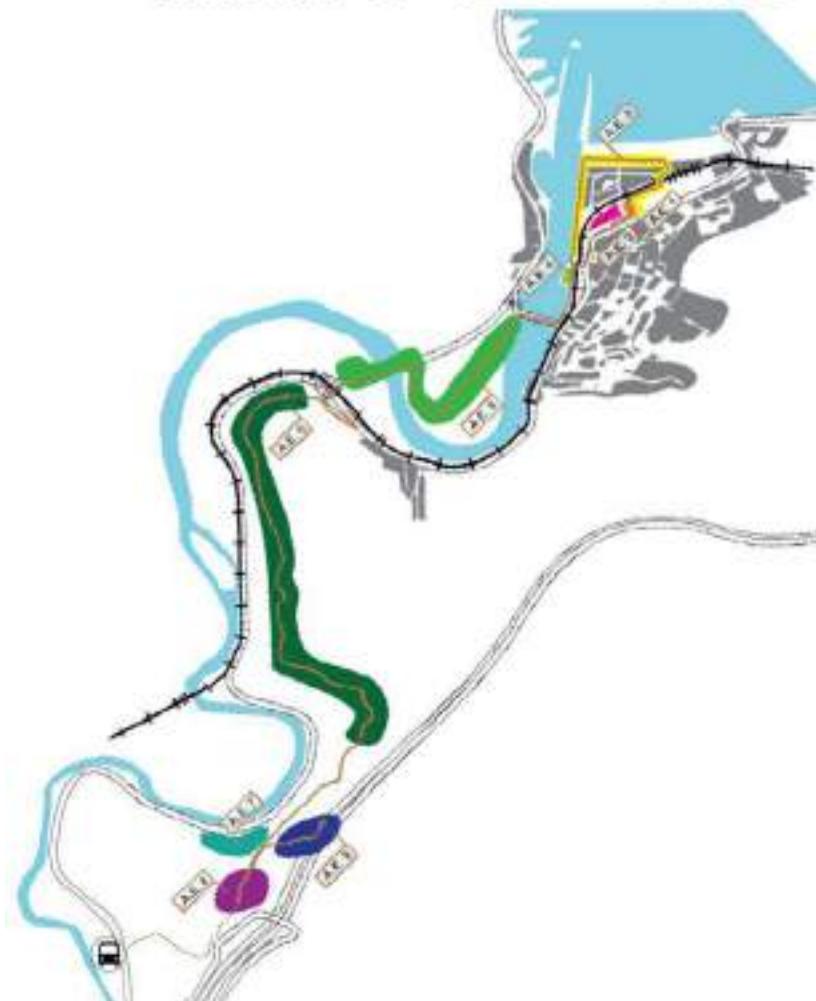
Felix Ugarte
espeleología
taldea

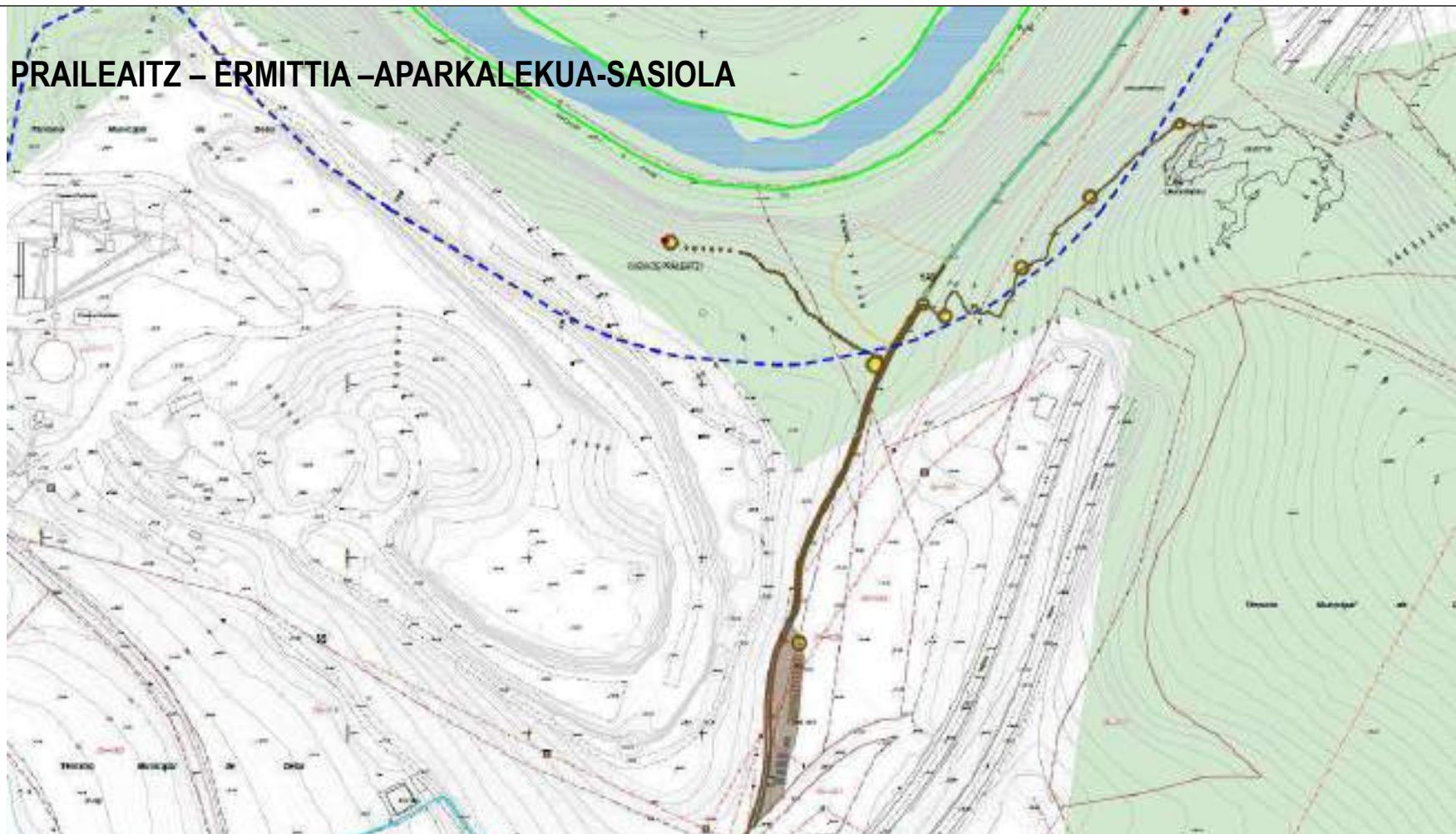
Zestoako
Udala

Mutrikuko
Udala

1. PROPOSAMENA

Historiaurreko
bailara
Valle de la
prehistoria

ADIZKETURA ORTOGORBEA:

• KORAZULDEN KOKARTZA

— DEBA IRUA

— AUTOPISTA 0-45

— ERREPIKE SARE ORTOGORBEA(0-45)

— SARE ELÉCTRICA

— KARTEZUELEN MUGAKETA

— ANTIGUO VERTEDERO

— DOMAIAKUE BOKA (KOSTALDEKO)

— PARTZELEN MUGAKETA

— CORREDOR ARROKARRATZ

— LINIA SERVIZIOUMARE DE PROTECCION

— LINIA SERVIZIOUMARE DE TRANSITO

— HABILIBERICA

PROPOSAIDIA:

— GRU BIJUNGO-BILBIDEA

— PROPIEDATUAIGO BILBIDEA

— INTERPRETAZIO PUNTUA

— INFORMAZIO PUNTUA

— KONBINAZIO PUNTUA

— AUTOPISTA GELTORAK

PRAILEAITZ

- Bidea Praileaitzeraino, baranda batekin segurtasuna bermatuz (inklinazio handiko gunen existentzia)
- Interpretazio puntuak (kobek eskaintzen digutenaren arabera egituratua)
- HABaren irizpide berdinak jarraitzea, bateratasun bat lortzeko

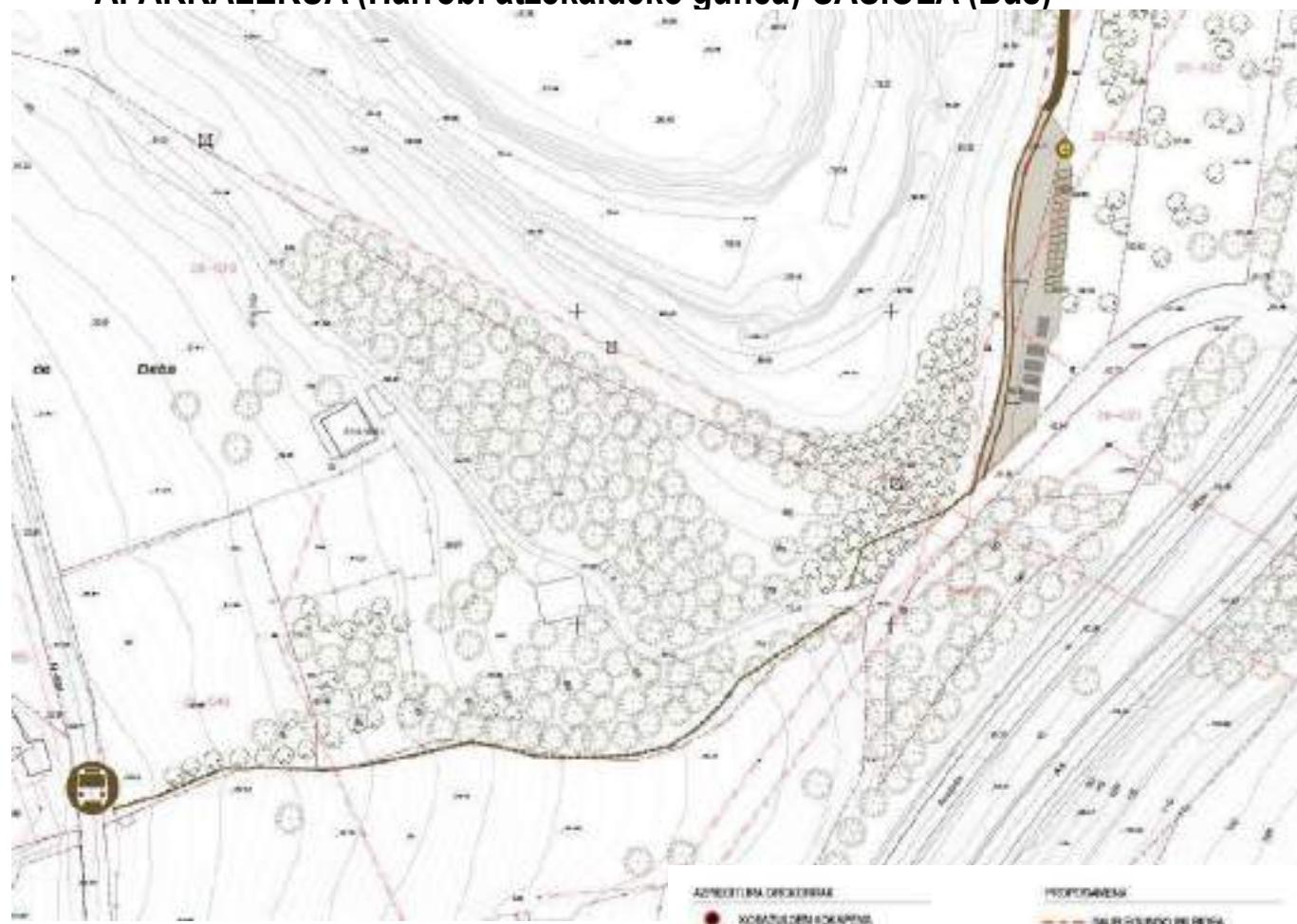
Bidearen estutasuna

Praileitzeko harrera gunea

APARKALEKUA (Harrobi atzekaldeko gunea)-SASIOLA (Bus)

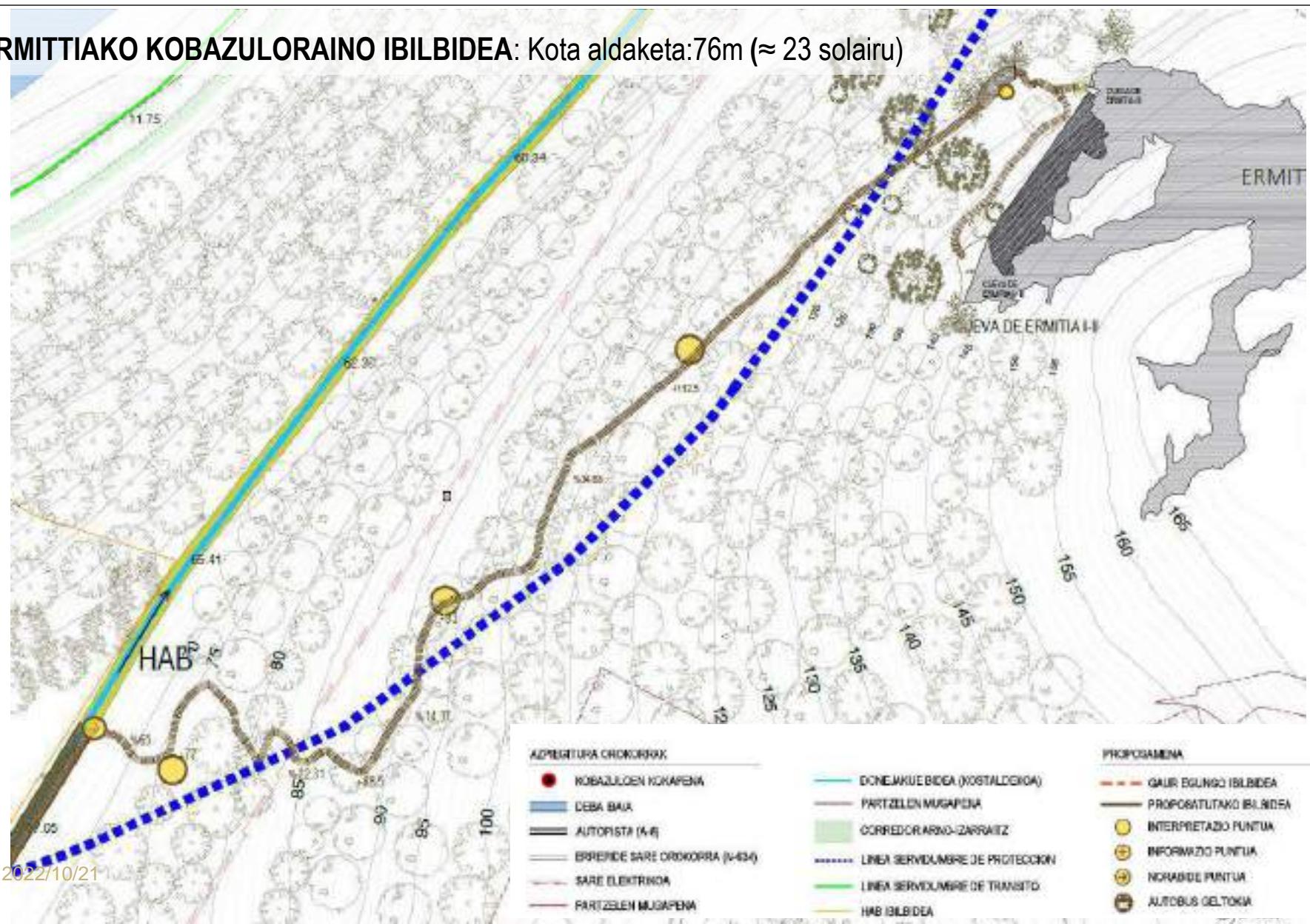

15 aparkaleku-plaza

2022/10/21

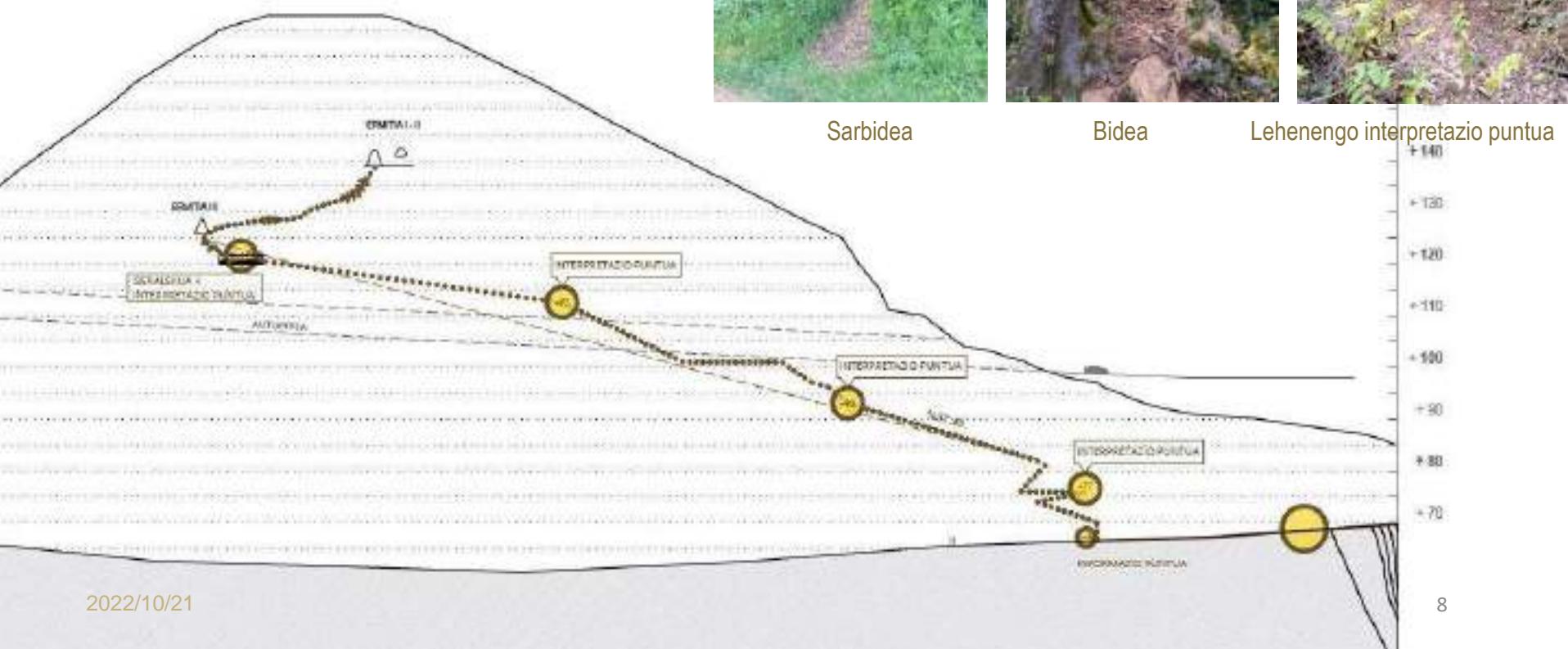

ERMITIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

ERMITTIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

- Gaur egungo ibilbidearen hobekuntza, trazatu berriarekin (mendi ibilbidea)
- Hiru geraleku: Interpretazio puntuak: Paleoymasen dokumentuaren proposamenak

ELKARGUNEA: KOBAZULOAREN GERTURATZEA

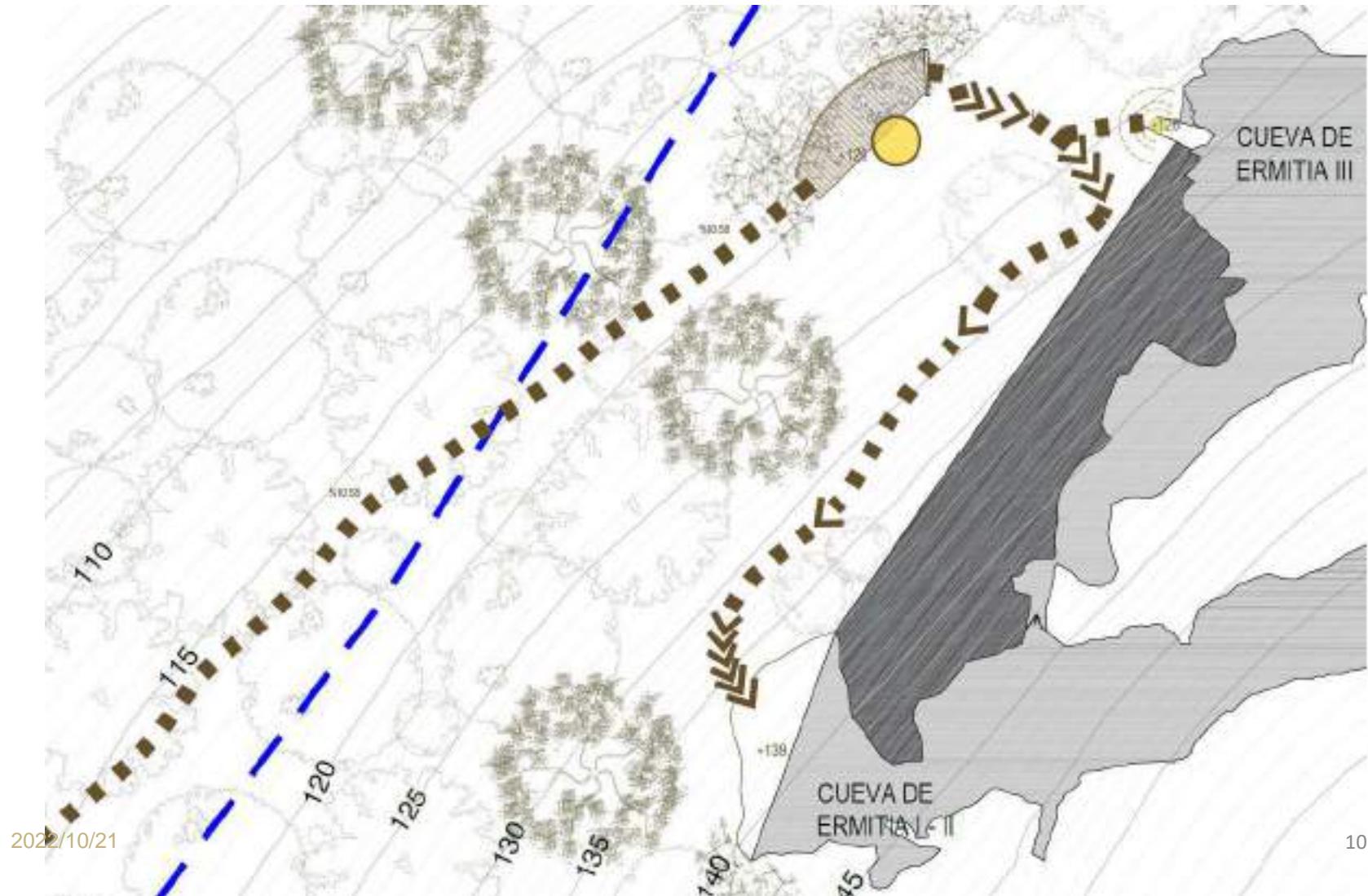
- Bisitaren hasierako puntu: Koba-ahotik beheruntz aurkituko da, zurezko geraleku batean. Bertan interpretazio puntu bat aurkituko da, non lehendabiziko kantzela bat aurkituko den.
- Bi burdin langa (cancela): Bata kanpokoa egurrezko geraleku txiki batean eta bestea, barnekoa, gaur egungo itxitura atzeratuz.

2022/10/21

ELKARGUNEA (10 pertsonako taldeak) : KOBAZULOAREN GERTURATZEA

KOBAZULOAREN GERTURATZEA : Ermittia III

Ermittia I-II

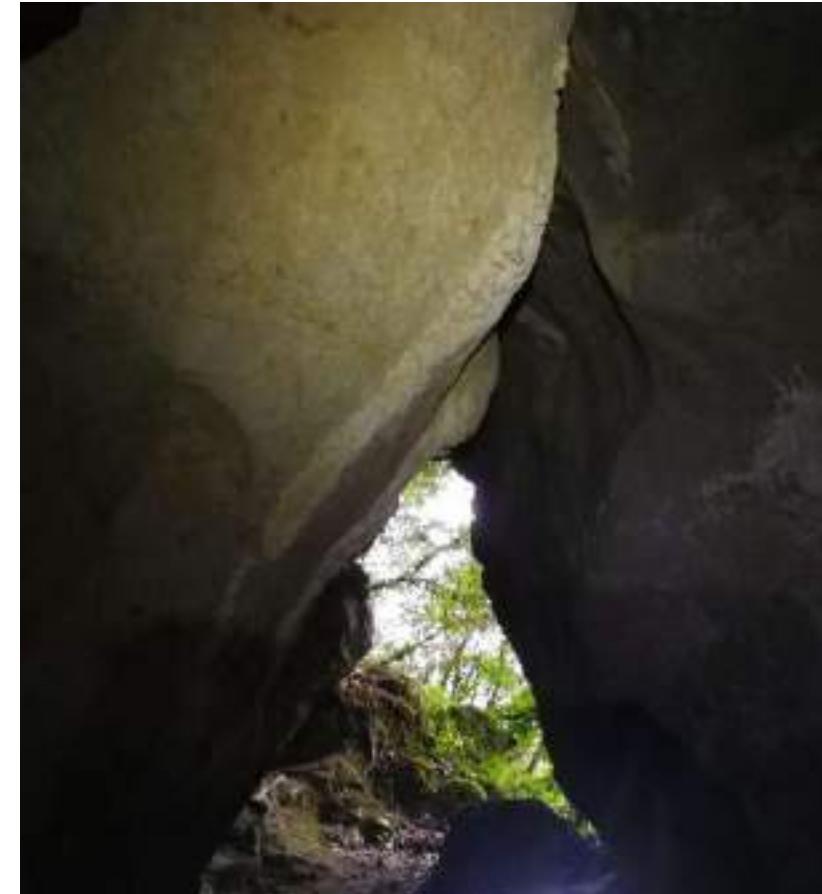

- Kobazuloaren sarrerari (bi aho) garrantzia eman. Kobazuloen bizitegi- bizitza. Sarrera bisitaren parte izango da.
- Sutondoen arrastoak eta abar.

ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

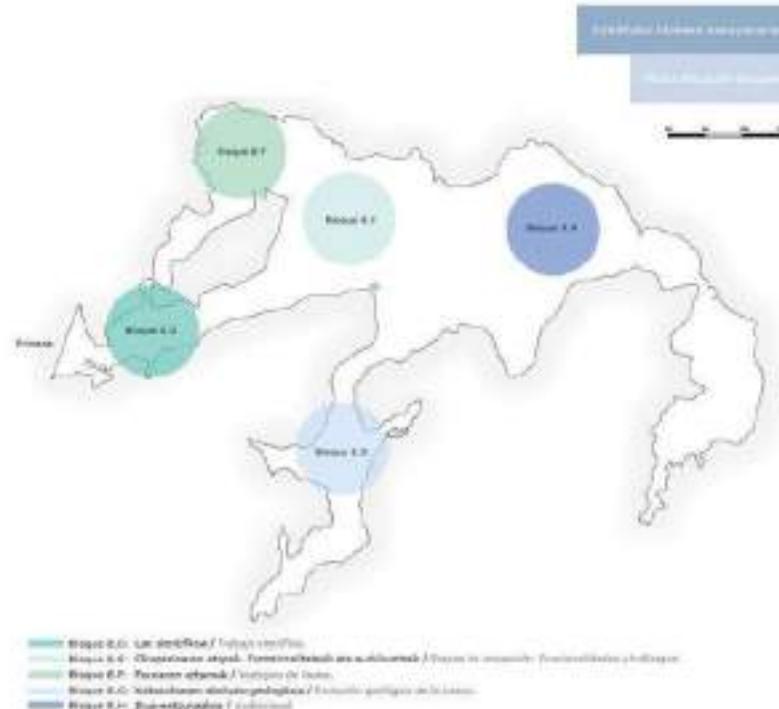
Gutxieneko instalakuntza , bisita espeleologiko bati parekatuz

Iluntasunean frontalekin sartzea eta argiarekin jolastea diskurtsoaren arabera **barnean gune ezberdinak deskubritzen**:

ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

- Behin betiko diskurtsoa egiteke: **Paleolitoko bizitzaren biziategi-eszenatokia kobazuloen ahoan eta barrualdean**
- **Faunaren aztarnak:** Oserak...
- Kobazuloaren **garapen geologikoa**
- Lurperatutako salan: **Arkeologia lana balioan jartzea.**
Estatigrafien ikerketa.

2. IKERKETA GEHIAGOREN BEHARRA

Arrikrutzen egin ziren azterlanak (adibide gisa): Zer da beharrezko?

- Levantamiento topográfico exterior: Entorno exterior Ermittia
 - Levantamiento topográfico interior (ya tenemos)
 - Estudio Bioespeleológico (fauna): DFG
 - Estudio de los murciélagos: DFG
 - Estudio de la Flora Interior: DFG
 - Estudio climático (equipo de espeleología): Antes de la apertura y tras la apertura: Instalación de Estaciones climáticas: Análisis de la influencia exterior en el interior de la cueva y parámetros: Capacidad de carga
 - Impacto medio ambiental
-
- **BESTERIK?**
 - **Elkarlana eta diru laguntzak**

3. PROPOSATUTAKO JARDUERA PLANA:

	1. SEIHILEKO 2023	2. SEIHILEKO 2023	1. SEIHILEKO 2024	2. SEIHILEKO 2024
FASEAK				
Investigacion arqueologica (2 campañas 1 año)		Discurso definitivo del interior de la cueva (museologia definitiva)		
Otros estudios: Estudio bioespeleológico (fauna) /Estudio de murciélagos /Estudio de flora interior, etc				
Sendero (aproximacion) a Ermittia				
Proyecto y ejecucion de la museografia, acceso y acondicionamiento del interior/ Guion de la visita / Plan de emergencia y autoprotección				
Aproximacion Praileitz	?			
Punto interpretacion Praileaitz				
Gestion parcela aparcamiento				
Acondicionamiento aparcamiento				
Acondicionamiento sendero hasta Sasiola				
Programa de divulgacion				
JARRAIKEN BILERAK				
Lan taldea	1 reunion/trimestre	1 reunion/trimestre	1 reunion/trimestre	1 reunion/trimestre
Parte-hartzea				

4. BILERA: Hurrengo bilera data aldatu dugu: Azaroaren 9an 12:00etan Debako udaltxean

	EKAINA	UZTAILA	ABUZTUA	IRAILA	URRIA	AZAROA	ABENDUA
FASEAK							
Lan taldearen eraketa, diagnostikoa eta helburuen identifikazioa							
Denon artean adostutako proposamenaren garapena		1.proposamenaren aurkezpena		2.proposamenaren aurkezpena		Proposamen definitiboaren aurkezpena	
Plan Zuzentzailearen erredakzioa						Dokumentazioaren ematea	
BILERAK							
Lan taldea		18 (12:00h)		20 (12:00h)		9 (12:00h)	
Kontsulta taldea							
Parte-hartzea		Udaleko politiko eta teknikoei aurkezpena				Ondarearen European jardunaldiak	

Eskerrik asko!

GAI ZERRENDA - ORDEN DEL DIA:

- ✓ Lan taldea. Ekarpen berriak.
- ✓ Proposamena
- ✓ Ikerketa gehiagoren beharra
- ✓ Hirigintzako justifikazioa
- ✓ Proposaturiko jarduera plana
- ✓ Egutegia

<u>DEIALDIA/CONVOCATORIA</u>	<u>KONBOKATURIKO KIDEAK/MIEMBROS CONVOCADOS</u>	<u>ETORRIAK - ASISTE</u>	<u>EZ ETORRIAK / AUSENTE</u>
		X	X
<u>DATA/FECHA:</u> 2022-11-09	1. Aitziber Cortazar (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>HASIERA ORDUA/HORA INICIO:</u> 12:00	2. Ane Osoro (DEBEGESA – Turismo)	X	
<u>AMAIERA/FINAL:</u> 14:45	3. Esther Zarrabeitia (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
<u>TOKIA/LUGAR:</u> Debako Udala	4. Eider Etxegarai (DEBEGESA – Hirigintza)	X	
	5. Gilen Garcia (Debako Udala – Alkatea)		X
	6. Aritz Larrañaga (Debako Udala – Gilenen ordez - Alkateordea)	X	
	7. Jasone Galdona (Debako Udala – Turismo)	X	
	8. Saioa Zuazubiskar (Debako Udala – Arkitekta)	X	
	9. Leire Barriuso – (Geoparkea)		X
	10. Asier Hilario – (Geoparkea)		X
	11. Mertxe Urteaga – (Gipuzkoako Foru Aldundia)		X
	12. Xabier Peñalver (ARANZADI)		X
	13. Joxean Mugika (UPV)		X

LANDUTAKO GAIEN LABURPENA/ RESUMEN DE LOS TEMAS TRATADOS:

- Bilera hasi baino lehen, Xabier Peñalver eta Joxean Mugika ezin direla etorri eta hauek barkatzeko komentatzen da.
- Jarraian bileran erabilitako aurkezpenean jasotakoari egindako ekarpenak deskribatzen dira:
 - Debezesaren eskaera dela eta, Ingurumen Sailak teknikari bat (Iker Zubimendi) izendatu zuen ingurumeneko gaietan dagokienez Plan Zuzentzailea idazteko prozesuan laguntzeko. Ikerrek proposatuta, proiektuak izan dituen eraginak kontuan hartuta, bilera bat egin zen GFAn, GFako Basa Animalien eta Landareen Saileko zerbitzurua (Iñigo Mendiola) eta teknikaria (Jon Zulaika) deitu zuen. GFArekin egindako bileraren emaitzak bileran azaltzen dira:

- Interbentzioaren ezaugarriak kontuan izanda, ez da beharrezkoa Ingurumen-inpaktuaren azterketa egitea, egiten dugun:-
- Saguzarren ikerketa egitea beharrezko da. 2023eko lehen seihilekoan GFAko Basa Animalien eta Landareen Saileko idaztera konprometitzen da.
- Ermittia proiektua behin definituta dagoenean, Debako Udalak GFAko Basa Animalien eta Landareen Saileko zuzendaritzari-kontsulta bat egin beharko dio, hauen onesprena izan dezan.
- Praileaitzerako ibilbidean hondakindegiaiaren lur-eremua saihesteko bide berria proposatzen da (sarrera berria proposatzen da, eta gaur egun dagoenarekin konektatuko da). Gainera, une honetan indarrean dagoen bidea hartu eta hondakindegira sartzea ekiditeko, zuhaizka ilera bat landatzea proposatzen da.
- Harrobiaren jabegoa dagokionez, oraindik ez daukagu berririk. Hurrengo egunetan beraiekin kontaktuan jarriko dira.
- Aparkalekuari kokapenari dagokionez, alternatiba berri bat aurkezten da. Alternatiba berri honek harrobiko partzela hartuko lukeela azaltzen da, aparkaleku kopuru-berdina planteatuz (15). Honela, bigarren pribatu batekin (Isabelen partzela) kontaktuan jartzea eta negoziazio berri batekin hastea ekiditen da eta harrobiaren jabegoari Praileitzeko sarrera posible bat bermatzea komentatu zitzaion bezala, aparkalekuaren proposamen berria azalduko zaiola komentatzeten du Estherrek. Era honetan, lur-sailen kudeaketa-lanak murriztuko direla uste da. Honekin guztiarekin, harrobiaren jabegoarekin argitzeko 2 frentea daudela argi geratzen da eta Hektorrekin kontaktuan jarriko dela diote Estherrek eta Jasonek.
- Aurreko bileran azaldu zen bezala, Ermittia kobazuloen igoerari dagokionez, egungo ibilbidea puntu bateraino mantentzen dela eta bide berria irekitzen dela azaltzen da, ibilbidearen helburuak dira malda gutxitzea eta autobidetik datorren zaratistik urruntza Segurtasun aldetik, gutxieneko azpiegitura planteatuko dela adosten da.
- Bisitari kopuruari dagokionez, aurrekoan 10eko lagun-taldeak proposatu arren, errentagarria irten dadin 15 pertsonako lagun-taldeentzako dimentsionatzea proposatzen da..
- Kobazuloaren barruko diskurtsoaren inguruan, saguzarren alorra ere garatzea proposatzen da, Paleoymasek bere dokumentuan proposatzen zituen gaiez gain.
- Sasiolatik ibilbidea adierazten duen seinale bat jartzea adosten da. Saioak markesina baten instalakuntza proposatzen du ideia gisa, non bertan HABaren ibilbidea bertan dagoela adierazi daitekeen, errepidetik ikus daitekeen bisitarientzako erakargarri gisa. HAB-rako sarbideek kudeatzeko seinalizazio plan bat egitea beharrezkoa ikusten duela azaltzen du Leirek.
- Aparkalekutik Sasiolara dagoen ibilbidearen inguruan errepidera irteten zaren 10 metro inguru horietan zer egin aztertuko dela komentatzzen da, segurtasuna bermatzearen aldetik.
- Hirigintzako justifikazioa azaltzen du Estherrek. Behin hau idatzita duenean Saioari zirriborroa bidaliko diolakoan geratzen dira.
- Jarduera-planari dagokionez, 2023 urtera begirako aurrekontuak zehaztu behar direla gogorarazten du Aritzek. Jarduketen inguruan hurrengoa aipatzen da:
 - 2023an 2 kanpaina arkeologiko egingo direla azaltzen da. Argitu gabe geratzen da ea bi kanpaina horiek udalak ordainduko dituen eta diru-laguntza eskatuko den ala kanpina bat Gipuzkoako Foru Aldundiak ordainduko duen eta beste udalak diru-laguntza eskatzen. Jasone zalantza hau argitzekotan geratzen da.

- Saguzarren ikerketa, GFaren esku geratzen da
 - Ermittiako kobazulorako ibilbidea Debemenekin kontaktuan jarriko dela aipatzen du Jasonek, ibilbidee berri honen irekiduraren kostua definitzeko. Estherrek eta Eiderrek, Jasoneri behar dituen azalerak bidaliko dizkiotela komentatzen diote. Honela, "levantamiento topografico", Praileitzeko interpretazio puntuoa, garbiketa lanen eta bestelakoen aurrekontuak eskatuko dituela komentatzen du Jasonek.
 - Dibulgazio programari dagokionez, Leirek eurek Unitate Didaktikoa egitera konprometitzen dira.
- Abenduan Plan Zuzentzailea bidaliko da. Horrela dirulaguntza justifikatuko da.
 - Praileitzeko interpretazio puntuari dagokionez, Kostaseko eremuan sartzen denez, lana aurreratzeko asmoarekin, HABean eskatu den bezala, dagokion baimena eskatu beharko dela gogorarazten da.
 - Etorkizunera begira, HABaren seinaleztapen plana zehaztu beharko dela aipatzen da eta gorago esandako markesina edo gelditoki horren hobekuntza aipatzen da.

Honekin guztiarekin, bilera amaitutxat ematen da.

Eranskin gisa, bilera honetan aurkeztutako aurkezpena gehitzen da.

Sinadura/Aprobado por:

ERMITTIAKO PLAN ZUZENTZAILEA / PLAN DIRECTOR DE ERMITTIA

4.BILERA / 4º REUNION

SUSTATZAILEA: Debako Udala

TALDE IDAZLEA: Debegesa

DATA: 2022/11/09

AURKIBIDEA

0. Lan taldea: Ekarpen berriak
1. Proposamena
2. Ikerketa gehiagoren beharra
3. Hirigintzako justifikazioa
4. Proposaturiko jarduera plana
5. Egutegia

0. LAN TALDEA

Lan taldea

DEBAKO UDALA

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Kultura, Turismo, Gazteria
eta Kirol Departamentua

Kontsulta taldea

GFA: Ingurumen
teknikaria
eta Basa Animalien eta
Landareen Zerbitzua

Kultura
GV

Harrobiaren
jabegoa

Felix Ugarte
espeleología
taldea

Zestoako
Udala

Mutrikuko
Udala

0. EKARPEN BERRIAK

- **GFA:** Ingurumeneko Zuzendaritza

Basa Animalien eta Landareen Zerbitzua

Bilera 2022/10/21:

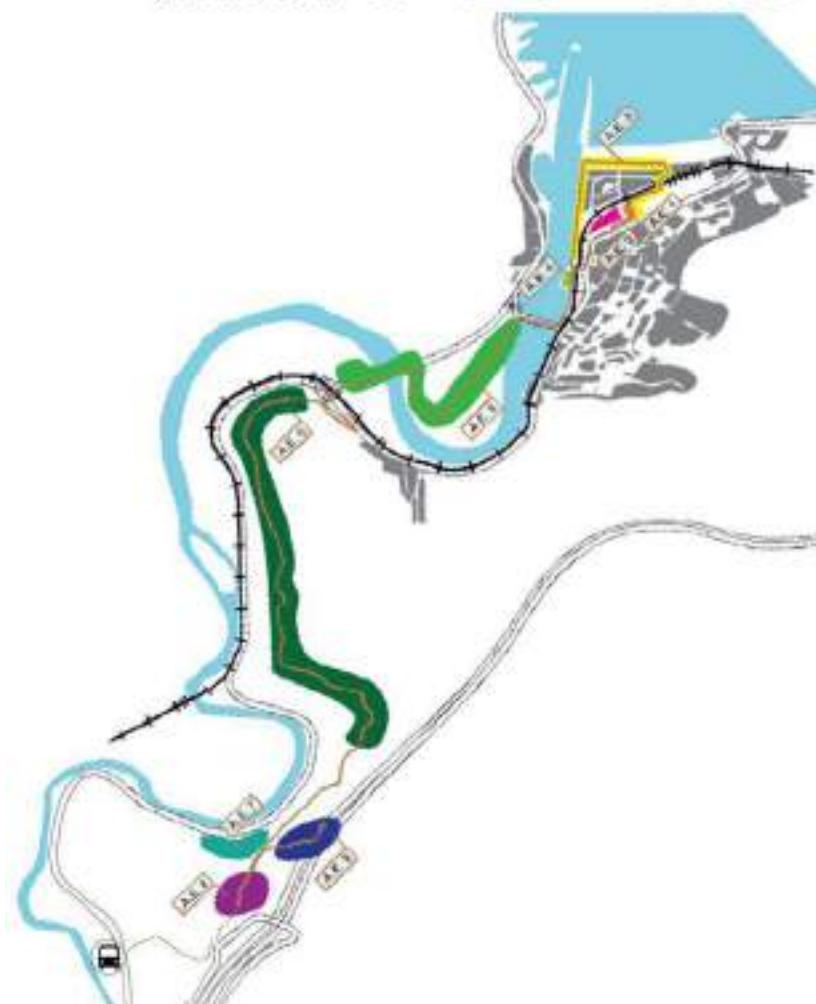
- Sendero tipo monte] OK : No hay que hacer la Evaluación de Impacto Ambiental. Si hay que quitar un árbol no pasa nada.
- Sera necesario estudiar la presencia de murciélagos. DFG/GFA se encargan de hacer un informe y se pondrán en contacto con nosotras. Con el proyecto definitivo, el Ayto. de Deba tiene que realizar una consulta que responderán en base al informe ya redactado. Para el 1ºer semestre de 2023 creen que tendrán el informe ya redactado.

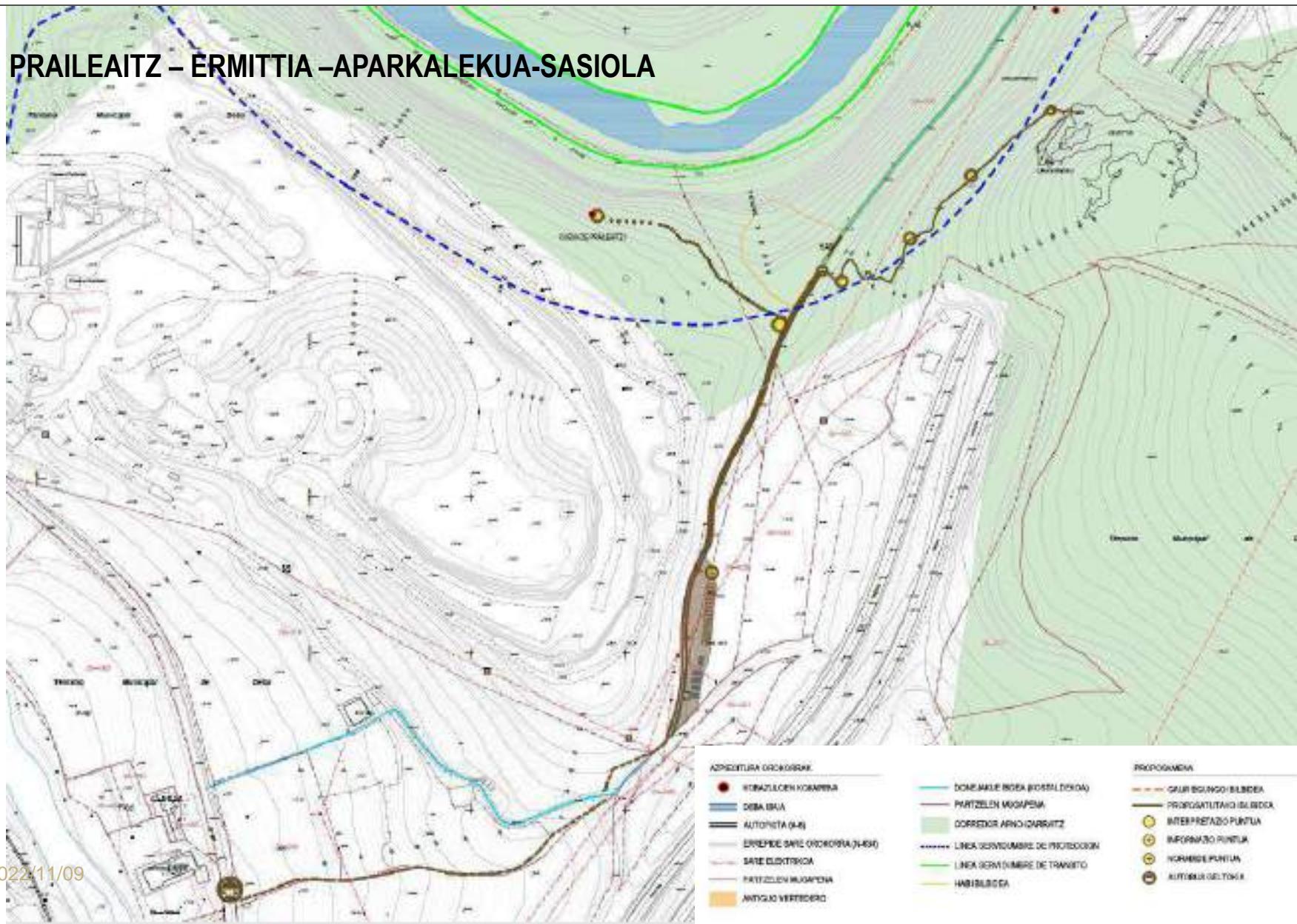
En caso de que haya presencia de murciélagos habrá que mirar la compatibilidad de la vida de los murciélagos con la visita a la cueva.

- **Harrobiaren jabegoa :** ?

PROPOSAMENA

Historiaurreko
bailara
Valle de la
prehistoria

PRAILEAITZ

- Bidea Praileaitzeraino, baranda batekin segurtasuna bermatuz (inklinazio handiko gunen existentzia)
- Interpretazio puntuak
- HABaren irizpide berdinak jarraitzea, bateratasun bat lortzeko

Bidearen estutasuna

Praileitzeko harrera gunea

APARKALEKUA (Harrobi atzekaldeko gunea)-SASIOLA (Bus)

Aparkalekua: Pribatu baten partzelan

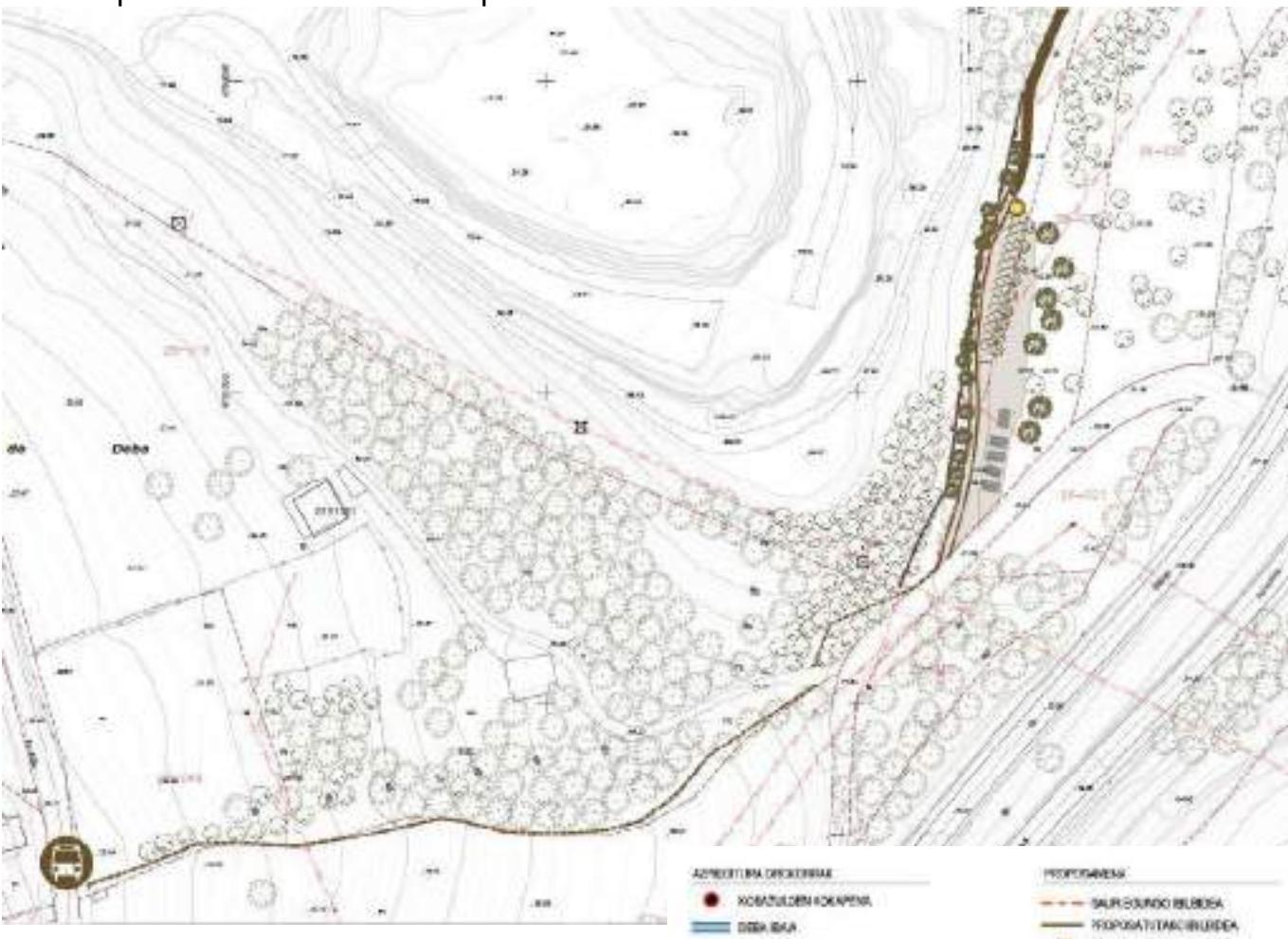
15 aparkaleku-plaza
Landareztatza
Informazio puntuak

2022/11/09

APARKALEKUA (Harrobi atzekaldeko gunea)-SASIOLA (Bus)

Aparkalekua: Harrobiaren partzelan

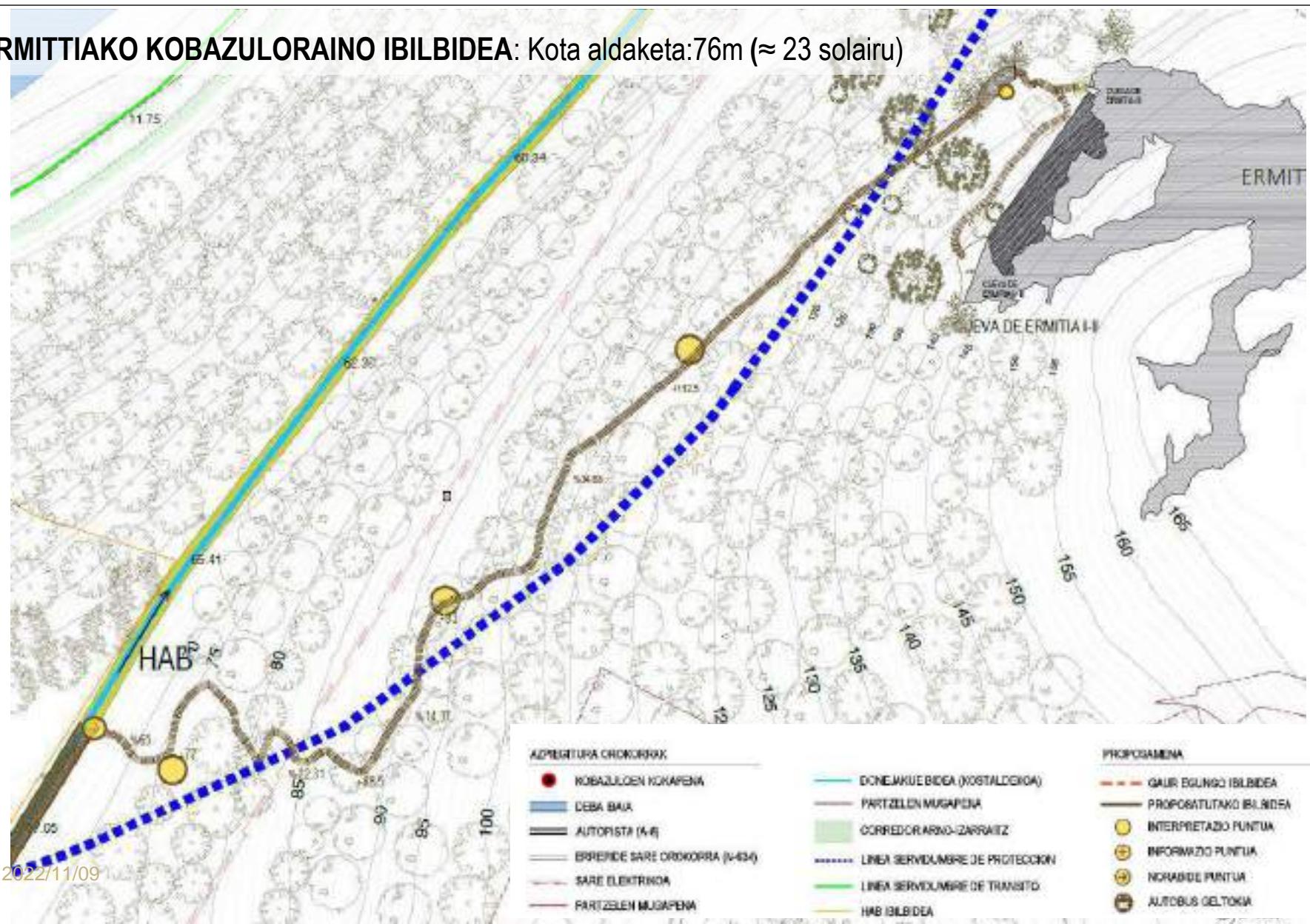

15 aparkaleku-plaza
Landareztatzea
Informazio puntuak

2022/11/09

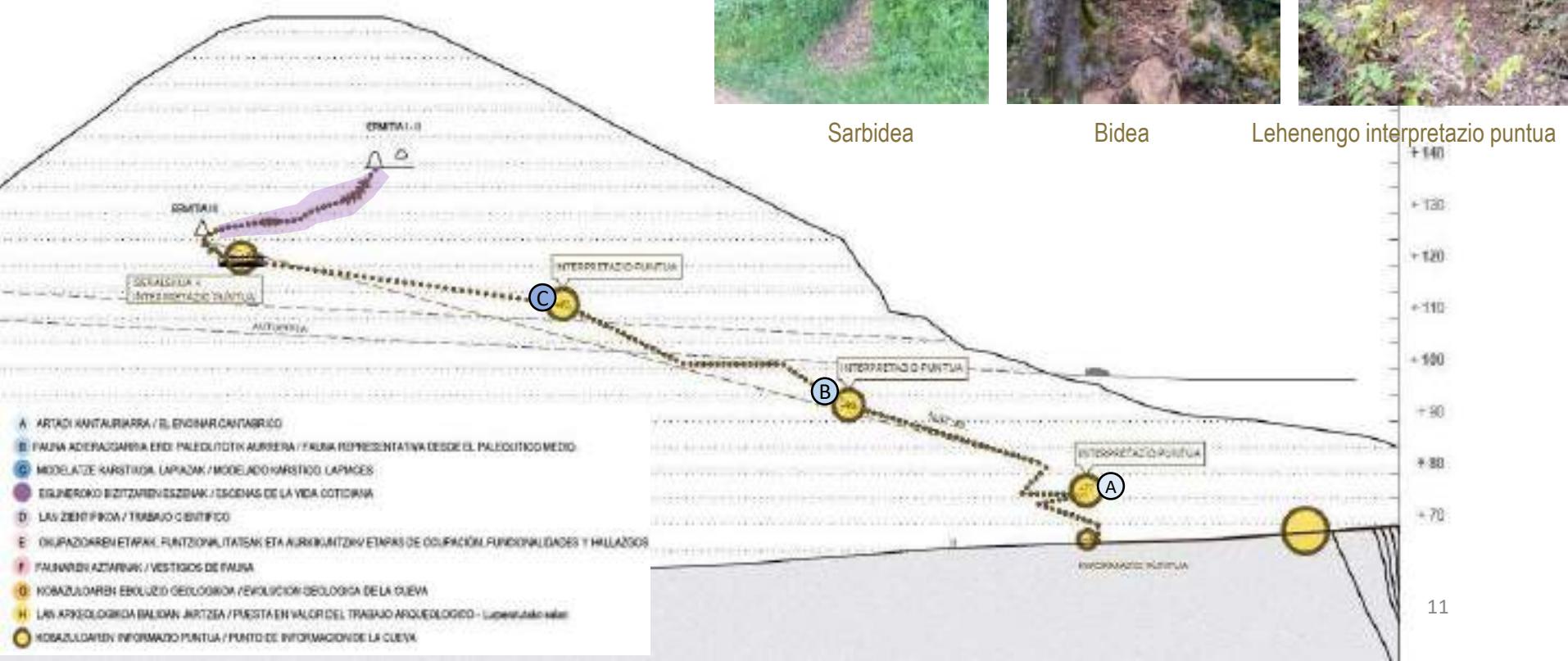
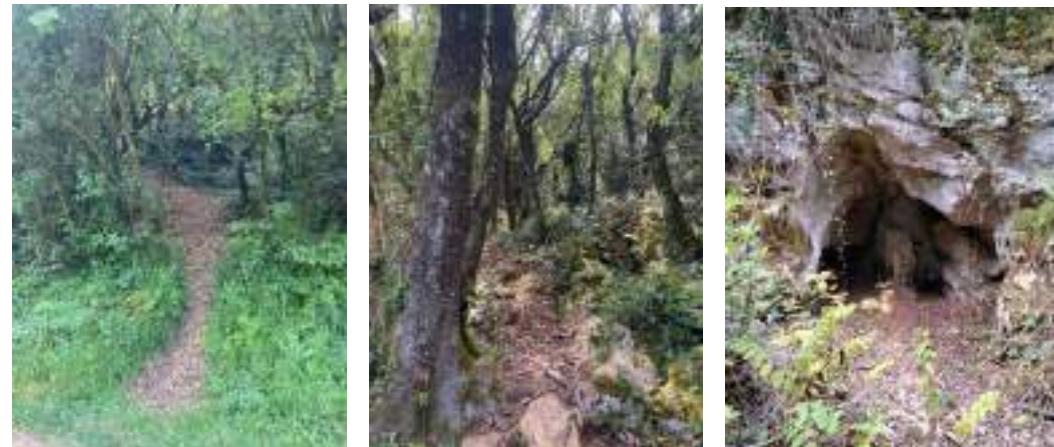

ERMITIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

ERMITTIAKO KOBAZULORAINO IBILBIDEA: Kota aldaketa:76m (\approx 23 solairu)

- Gaur egungo ibilbidean hasiera eta gero beste bide berri bat (mendi ibilbidea)
- Hiru geraleku: Interpretazio puntuak: Paleoymasen dokumentuaren proposamenak

ELKARGUNEA: KOBALOAREN GERTURATZEA

- Bisitaren hasierako puntu: Koba-ahotik beheruntz aurkituko da, zurezko geraleku batean. Bertan interpretazio puntu bat aurkituko da, non lehendabiziko kantzela bat aurkituko den.
- Bi burdin langa (cancela): Bata kanpokoa egurrezko geraleku txiki batean eta bestea, barnekoa, gaur egungo itxitura atzeratuz.

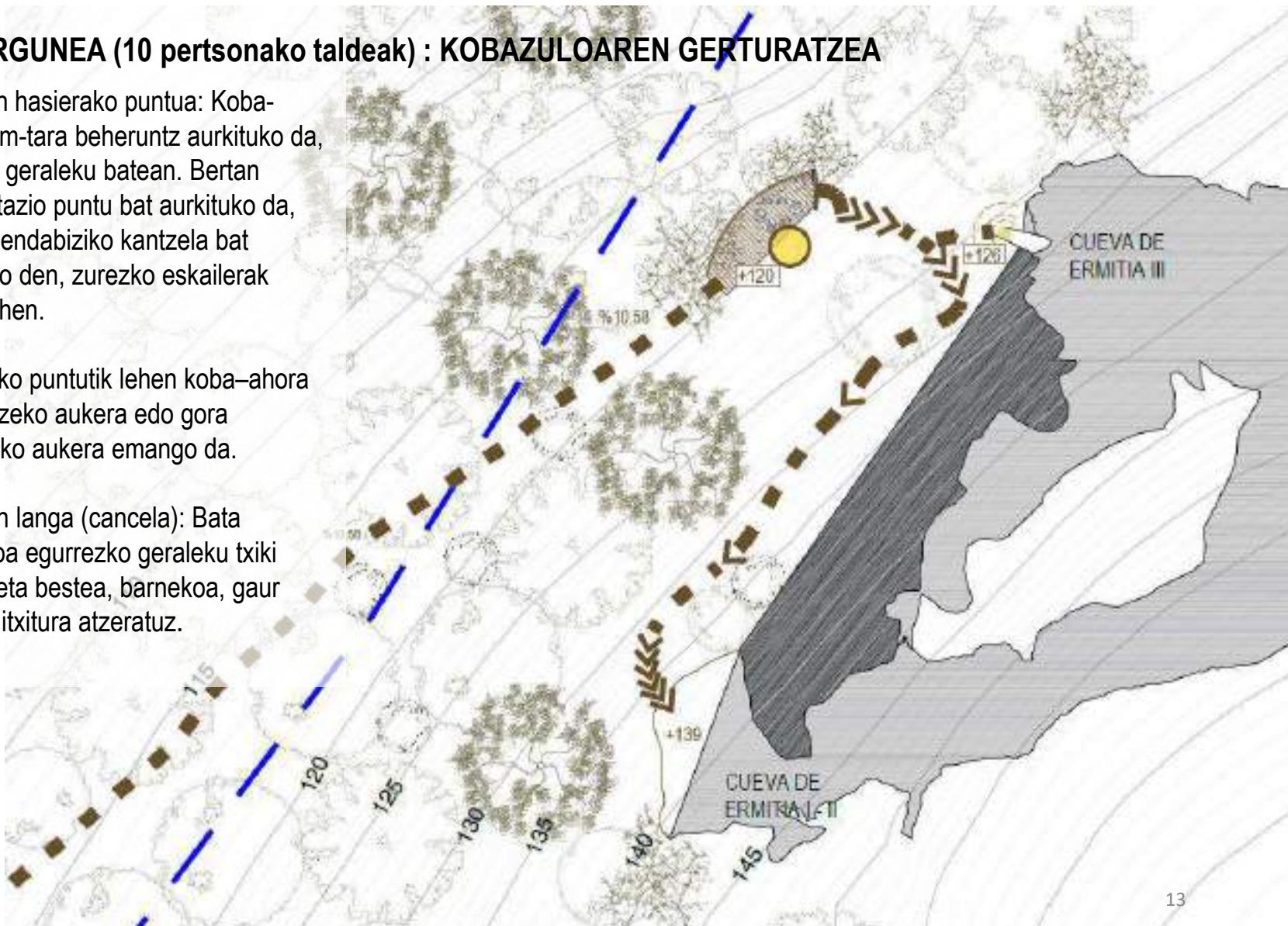

2022/11/09

ELKARGUNEA (10 pertsonako taldeak) : KOBAZULOAREN GERTURATZEA

- Bisitaren hasierako puntu: Koba-ahotik 6m-tara beheruntz aurkituko da, zurezko geraleku batean. Bertan interpretazio puntu bat aurkituko da, non lehendabiziko kantzela bat aurkituko den, zurezko eskailerak baino lehen.
- Hasierako puntutik lehen koba-ahora gerturatzeko aukera edo gora jarraitzeko aukera emango da.
- Bi burdin langa (cancela): Bata kanpokoa egurrezko geraleku txiki batean eta bestea, barnekoa, gaur egungo itxitura atzeratuz.

KOBAZULOAREN GERTURATZEA :

②

①

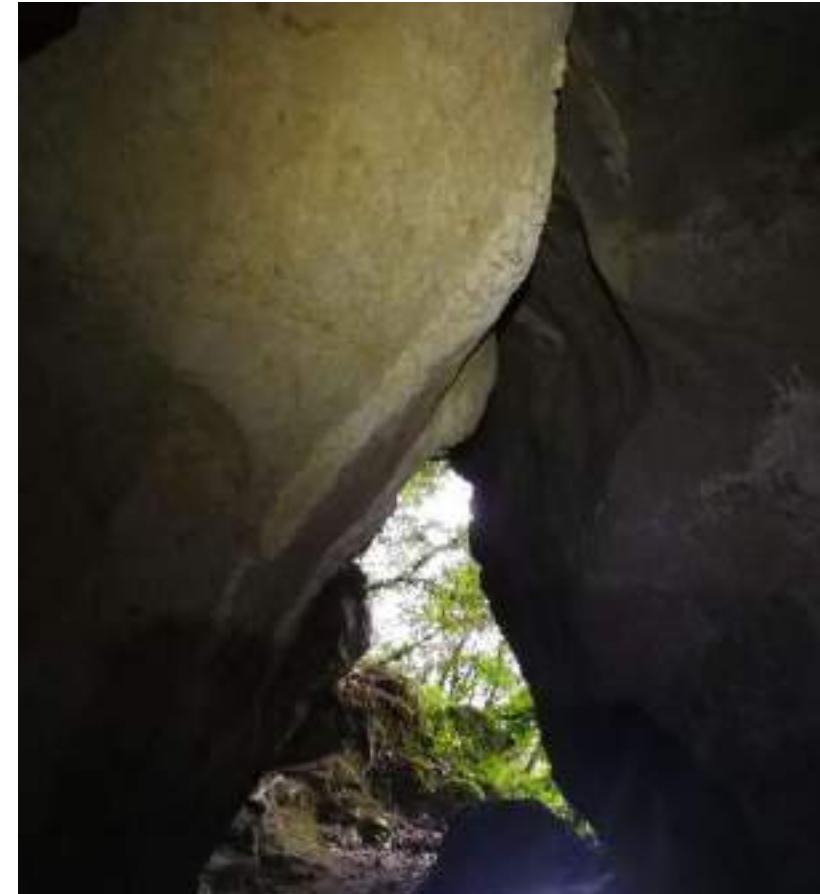

- 10 pertsonako taldeak
- Kobazuloaren sarrerari (bi aho) garrantzia eman. Kobazuloen bizitegi- bizitza. Sarrera bisitaren parte izango da.
- Sutondoen arrastoak eta abar.

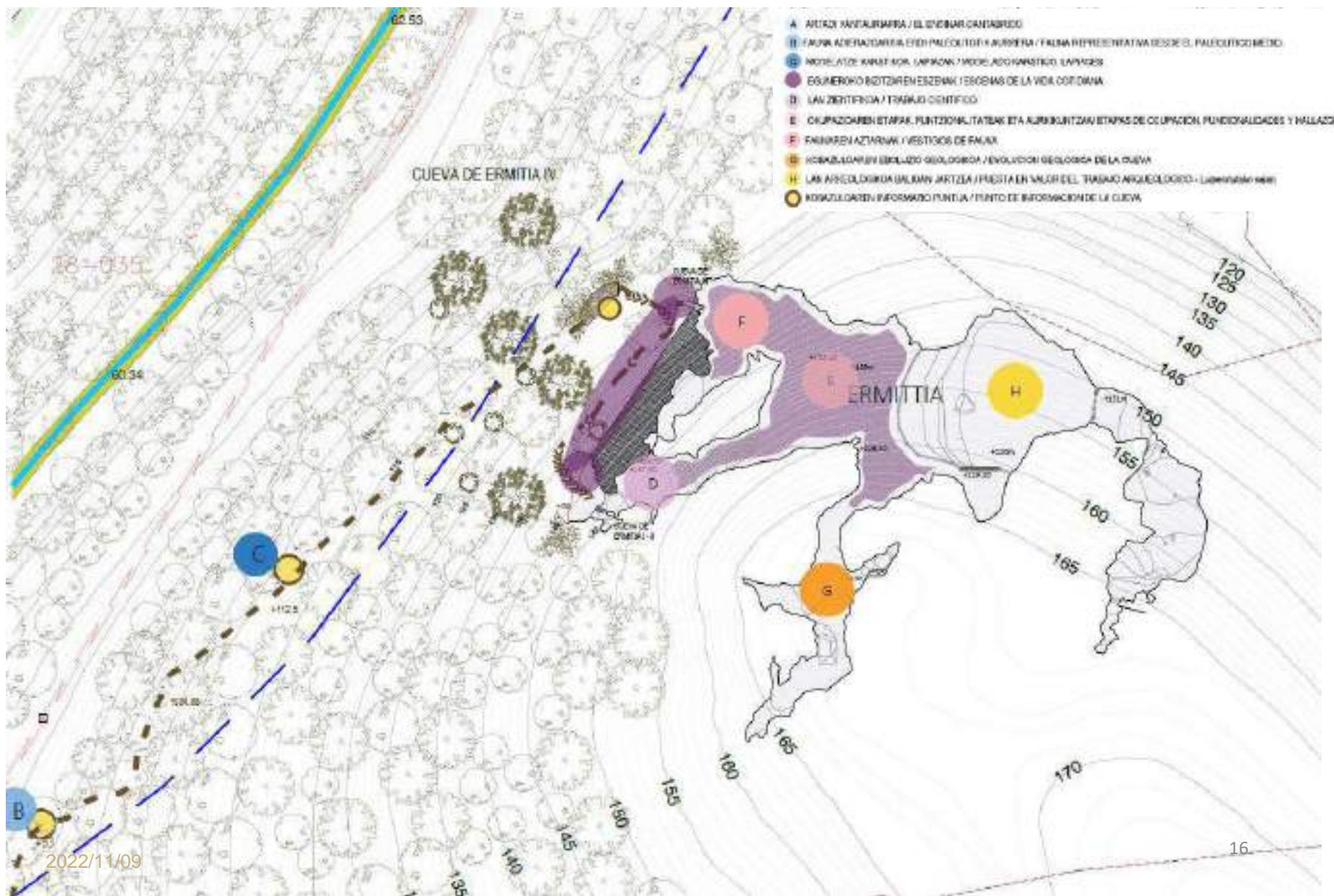
ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

Gutxieneko instalakuntza , *bisita espeleologiko bati parekatuz*

Iluntasunean frontalekin sartzea eta argiarekin jolastea diskurtsoaren arabera **barnean gune ezberdinak deskubritzen**:

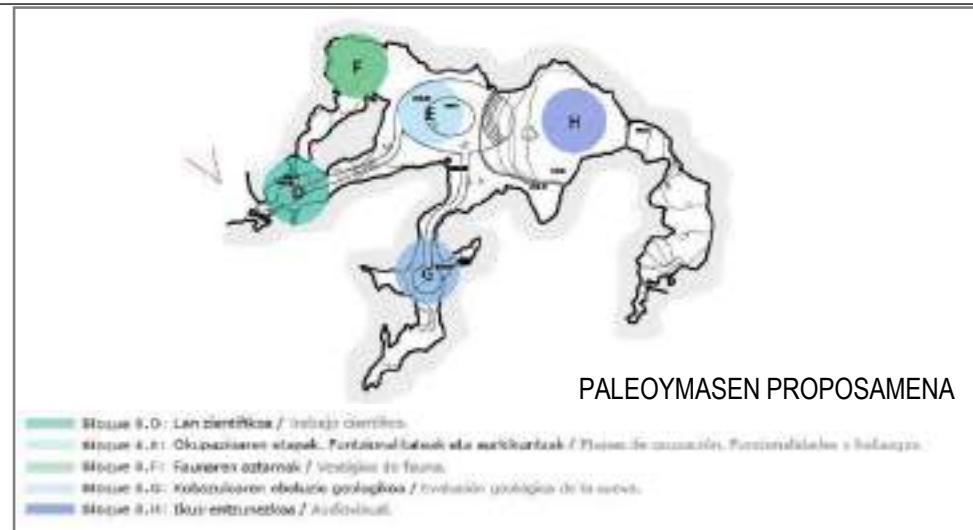

ERMITIAKO PLAN ZUZENTZAILEA Proposamena

ERMITTIAKO KOBAZULOAREN BARNEALDEA:

- Behin betiko diskurtsoa egiteke:
Paleolitoko bizitzaren bizitegi-eszenatokia kobazuloen ahoan eta barrualdean

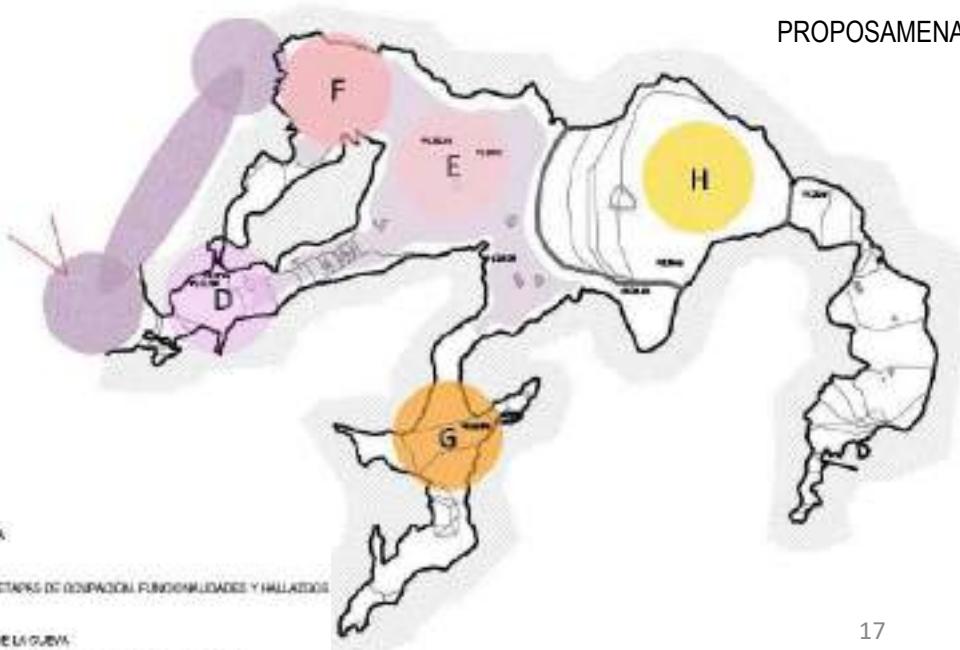

- Faunaren aztarnak: Oserak...
- Kobazuloaren garapen geologikoa
- Lurperatutako salan: **Arkeología lana balioan jartzea.**

Estatigrafien ikerketa.

- Saguzaharrak??

- I. ESKUBERDIO BIZTAREN ISSIZAK / ESCENAS DE LA VIDA DIARIA
- II. LUY ZIENTZIKO / TRABAJO CIENTIFICO
- III. OBIKUZAREN ETAPAK / FUNCIONALIDADES ETAPICAS DE OCCUPACION. FUNCIONALIDADES Y HALLAZGOS
- IV. FAUNAREN AZTARNAK / RESTOS DE FAUNA
- V. KOBAZULOPEN EHOLOKETA-GEOLÓGICA / EVOLUCIÓN GEOLÓGICA DE LA CUEVA
- VI. LAN ARKEOLÓGICOA BALIOAN JARTZEA / PLEITA EN VALOR DEL TRABAJO ARQUEOLÓGICO - LASUREKAK MENDI

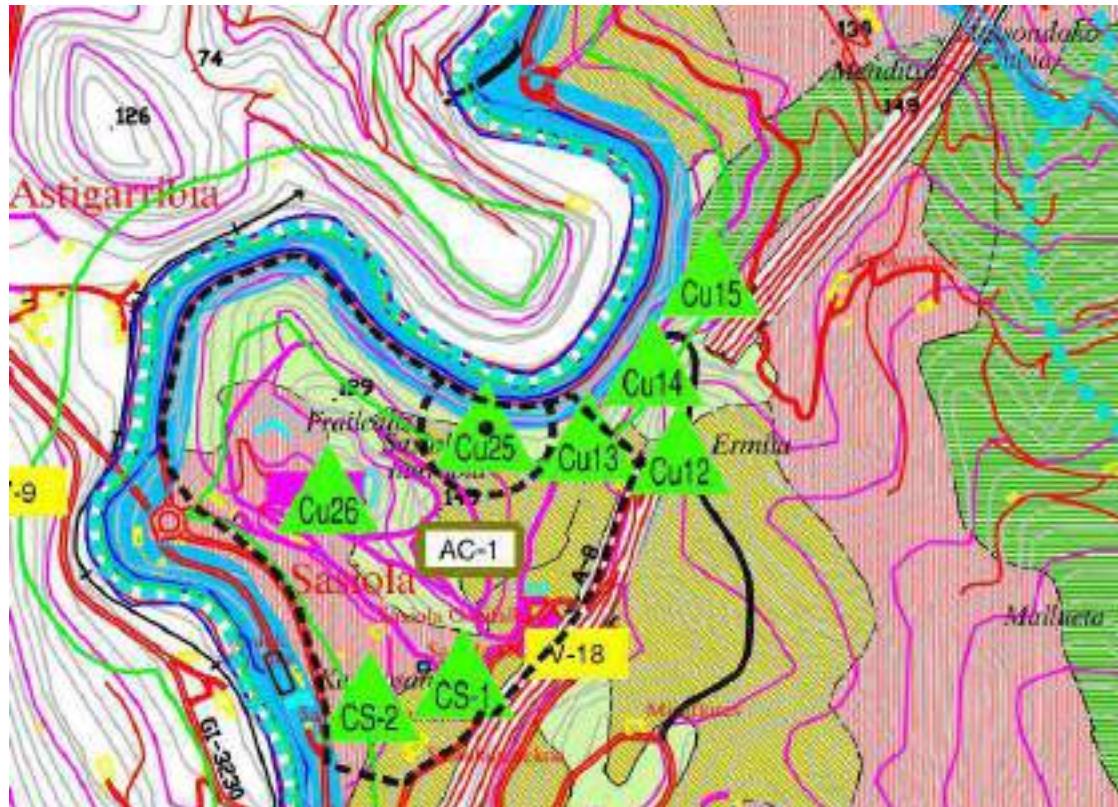
2. IKERKETA GEHIAGOREN BEHARRA

Proposamena:

- Levantamiento topográfico exterior: Entorno exterior Ermittia
- Levantamiento topográfico interior (ya tenemos)
- Estudio de los murciélagos: DFG
- Estudio climático (equipo de espeleología): Antes de la apertura y tras la apertura: Instalación de Estaciones climáticas: Análisis de la influencia exterior en el interior de la cueva y parámetros: Capacidad de carga
- **BESTERIK?**

3. JUSTIFICACION URBANISTICA: REV. NNSS DEBA:

Suelo no urbanizable: Especial protección + Mejora ambiental:

LURZORU EZ HIRITARDAIREN EZALGARBITAPEN OROKORRA
LUR – ANTOLAKETAREN KATEGORIAC (D. ZONAI)
CALIFICACIÓN GLOBAL DEL SUELO NO URBANIZABLE
CATEGORIAS DE ORDENACION DEL SUELO (ZONA D).

D1	BABES BEREZIA ESPECIAL PROTECCION
D2	INGUROGIROAREN HOBEKUNTZA MEJORA AMBIENTAL
D3	MENDI LARREAK PASTIZALES MONTAÑOS
D4	LURRAZALEKO UREN BABESA PROTECCION DE AGUAS SUPERFICIALES
<small>INTERES ECOLOGICO Y SOCIAL DE LOS MARGENES DE LOS SUELOS / INTERES</small>	
	• EN MARGENES CALIFICADAS COMO "MARGENES CON VEGETACION BIEN CONSERVADA"
	• MARGENES EN ZONAS DE "INTERES NATURALISTICO" (IZARRAITZ Y MENDATA)
D5	BASOA FORESTAL
D6	NEKAZARITZA ETA ABELTZAINZKO LANDAZABALA CAMPIRA AGROGANADERA
D7	BASERRI GUNEAK NUCLEOS RURALES

Área de interés científico cultural: Cuevas:

Decreto Praileaitz I: calificado como monumento

Camino de Santiago

Servidumbre de protección de Costas

3. PROPOSATUTAKO JARDUERA PLANA:

FASEAK	1. SEIHILEKO 2023	2. SEIHILEKO 2023	1. SEIHILEKO 2024	2. SEIHILEKO 2024
Investigacion arqueologica (2 campañas 1 año)		Discurso definitivo del interior de la cueva (museología definitiva)		
Otros estudios: Estudio de murciélagos -GFA				
Sendero (aproximación) a Ermittia				
Levantamiento topográfico exterior cueva Ermittia				
Proyecto y ejecución de la museografía, acceso y acondicionamiento del interior/ Guion de la visita / Plan de emergencia y autoprotección				
Aproximacion Praileaitz y punto de interprestacion	?			
Punto interpretación Acceso Praileaitz				
Gestión parcela aparcamiento	?			
Acondicionamiento aparcamiento				
Acondicionamiento y señalizacion sendero hasta Sasiola				
Programa de divulgación				
JARRAIKEN BILERAK				
Lan taldea	Bilera/hiruhilekoa	Bilera/hiruhilekoa	Bilera/hiruhilekoa	Bilera/hiruhilekoa
Parte-hartzea				

4. BILERA: Hurrengo bilera data aldatu dugu: Azaroaren 9an 12:00etan Debako udaltxean

	EKAINA	UZTAILA	ABUZTUA	IRAILA	URRIA	AZAROA	ABENDUA
FASEAK							
Lan taldearen eraketa, diagnostikoa eta helburuen identifikazioa							
Denon arteen adostutako proposamenaren garapena		1.proposamenaren aurkezpena		2.proposamenaren aurkezpena		Proposamen definitiboaren aurkezpena	
Plan Zuzentzailearen erredakzioa							Dokumentazioaren ematea
BILERAK							
Lan taldea		18 (12:00h)		20 (12:00h)		9 (12:00h)	
Kontsulta taldea						Bilera gehiago?	
Parte-hartzea		Udaleko politiko eta teknikoei aurkezpena				Ondarearen European jardunaldiak	

Eskerrik asko!

ERANSKINA II: INFORME DE RECONOCIMIENTO Y ESPELEOMETRÍA DE ERMITTIA

INFORME DE RECONOCIMIENTO Y ESPELEOMETRÍA DE ERMITIA

Autor: Felix Ugarte Elkartea

INFORME DE RECONOCIMIENTO Y ESPELEOMETRÍA DE ERMITTIA.

1- Antecedentes y objeto del informe.

El presente informe se ha realizado a solicitud de la institución GEOPARKEA. El propósito del informe es el de explorar con detenimiento la cueva de Ermittia, realizar el levantamiento topográfico completo de la cavidad, efectuar un reconocimiento arqueológico por si pudiera albergar arte rupestre y reconocer su potencial arqueológico de los sedimentos visibles en los cantiles que se aprecian en el hundimiento de la sala principal.

2. La cueva de Ermittia.

La cueva se encuentra situada en el municipio de Deba en la ladera NW de la colina caliza de Ermittia. Situada según coordenadas UTM.

X: 551568
Y: 4791818
Z: 138

El acceso principal a la cavidad está orientada al oeste, es de aspecto triangular de 3,18 m de alto por 2,2 de ancho. Le sigue un pequeño vestíbulo, donde se realizó la excavación. Este vestíbulo se prolonga hacia el interior por unagalería estrecha y descendente , que desemboca en una gran sala donde partes tres galerías una de ellas con salida al exterior (Ermittia 2). La gran sala sufrió un hundimiento de gran parte de su extensión a principios de los años 70 del pasado siglo como consecuencia de la construcción del túnel de la autopista Bilbao - Behobia. Causa de este, una de las galerías quedó aislada del resto de la cavidad y, actualmente, para poder acceder a ella, es necesario descender rapelando al fondo del hundimiento y ascender posteriormente a la galería por medio de una escalada de 10 m.

Situación de Ermittia 1 y 2 en planta. Superpuesta la imagen 3D de la topografía

2.1. Arqueología.

El yacimiento fue descubierto en 1924 por José Miguel Barandiaran y excavado desde ese mismo año hasta 1926 por Telesforo Aranzadi Y José Miguel Barandiaran. Según datos que constan en la Carta Arqueológica de Gipuzkoa, “la excavación afectó a un área de 15 m², en el vestíbulo” quedando un amplio testigo que fue destruido en 1960 por excavadores clandestinos. En 1965 José Miguel Barandiaran y Jesús Altuna practicaron una cata en la gran sala existente a 30 m de la entrada, comprobando que allí todavía queda yacimiento arqueológico”.

Los niveles arqueológicos excavados son los siguientes¹ :

Nivel I. (Calcolítico - Bronce. Romanización).

Nivel II. (Aziliense)

Nivel III. (Magdalenense Medio y Superior)

Nivel IV. estéril.

Nivel V. (Solutrense).

En el nivel magdalenense obtuvieron una abundante industria ósea y un compresor de piedra con un caballo grabado.

Esta cavidad ha sufrido la intervención de furtivos que han realizado extracciones clandestinas de objetos arqueológicos.

2.2. Geología.

La cueva de Ermittia se encuentra ubicada en las calizas del complejo Urgoniano, descritas en el plano geológico de EVE como “biomicritas con rudistas y corales pertenecientes al Aptiense inferior.² Son calizas de plataforma que presentan una litofacies muy homogénea consistente en calizas biomicritas gris claro, masivas con rudistas, corales, equinodermos y en casos aislados, braquiópodos”. En superficie presentan campos de lapiaz y relieves muy abruptos con grandes pendientes, escarpes y paredones.

2.2. Hidrogeología.

La cueva de Ermittia pertenece a la subunidad hidrogeológica del complejo Aixa- Ermittia Bekoa que desagua en el manantial de Erribera Goikoa, bajo la colina donde se encuentra la cavidad y a nivel del río Deba. Este acuífero se extiende desde el polígono industrial de Itziar hasta la misma colina de Ermittia, recogiendo las aguas infiltradas en este amplio espacio. En exploraciones realizadas en las cuevas de Ibarrengoa, Aixa se han hallado cursos subterráneos de entidad. En una coloración efectuada en el río subterráneo de Aixa a principios de los años 70 del

Foto de la sala de Ermittia desde el hundimiento

¹ ALTUNA, J.; ET ALII.1982 “Carta Arqueológica de Guipúzcoa”. Munibe 34, 1-242+Cartografía. San Sebastián

² GARROTE RUIZ,A.; GARCIA PORTERO,J.1989. Mapa Geológico del País Vasco. 63-I ONDARROA 1/25000

pasado siglo, se detectó el paso del colorante por el manantial de Eribera Goikoa, situado en la margen derecha del río Deba, próximo al túnel del ferrocarril. También se detectó colorante, en la surgencia situada en la margen izquierda en frente de la mencionada y que desagua el complejo de Arno, por lo que se supone existe un karst muy desarrollado en las calizas situadas bajo el cauce actual.

2.3. Espeleometría.

La cueva de Ermittia tiene un desarrollo total de **257m** con un desnivel de **-17+2** alcanzado en el fondo del hundimiento. La cavidad tiene dos entradas hasta alcanzar una sala de **50m x 5m** donde se encuentra un gran hundimiento provocado por los trabajos de construcción de la autopista BI-BH a principios de los años 70. Desde esta amplia sala parten 3 galerías, una que comunica con el exterior (Ermittia II), la segunda que se obstruye con colada estalagmítica, y la tercera, que se alcanza tras una escalada de 10m en el cantil dejado por el hundimiento, que tiene un desarrollo de 21m, al fondo de la cual se encuentra un paso obstruido por sedimentos y donde se aprecia una fuerte corriente de aire procedente de otras cavidades colindantes.

3. Resultado de los trabajos realizados.

3.1. Reconocimiento arqueológico.

Se ha efectuado una exploración minuciosa de las paredes y techos de la cavidad a la búsqueda de indicios de arte rupestre. Resultado del mismo ha sido el hallazgo de trazos de ocre rojo en una de las galerías laterales que parten de la sala central. (ver plano). Ha sido una difícil labor dada la proliferación de multitud de grafitis, pintadas, trazos e incisiones por doquier en las paredes y techos, algunos de ellos, remontando a principios del siglo XX. Las marcas de ocre fueron mostradas a Diego Garate, especialista en arte rupestre, que sugirió su posible origen paleolítico, pero ante la ausencia de más o evidentes muestras de arte rupestre prehistórica en la cueva, se mostró cauteloso respecto.

Concreciones estalagmíticas en Ermittia Bekoa

Detalle de las proporciones del complejo de Ermittia Bekoa

Por otra parte, durante la visita realizada por los prehistoriadores Josean Mujika y Xabier Peñalver, hallaron pequeñas incisiones y grabados que han levantado interés que pero necesitarán ser estudiados con mas detalle.

3.2. Espeleometría.

Se ha realizado un nuevo plano topográfico que se adjunta. Resultado de la exploración y topografía es el hallazgo de una galería con un paso obstruido por sedimentos donde se aprecia una fuerte corriente de aire. Por otra parte, y como consecuencia de los trabajos que llevamos realizando en el complejo espeleológico de Ermittia Bekoa, realizamos una proyección de la topografía del este complejo, con la idea de comprobar la proximidad de alguna de sus galerías con el punto con fuerte corriente de aire de Ermittia. Fruto de la misma es la existencia de un ramal de este laberíntico complejo muy próximo al punto mencionado. Realizamos una prueba con humo, comprobando la comunicación de las dos cavidades.

4. Conclusiones y recomendaciones.

Como conclusión principal podemos indicar que la cueva de Ermittia tiene un interés arqueológico importante derivado del potencial de los sedimentos existentes en la gran sala y que, actualmente, son visibles debido al hundimiento, y recogidos en su historial de las varias campañas de excavaciones. También el reciente hallazgo de los trazos deocre detectados en sus paredes, aumentan su interés.

La existencia además de importantes yacimientos arqueológicos en la zona, como Ermittia y Praileaitz, Arbil V,... aumenta considerablemente su valor. No hay que olvidar tampoco los valores del paisaje externo, con el karst de colinas y cañones que se puede observar en la zona, que si bien actualmente está alterado por la carretera, e industria extractiva, no deja por ello de ser un interés reseñable.

Por otra parte se ha encontrado la conexión de la cueva objeto de este informe, con el complejo de Ermittia Bekoa, cavidad laberíntica con más de 10 km de galerías. Desde el punto de vista geológico significa pasar a formar parte del complejo Aixa- Ibarrengó - Ermittia Bekoa; de una extraordinaria karstificación interna, único en Gipuzkoa y de lo más destacado en el panorama de Euskal Herria y que se extiende exclusivamente en el municipio de Deba.

Foto de la sala de Ermittia

La conexión hallada entre las cavidades de Ermittia y Ermittia bekua, revaloriza considerablemente el conjunto, puesto que sería posible establecer una ruta subterránea de belleza excepcional. Para ello es necesario realizar trabajos de desobstrucción y una topografía para identificar con mayor precisión la posición espacial del punto de conexión. La accesibilidad de estas cavidades las hace especialmente interesantes en labores de difusión de la actividad espeleológica, tanto en su aspecto deportivo como en su faceta de divulgación científica y la incidencia que tiene el karst en la geodiversidad del territorio.

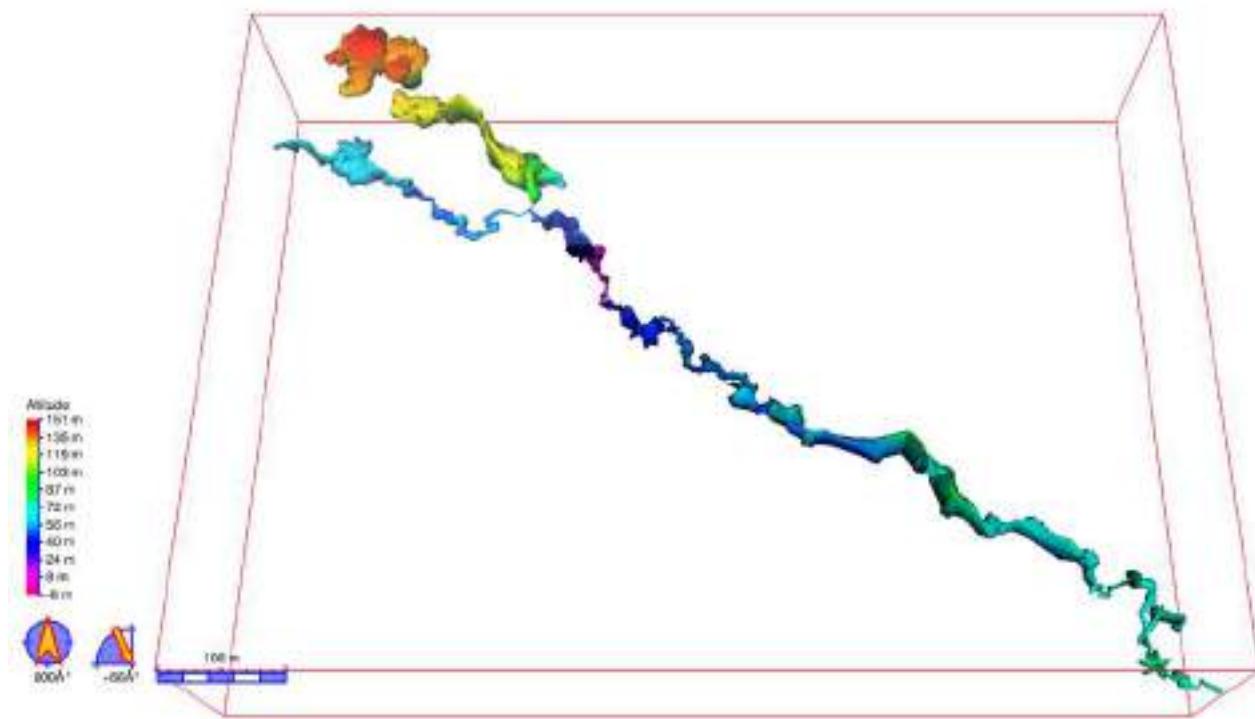
Foto de la galería post-derrumbe

Por último, es de remarcar el interés que suscita la excepcionalidad de éste complejo; La red formada por las cavidades de Ermittia Bekoa, Aixako Zuloa e Ibarreng Zuloa constituye actualmente el sistema subterráneo más extenso de Gipuzkoa con un potencial de más de 40 km de desarrollo, donde se encuentran muchas de sus galerías por descubrir y que de realizar un trabajo sistemático de exploración y topografía, puede sumarse todavía muchos kilómetros más junto al descubrimiento de nuevas conexiones con cavidades exteriores. Hemos señalado nuevamente, la excepcionalidad de este complejo geológico kárstico y su situación integral en el municipio de Deba.

Las tres principales cavidades del sistema muestran rasgos y características geomorfológicas comunes. Particularmente interesantes resultan los diversos depósitos de sedimentos de tipo fluviokárstico en distintas partes de las tres cavidades que las relacionan genéticamente. La importancia de este tipo de formaciones en las cavidades reside en que son el testigo de importantes eventos en la evolución hidrológica, geomorfológica y climática de la región en la que se forman. La cantidad y calidad de los depósitos encontrados en las cavidades de Ermittia behekoa, Aixako zuloa e Ibarreng zuloa es posiblemente única en todo el Cantábrico oriental.

La accesibilidad de estas cavidades las hace especialmente interesantes para labores de pedagogía del karst interior ya que dada la complejidad y extensión, se producen todos los fenómenos que se observan en este tipo de geomorfología, y que, como mencionado antes, se desarrolla exclusivamente en el municipio de Deba. La existencia además de importantes yacimientos arqueológicos en la cercanía, como Ermittia y Praileaitz, aumenta considerablemente su valor. No hay que olvidar tampoco los valores del paisaje externo, con el karst de colinas y cañones que se pueden observar en la zona, que, si bien actualmente están alterados por la carretera y la industria extractiva, no dejan, por ello, de ser un interés reseñable.

La conexión hallada entre las cuevas de Ermittia y Ermittia bekua, revaloriza considerablemente el conjunto, puesto que sería posible establecer una ruta subterránea de inusual belleza. Para ello es necesario realizar trabajos de desobstrucción y una topografía de mayor precisión para identificar las galerías de conexión.

Diferentes fotografías del proceso de trabajo

Deferentes marcas de ocre encontradas

Bidones en el hundimiento

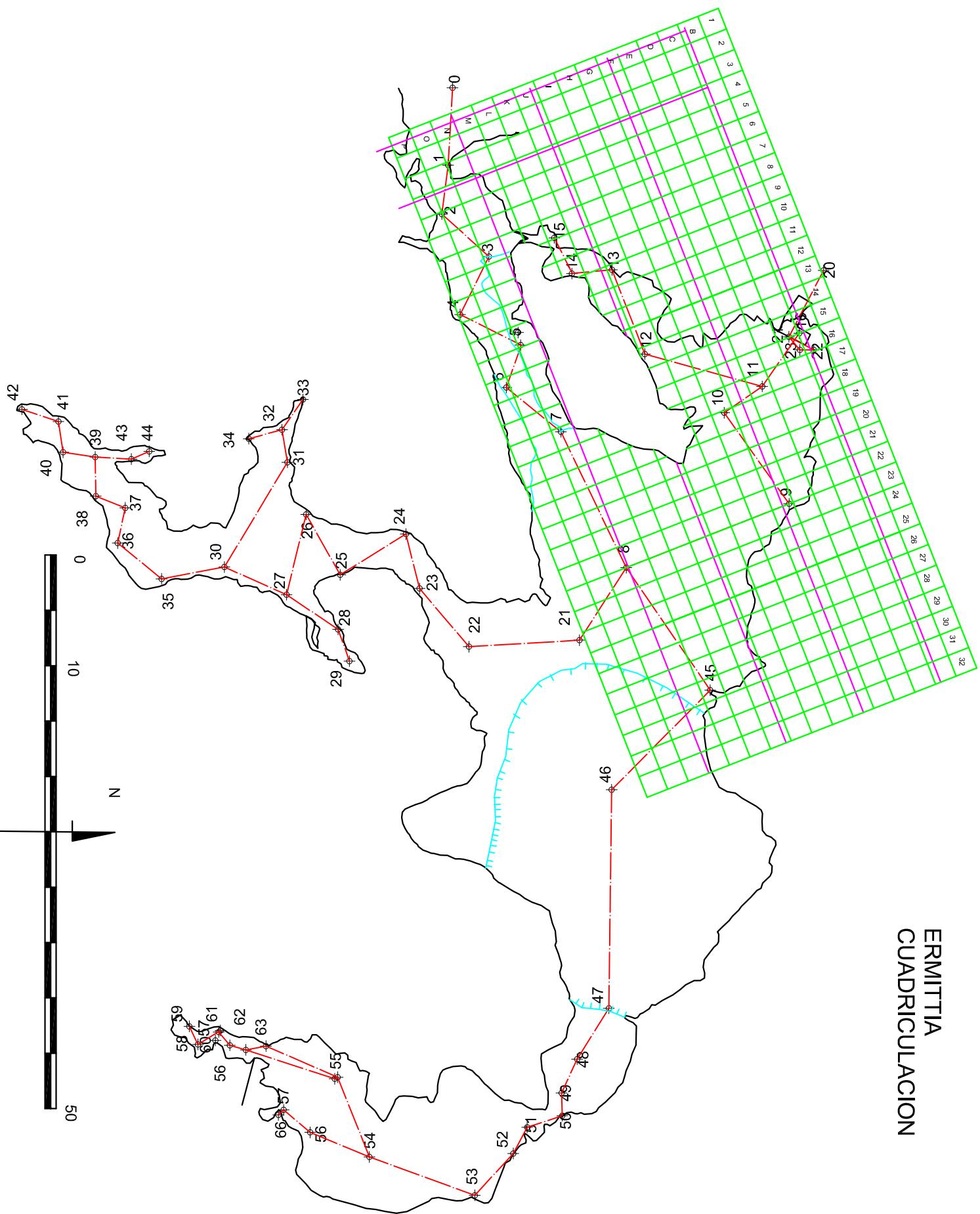

Escapula fósil en la galería post-derrumbe

ERMITTIA
CUADRICULACION

1- MANO DE OBRA		DIAS	PERSONAS	€/PERSONA	TOTAL
TRABAJOS DE CAMPO		3	3	240	2160
TRABAJOS OFICINA		0,5	2	240	240
2- MATERIALES		UNIDADES	PREC/UNID		
FOCOS LED PORTATILES		3	55	165	
CLAVIJAS		200	0,6	120	
CORDEL 4 mm	m.	500	0,4	200	
Material vario		1	30	30	
3- DESPLAZAMIENTOS					
AUTOPISTAS		3	12	36	
KILOMETROS		360	0,3	108	
TOTAL			EUROS	3059	
			IVA	642,39	
TOTAL			EUROS	3701,39	

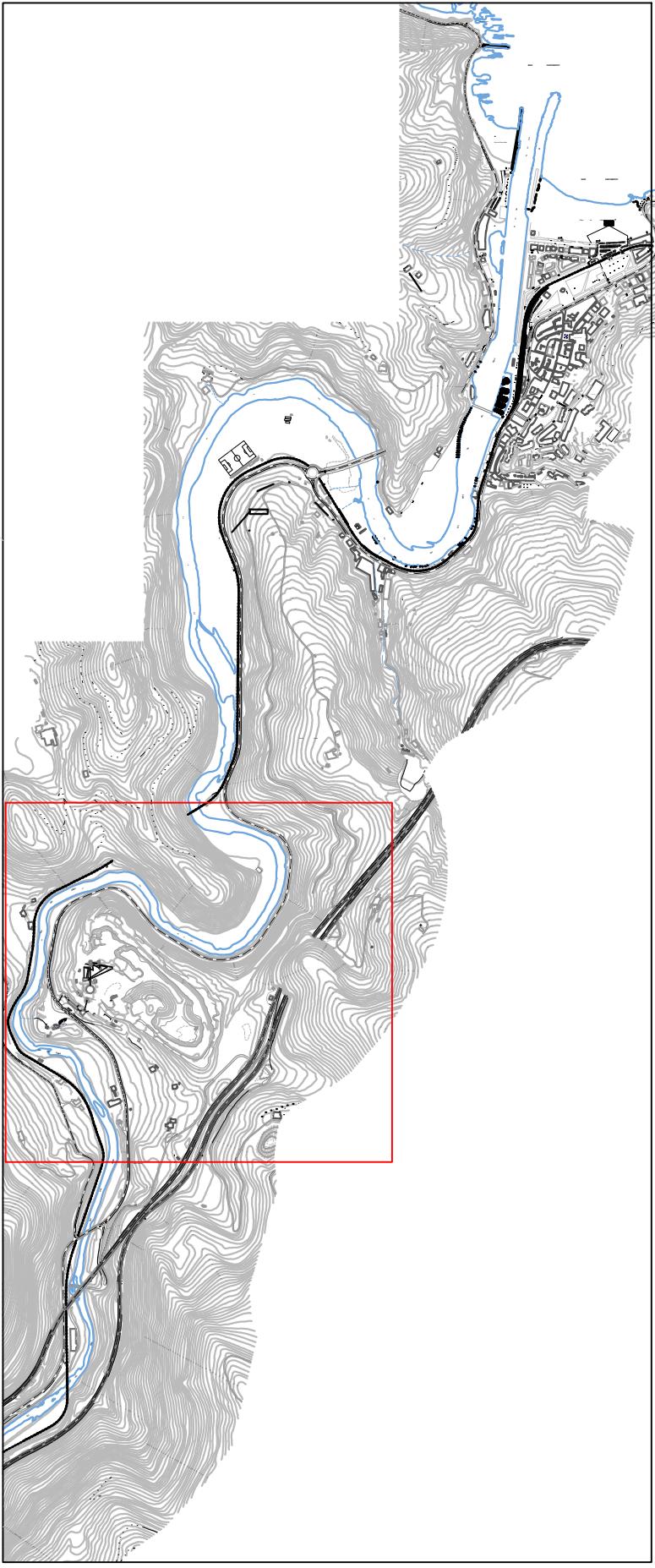
D. PLANOEN AURKIBIDEA / INDICE DE PLANOS

INFORMAZIO ETA DIAGNOSTIKO PLANOAK / PLANOS DE INFORMACION Y DIAGNOSTICO:

- I.1 – Kokapena / Localización _____ e:1/5000
- I.2 – Ingurumena / Medio ambiente _____ e:1/2000
- I.3 – Ondare kultural arkeologikoa: Kobazuloak /Patrimonio cultural arqueológico: Cuevas _____ e:1/2000
- I.4 – Deba eta Mutrikuko AA.SS. berrikuspena / Revision de las NN.SS. de Deba y Mutriku _____ e:1/5000
- I.5 – Kobazuloetarako gaur egungo bidexkak/ Senderos existentes a las cuevas _____ e:1/1000
- I.6 – Ermittia kobazuloko topografia / Topografia de la cueva de Ermittia _____ e:1/500

PROPOSAMEN PLANOAK / PLANOS DE PROPUESTA:

- P.1 – Proposamen orokorra / Propuesta general _____ e:1/1500
- P.2 – Sasiola eta aparkalekuko proposamena / Propuesta de Sasiola y del aparcamiento _____ e:1/1000
- P.3 – Aparkaleku alternatibak / Alternativas del aparcamiento _____ e:1/750
- P.4 – Kobazuloen sarbide proposamena / Propuesta de accesos a las cuevas _____ e:1/1000
- P.5 – Ermittiara hurbiltzea / Acercamiento a Ermittia _____ e:1/1000
- P.6 – Ermittiaren inguru gertua / Entorno cercano a Ermittia _____ e:1/300
- P.7 – Plataforma _____ e:1/100
- P.8 – Praileaitzen interpretazio puntu / Punto de interpretación de Praileaitz _____ e:1/100

**ERMITIAKO PLAN ZUZENTZAILEA /
PLAN DIRECTOR DE ERMITIA**

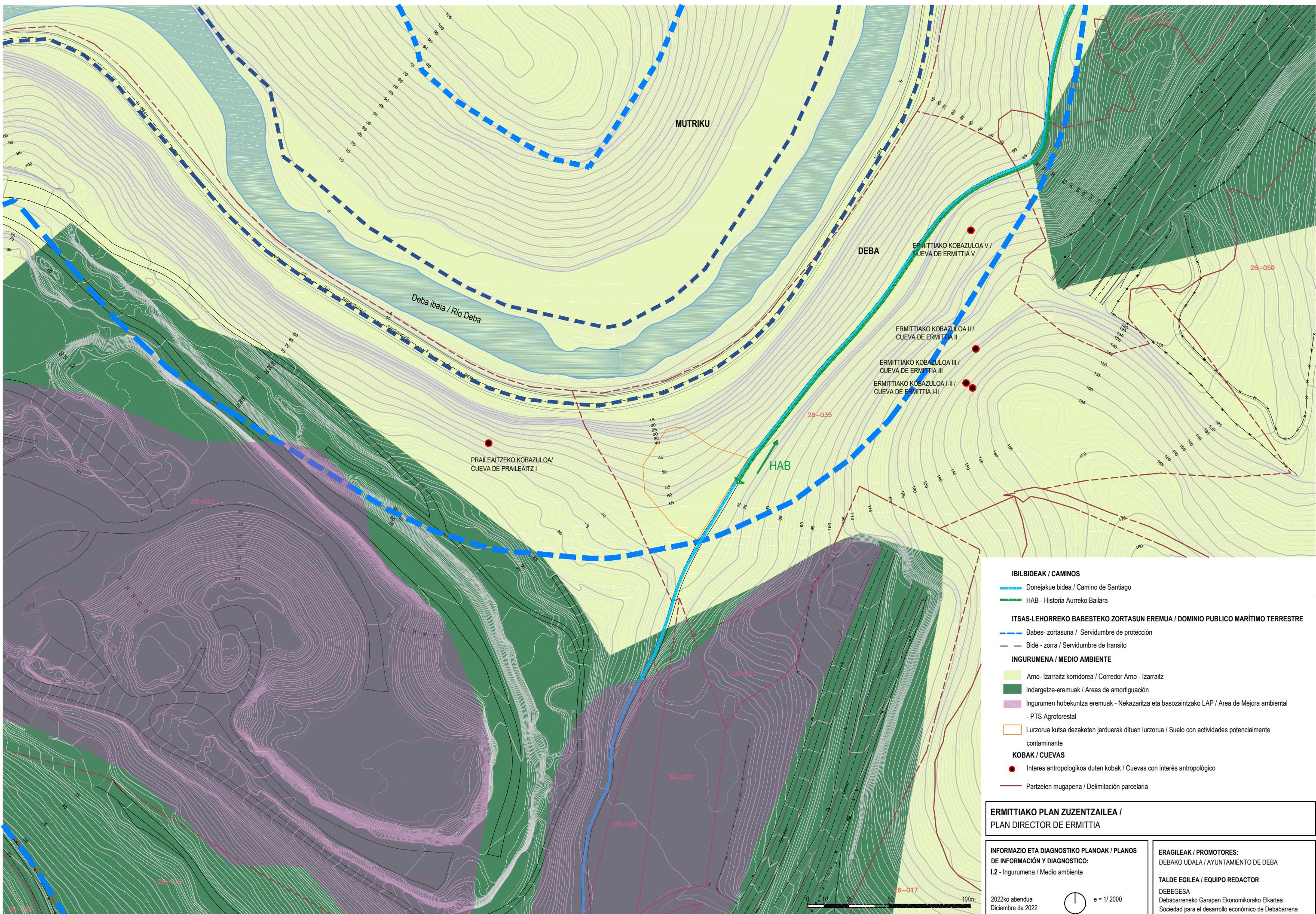
**INFORMAZIO ETA DIAGNOSTIKO PLANOAK /
PLANOS DE INFORMACIÓN Y DIAGNOSTICO**
I.1 - Kokapena / Localización

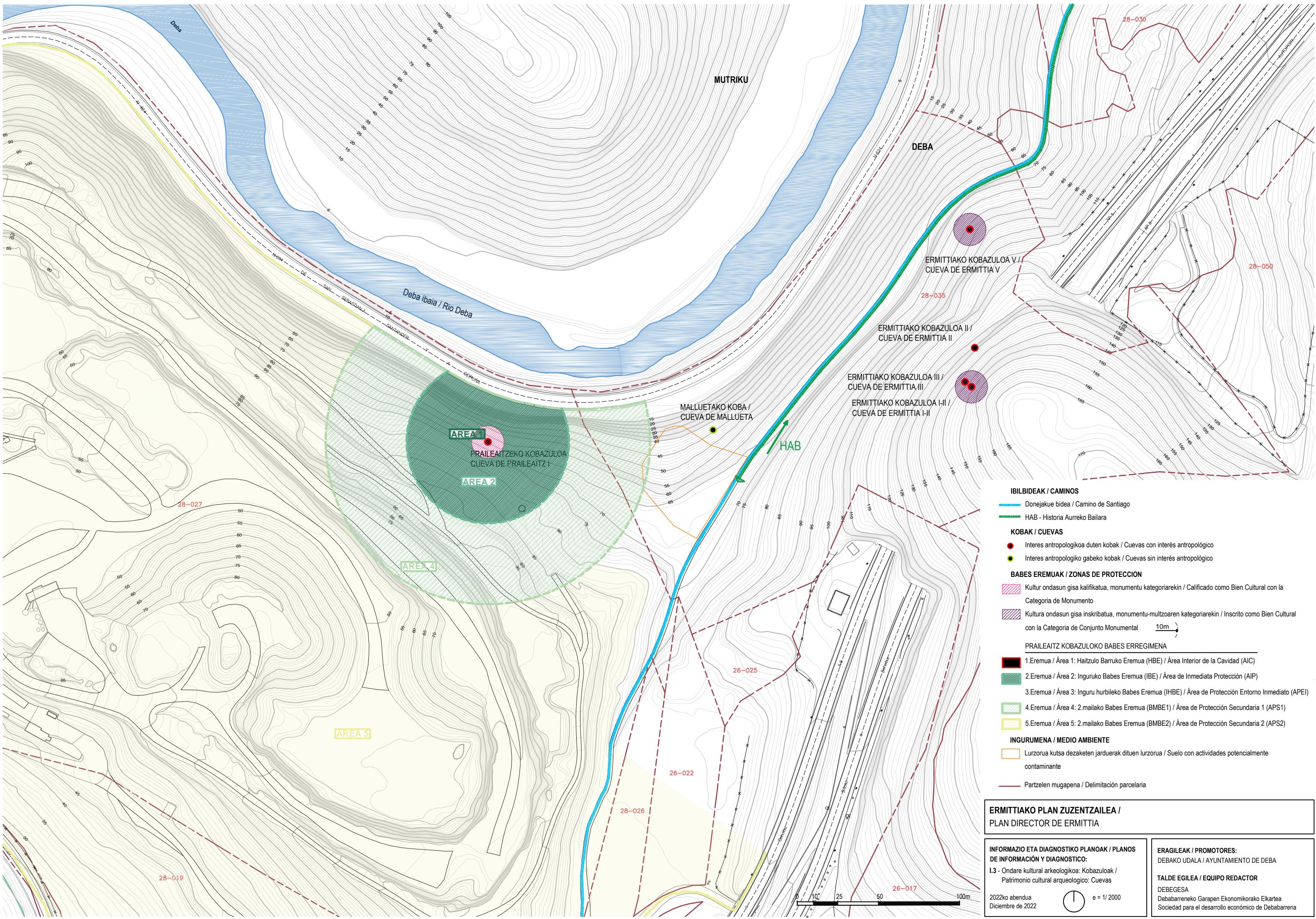
2022ko abendua
Diciembre de 2022

ERAGILEAK / PROMTORES:
DEBAKO UDALA / AYUNTAMIENTO DE DEBA

TALDE EGILEA / EQUIPO REDACTOR
DEBEGESA
Debabareneko Garapen Ekonomikorako Elkartea
Sociedad para el desarrollo económico de Debabarrera

\odot e = 1/ 5000

LURZORU EZ HIRITARGARRIAREN ANTOLAMENDU KATEGORIAK
CATEGORIAS DE ORDENACION DEL SUELO NO URBANIZABLE

- D-1 BABES BEREZIA
ESPECIAL PROTECCION
- D-2 INCUDOCROAREN HOBEKUNTZA
MEJORA AMBIENTAL
- D-3 BASOA FORESTAL
- D-4 IURRAZALEKO UREN BABESA
PROTECCION DE AGUAS SUPERFICIALES
- D-5 NEKAZARITZA ETA ABELTAZINTZAKO LANDAZABALA
CAMPINA AGRICULTORAL

BALDINTZATZALE GAINJARRIAK
CONDICIONANTES SUPERPUESTOS

NATUR GUNEAK ETA INTERES DUNEN EREMUAK
ESPACIOS NATURALES Y ÁREAS DE INTERÉS

INTERES NATURALISTIKO DUTEN EREMUAK ETA INTERESA DUTEN BESTE LEXUKUNE BATZUK
ÁREAS DE INTERÉS NATURALISTICO Y OTROS ENCLAVES DE INTERÉS

MUTRIKU	DEBA
AS: DESARROLLO ITZASARRA	A5: DESARROLLO ITZASARRA
AS2: DESARROLLO ITZASARRAREN UNDETAK: RÍO DE LA RIJA DEL DEBA	P1: PLAYA DE SANTIAGO
PS: ONDARRETAZ	P2: PLAYA DE LARIA

PLAN BERDEZKI EREMUAK
ÁMBITO DE PLAN ESPECIAL
— ADAPTACIÓN ASTIGARRIBIA-LASAIA

INTERES ZIENTIFIKO ETA KULTURALDEKO EREMUAK
ÁREAS DE INTERÉS CIENTÍFICO Y CULTURAL

MUTRIKU	INTERES GEOLOGIKO DUTEN EREMUAK ETA PUNTUAK
ÁREAS Y PUNTOS DE INTERÉS GEOLÓGICO
AD1: MEGAUTENSIVA DE DEBA	
AD2: ESTUARIO DE DEBA	
AD3: COMPLEJO KARSTICO DEL VALLE DE ASTIGARRIBIA	
PG1: FORMACIÓN SAGIDA	

ARKEOLOGIA INTERESA ETA MONUMENTU NEGAUTIKODAK DITUZTENAK
ÁREAS DE INTERÉS ARQUEOLÓGICO Y MONUMENTOS NEGAUTÍTICOS

MUTRIKU	DEBA
Cu1: CUEVA IRUNOR XI KO KOBALZOLA	Cu2: ERMITA I
Cu2: CUEVA IRUNOR II KO KOBALZOLA	Cu3: ERMITA II
Cu3: CUEVA IRUNOR III KO KOBALZOLA	Cu4: ERMITA III
Cu4: CUEVA IRUNOR IV KO KOBALZOLA	Cu5: ERMITA V
Cu5: CUEVA IRUNOR V KO KOBALZOLA	Cu6: MANGLEN ARROBA
Cu6: CUEVA IRUNOR VI KO KOBALZOLA	Cu7: ESTAZPI IV
Cu7: CUEVA LANGANTXO XI KO KOBALZOLA	Cu8: LASURRERIA
Cu8: CUEVA LANGANTXO XII KO KOBALZOLA	Cu9: PRALE ATZ I
Cu9: CUEVA LANGANTXO XIII KO KOBALZOLA	Cu10: PRALE ATZ II
CS: DONDE ANTESIO SAN ANDRES ELIZA	CS1: CAMINO DE SANTIAGO. HOSPITAL DE SASIOLA
CS2: ESTUARIO DE DEBA	CS2: CAMINO DE SANTIAGO. HOSPITAL DE SASIOLA
CS3: ASTIGARRIBIAZ GALTZADA	
CS4: ASTIGARRIBIAZ DORREA	
CS5: SISTE DE ASTIGARRIBIAZ. CAMINO DE SANTIAGO	
CS6: SISTE DE ASTIGARRIBIAZ. CAMINO DE SANTIAGO	

CONJUNTO MONUMENTALAREN BAREAK
PROTECCIÓN DE CONJUNTO MONUMENTAL

CS2B: GUDEA DE FRALDETAZ I Y SU ENTORNO

HIDROLOGIKO ETA ITZASERTZA INTERESKO EREMUAK
ÁREAS DE INTERÉS HIDROLOGICO Y LITORAL

ITZASERTZA ETA PASAKAK
LITORAL Y MARISMAS	
LURRAZTEKO ARRESTOAREN BABES GUNEAK
PROTECCIÓN DE ACUERPOS SUBTERRÁNEOS	
NEKAZARITZA INTERESKO EREMUAK
ÁREAS DE INTERÉS AGRARIO	

HORNISTIKO EDETA, BIODIVERSIDAD EREMUAK
ÁREAS A MEDIANAR Y/O RECOMENDAR

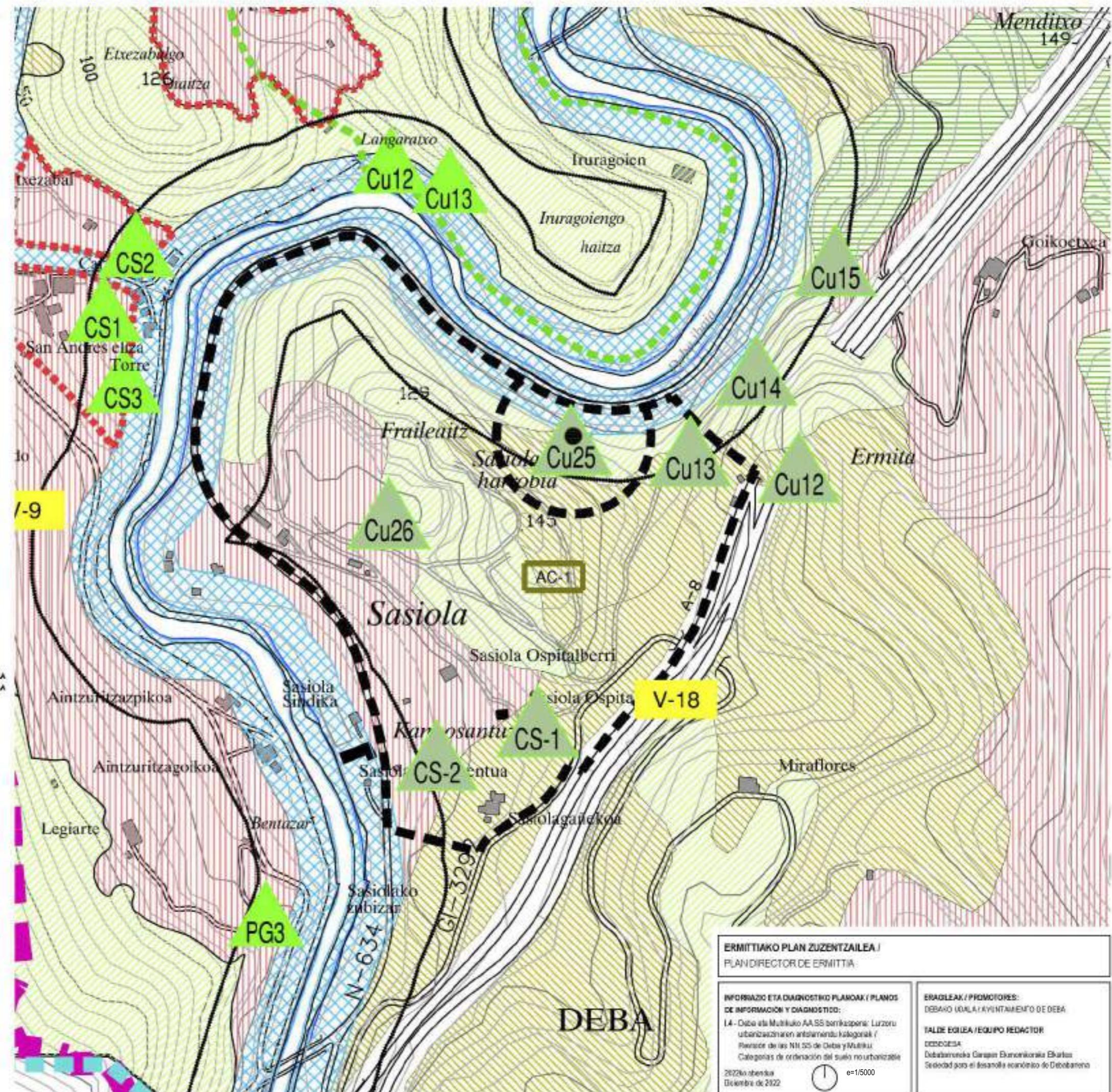
DEBA	V-8: CANTERA APERIBIA
	V-12: MARSHAS DE ALZABAL
	V-15: ACCESO A LASTURI POR SASIOLA
	V-18: SETRAS DE LA CANTERA DE SASIOLA

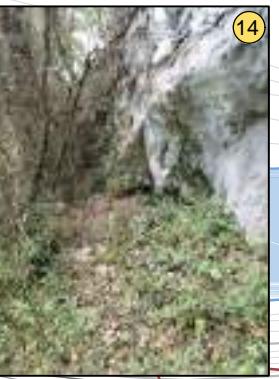
HARRASIOGUIA
ÁREA CANTERAS | AC-1: SASIOLA HARRASIOGUIA
ÁREA CANTERAS DE SASIOLA |
|-------------------------------|--|

ITSASOKO ETA LURREZKO ZEDARRIPEN PUBLICOAK
DESCRIPCION PÚBLICA MARÍTIMO TERRESTRE

- ITSAS-ERTZA
REDIA
- ITSASOKO ETA LURREZKO ZEDARRIPENA
DESCRIPCION MARÍTIMO TERRESTRE

BABES ZORGUNEA
SERVICIO DE PROTECCIÓN

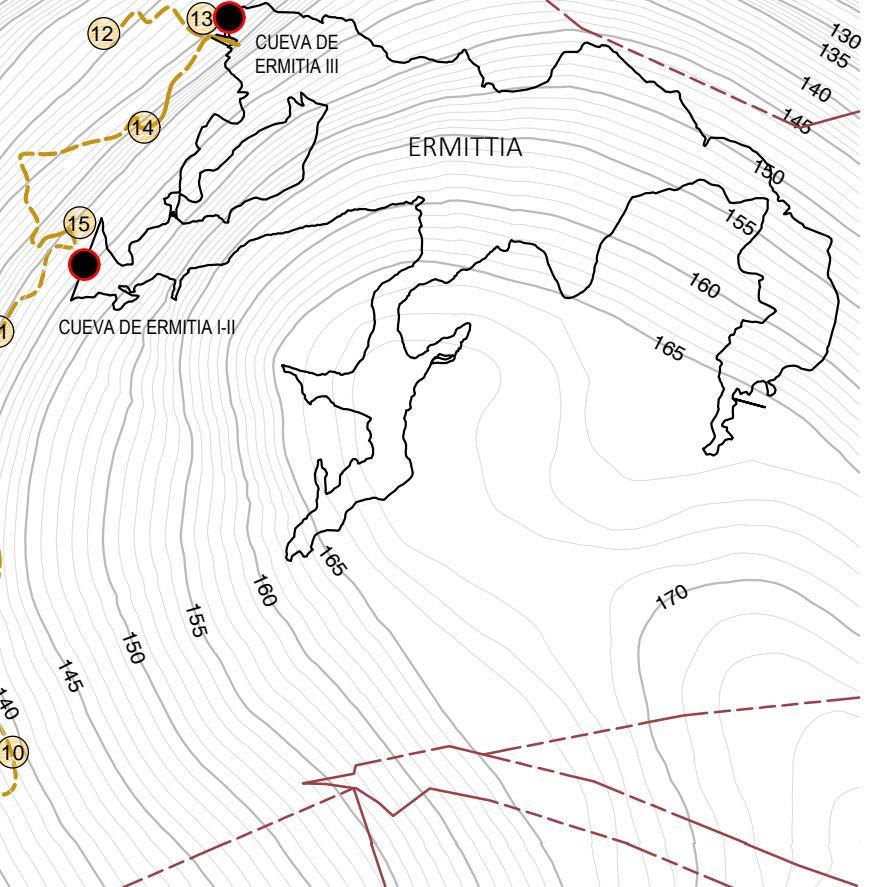
PRAILEAITZEKO KOBAZULOA/
CUEVA DE PRAILEITZI

26-025

28-035

DEBA

IBILBIDEAK / CAMINOS
Donejakue bidea / Camino de Santiago
HAB - Historia Aurreko Bailara

BIDEXKAK / SENDEROS
Gaur egungo bidexka / Sendero actual

INGURUMENA / MEDIO AMBIENTE
Lurzorua kutsa dezaketen jarduerak dituen lurzorua / Suelo con actividades potencialmente contaminante

KOBAK / CUEVAS
Interes antropológico duten kobak / Cuevas con interés antropológico

PARTZELA MUGAPENA / DELIMITACION PARCELARIA
Partzelen mugapena / Delimitación parcelaria

ERMITIAKO PLAN ZUZENTZAILEA / PLAN DIRECTOR DE ERMITIA

INFORMAZIO ETA DIAGNOSTIKO PLANOAK /
PLANOS DE INFORMACIÓN Y DIAGNÓSTICO
I.5 - Kobazuloetarako gaur egungo bidexkak /
Senderos existentes a las cuevas

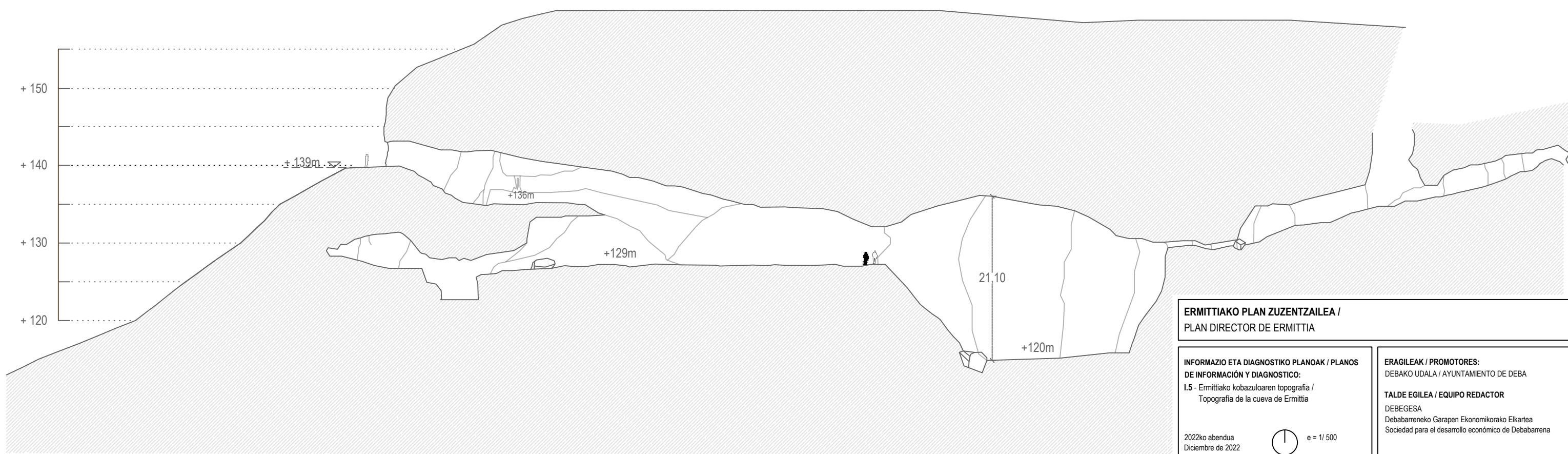
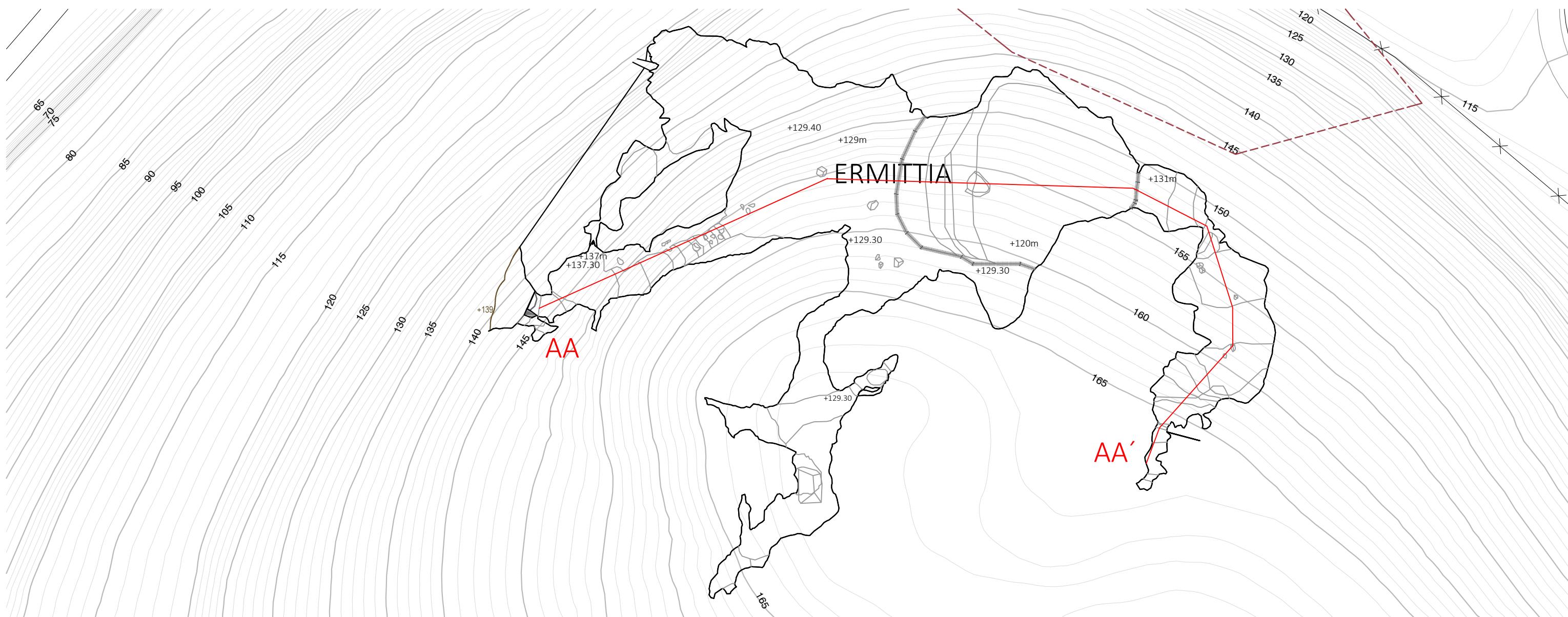
2022ko abendua
Diciembre de 2022

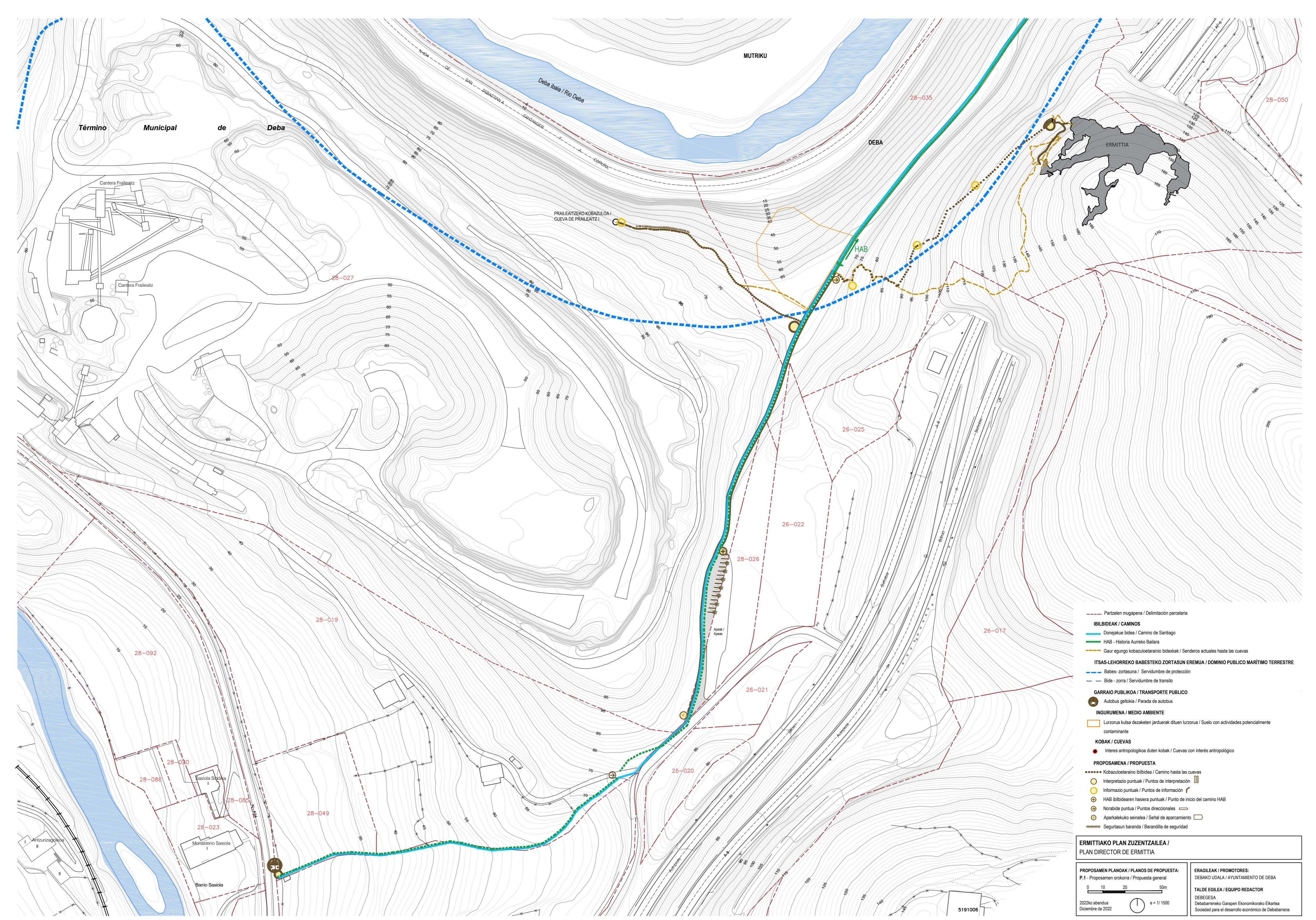
e = 1/1000

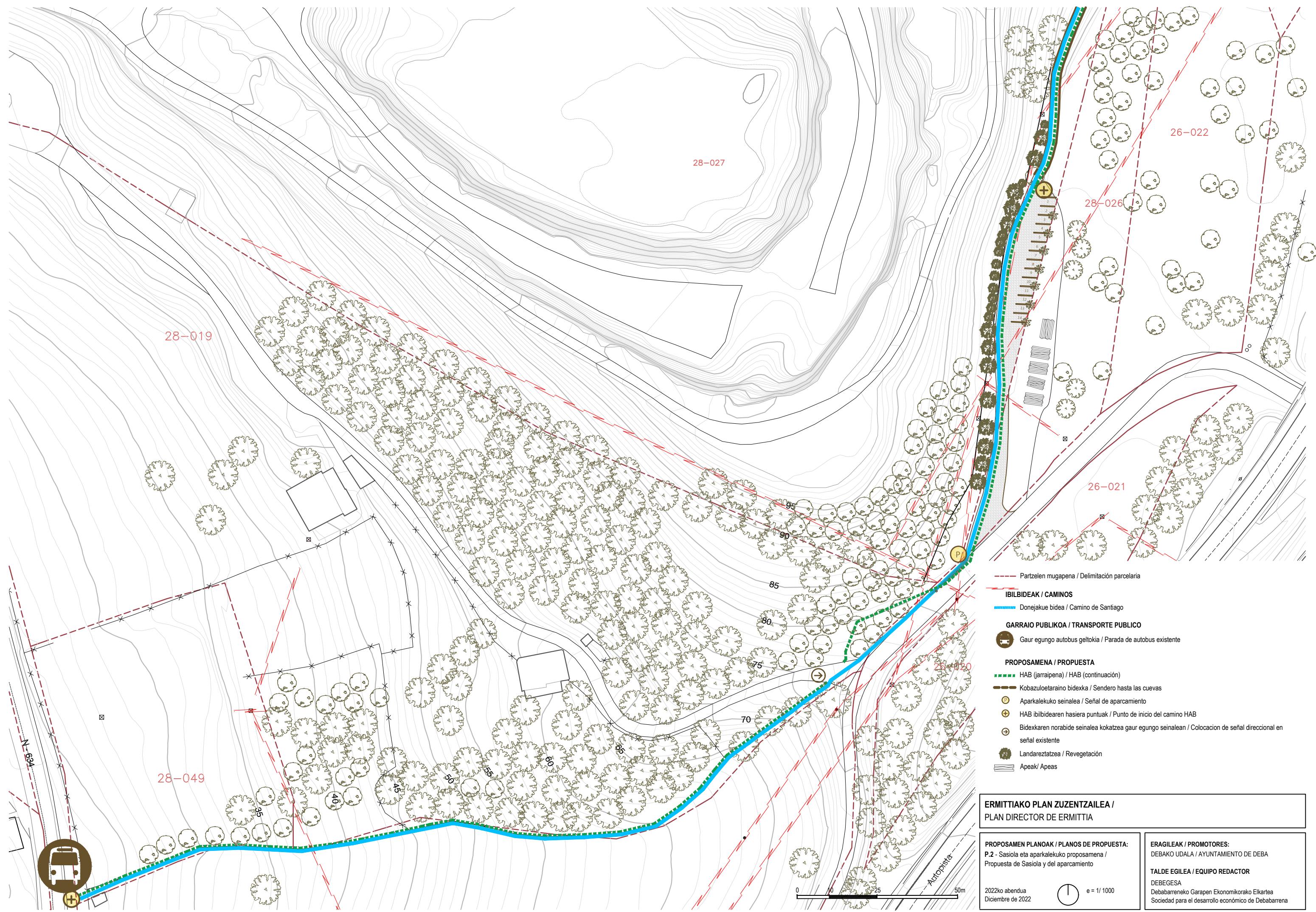
ERAGILEAK / PROMOTORES:
DEBAKO UDALA / AYUNTAMIENTO DE DEBA

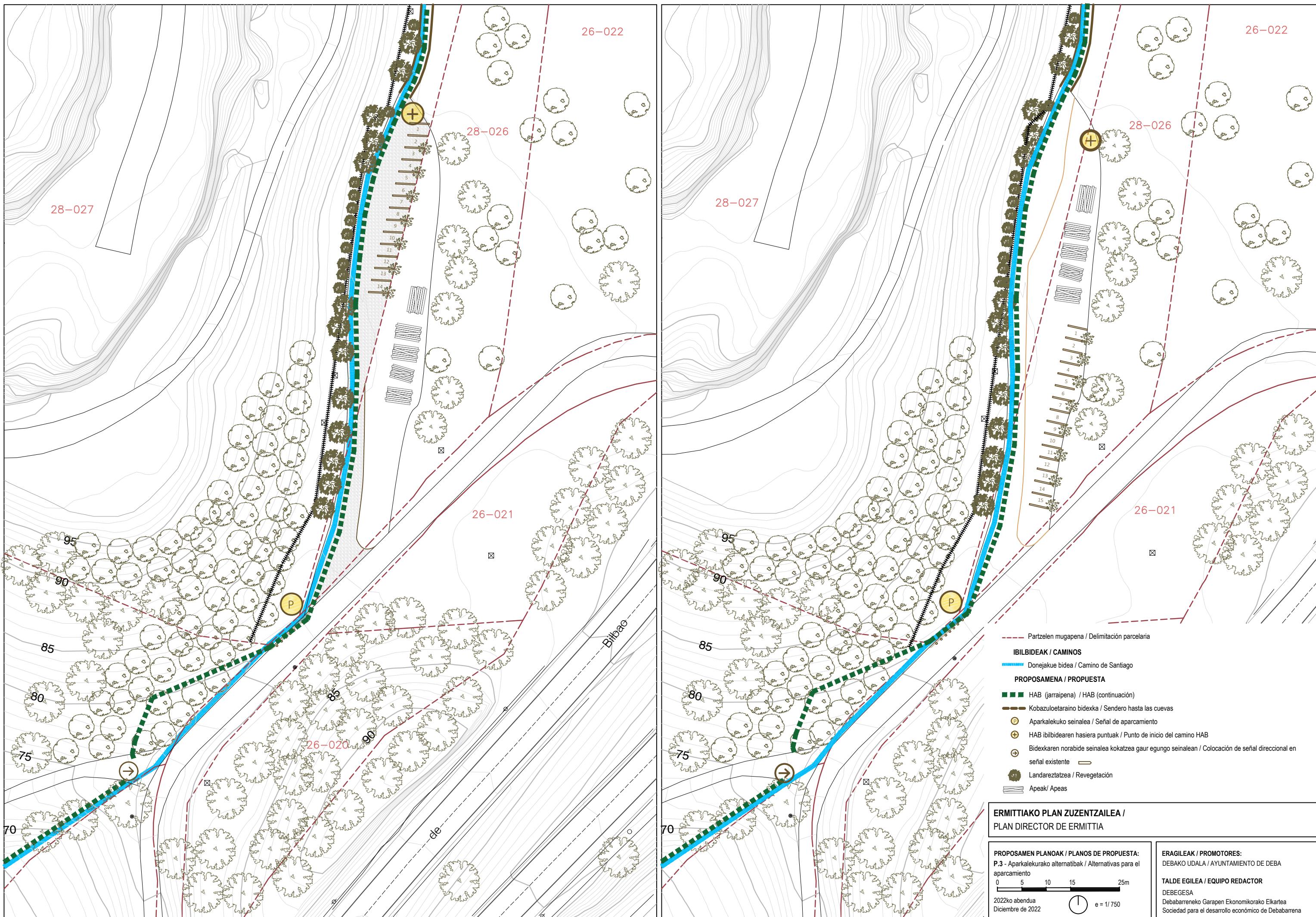
TALDE EGILEA / EQUIPO REDACTOR

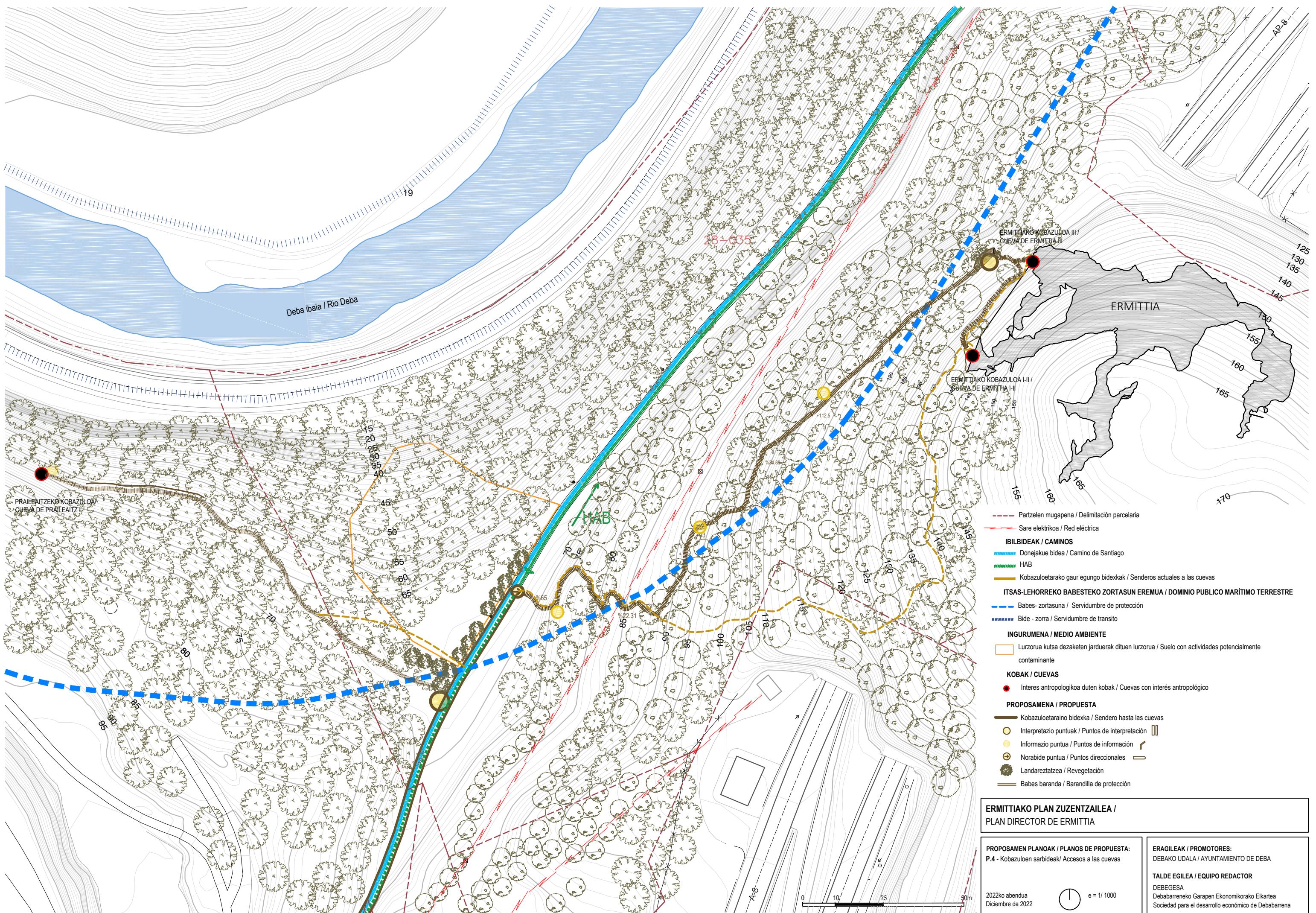
DEBEGESA
Debabarreneko Garapen Ekonomikorako Elkartea
Sociedad para el desarrollo económico de Debabarrena

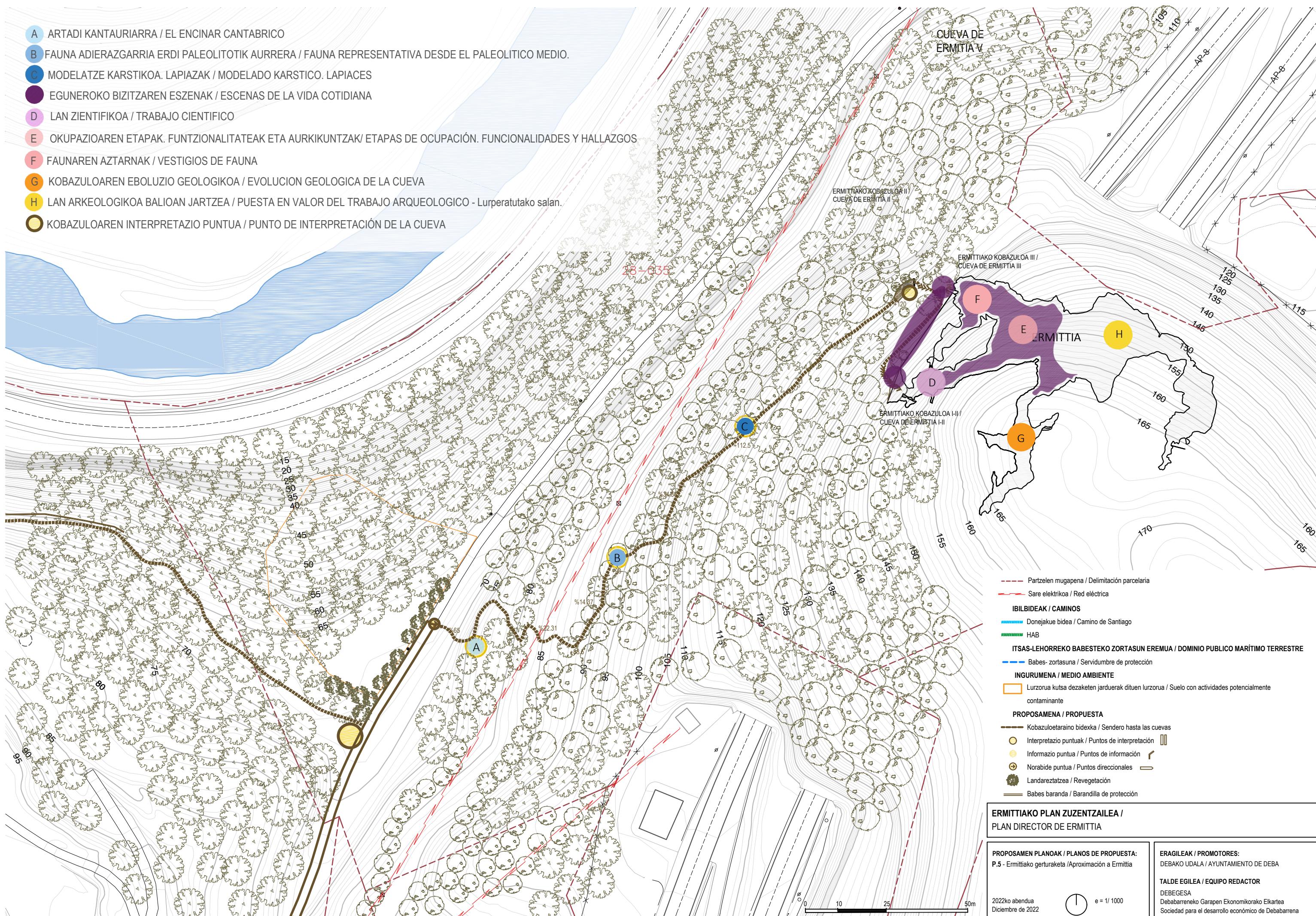

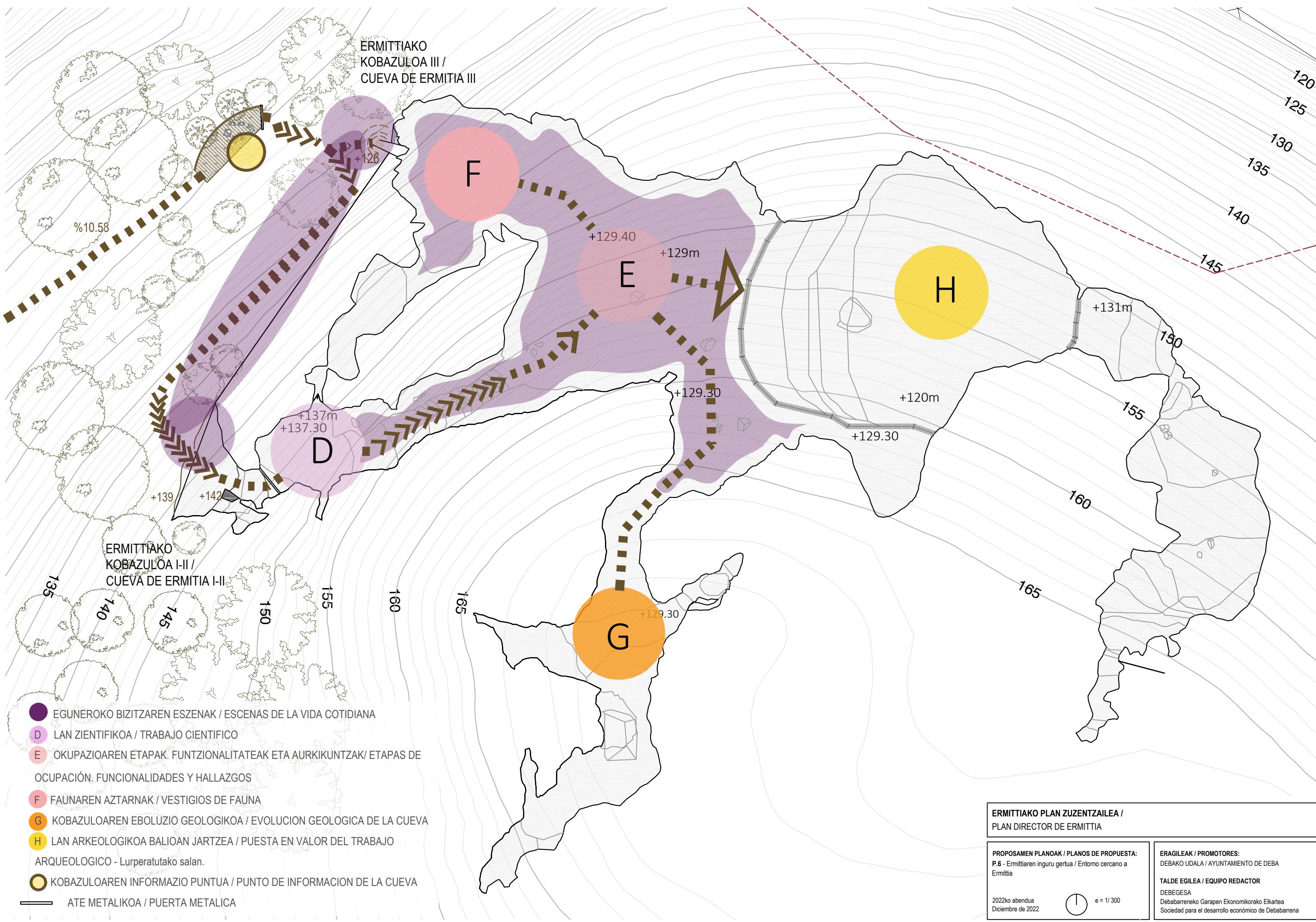

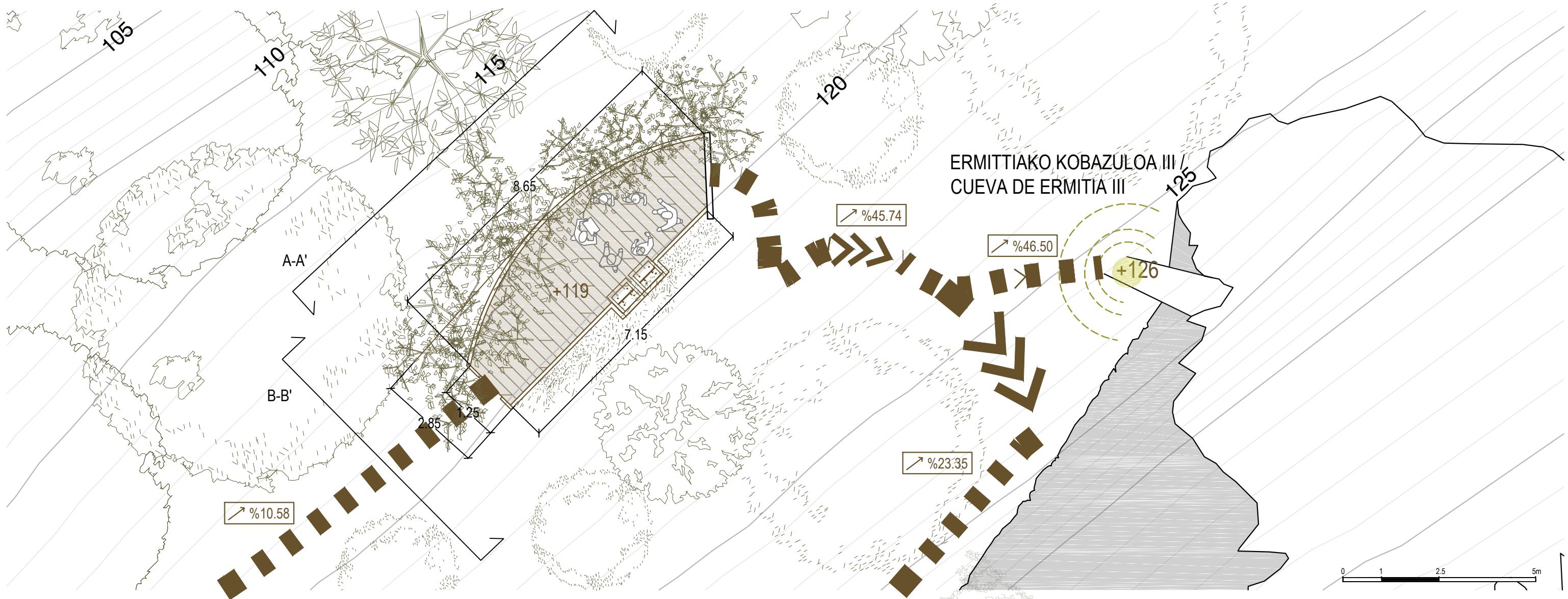

- A ARTADI KANTAUARIARRA / EL ENCINAR CANTABRICO
- B FAUNA ADIERAZGARRIA ERDI PALEOLITOTIK AURRERA / FAUNA REPRESENTATIVA DESDE EL PALEOLITICO MEDIO.
- C MODELATZE KARSTIKOA. LAPIAZAK / MODELADO KARSTICO. LAPIACES
- EGUNEROKO BIZITZAREN ESZENAK / ESCENAS DE LA VIDA COTIDIANA
- D LAN ZIENTIFIKOA / TRABAJO CIENTIFICO
- E OKUPAZIOAREN ETAPAK. FUNTZIONALITATEAK ETA AURKIKUNTZAK/ ETAPAS DE OCUPACIÓN. FUNCIONALIDADES Y HALLAZGOS
- F FAUNAREN AZTARNAK / VESTIGIOS DE FAUNA
- G KOBAZULOAREN EBOLUZIO GEOLOGIKOA / EVOLUCION GEOLÓGICA DE LA CUEVA
- H LAN ARKEOLOGIKOA BALIOAN JARTZEA / PUESTA EN VALOR DEL TRABAJO ARQUEOLÓGICO - Lurperatutako salan.
- KOBAZULOAREN INTERPRETAZIO PUNTUA / PUNTO DE INTERPRETACIÓN DE LA CUEVA

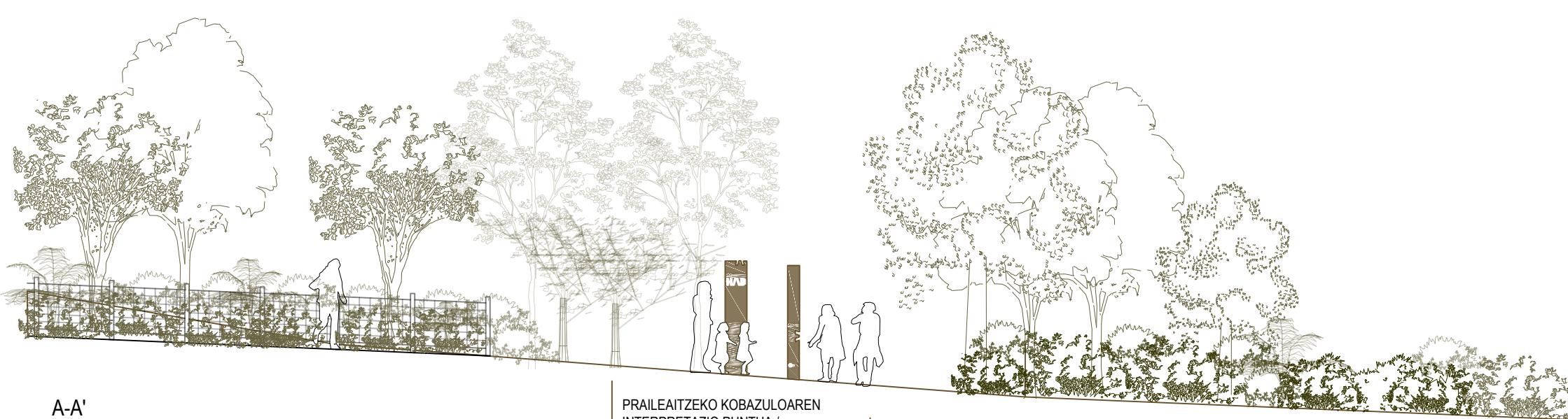
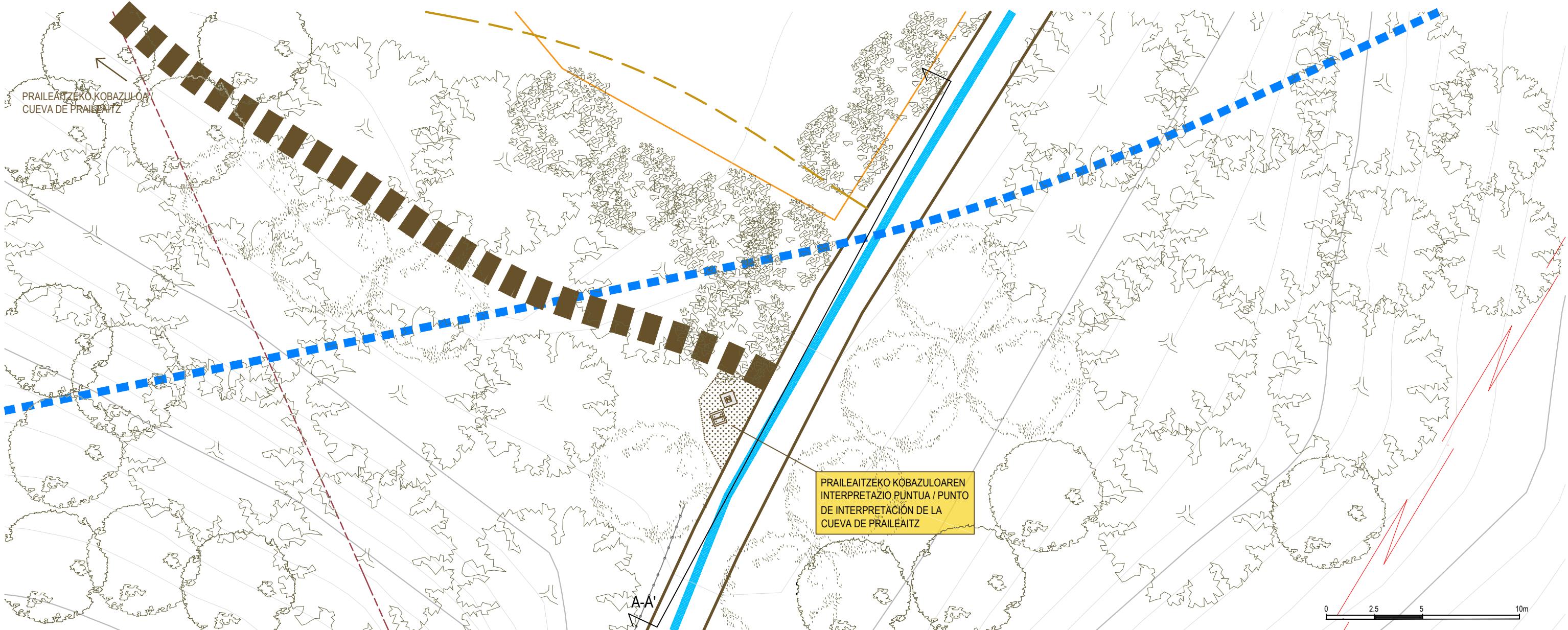

Plataformaren argazki-montaia / Fotomontaje de la plataforma

ERMITTIAKO PLAN ZUZENTZAILEA / PLAN DIRECTOR DE ERMITIA	
PROPOSAMEN PLANOAK / PLANOS DE PROPUESTA: P.7 - Plataforma	ERAGILEAK / PROMOTORES: DEBAKO UDALA / AYUNTAMIENTO DE DEBA
2022ko abendua Diciembre de 2022	TALDE EGILEA / EQUIPO REDACTOR DEBEGESA Debabareneko Garapen Ekonomikorako Elkartea Sociedad para el desarrollo económico de Debabarrera

- Partzelen mugapena / Delimitación parcelaria
- Sare elektrikoa / Red eléctrica
- IBILBIDEAK / CAMINOS**
 - Donejakue bidea / Camino de Santiago
 - Kobazuloetaraino gaur egungo ibilbidea / Camino actual cuevas
- BABES EREMUAK / ZONAS DE PROTECCION**
 - Babes-zortasuna / Servidumbre de protección
- INGURUMENA / MEDIO AMBIENTE**
 - Lurzorua kutsa dezaketen jarduerak dituen lurzorua / Suelo con actividades potencialmente contaminante
- PROPOSAMENA / PROPUESTA**
 - Kobazuloetaraino bidexka / Sendero hasta las cuevas

**ERMITIAKO PLAN ZUZENTZAILEA /
PLAN DIRECTOR DE ERMITIA**

PROPOSAMEN PLANOAK / PLANOS DE PROPUESTA:
P.8 - Praileitzeko interpretazio puntu / Punto de interpretación de Praileitz

2022ko abendua
Diciembre de 2022

e = 1/ 200
e = 1/ 100

ERAGILEAK / PROMOTORES:
DEBAKO UDALA / AYUNTAMIENTO DE DEBA

TALDE EGILEA / EQUIPO REDATOR
DEBEGESA
Debabarreneko Garaben Ekonomikorako Elkartea
Sociedad para el desarrollo económico de Debabarrena